

**T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN UYUM SORUNLARI
-YALOVA ÖRNEĞİ-**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İbrahim YÜCEL

Enstitü Anabilim Dalı: Sosyal Hizmet

Enstitü Bilim Dalı: Sosyal Hizmet

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Bedrettin KESGİN

HAZİRAN- 2017

T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN UYUM SORUNLARI
-YALOVA ÖRNEĞİ-

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İbrahim YÜCEL (157203016)

Enstitü Anabilim Dalı: Sosyal Hizmet

Enstitü Bilim Dalı: Sosyal Hizmet

Bu tez 13/06/2017 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Fethi GÜNGÖR

Jüri Başkanı

- Kabul
 Ret
 Düzeltme

Doç. Dr. Bedrettin KESGİN

Jüri Üyesi

- Kabul
 Ret
 Düzeltme

Yrd.Doc.Dr. Enver Sinan MALKOC

Jüri Üyesi

- Kabul
 Ret
 Düzeltme

BEYAN

Bu yüksek lisans tez çalışmasının yazılmasında bilimsel etik ve ahlak kurallarına riayet edildiğini, herhangi birinin eserlerinden istifade edilmesi durumunda bilimsel kurallara bağlı kalarak atıf yapıldığını, kullanılan bilgi ve verilerde herhangi bir değişiklik yapılmadığını, çalışmanın herhangi bir bölümünün bu üniversite ya da başka bir üniversitedeki bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

İbrahim YÜCEL

13 Haziran 2017

ÖN SÖZ

Türkiye gibi genç nüfusun toplam nüfus içerisinde önemli bir ağırlığa sahip olduğu ülkelerde, böyle bir ağırlığın işaret ettiği demografik potansiyel güce sahip olmak kadar bu potansiyel gücü etkili ve verimli bir şekilde kullanabilmek de önemlidir. Bu doğrultuda gerçekleştirilecek olan girişimler öncesinde gençliğin tam anlamıyla sahiplenilmesi ve çeşitli perspektiflerden güçlü-zayıf yönlerini belirleyici araştırmalar yapılması zaruridir. Bu çalışma, üniversite gençliğinin öğrenim gördüğü üniversiteye ve zaman geçirdiği şehre yönelik uyum süreçlerinde yaşadığı sorunların tespitini ve değerlendirmesini yapması açısından “gençlik çalışmaları” kapsamında literatüre katkı sunabilmesi umuduyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışma süreci boyunca tez danışmanlığımı yapan Doç. Dr. Bedrettin KESGİN’e, değerli katkıları için Doç. Dr. Fethi GÜNGÖR’e, araştırma ve tez yazım sürecinde yanımda olan bölüm akademisyenlerine ve son olarak çalışmanın gerçekleştirilmesi sürecinde emeği geçen, desteklerini esirgemeyen ve ismini anmadığım genç insanlara teşekkürü borç bilirim.

İbrahim YÜCEL

13 Haziran 2017

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ	vi
KISALTMALAR	viii
ÖZET	ix
SUMMARY	x
GİRİŞ	1

BÖLÜM 1: GENÇLİK, ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ VE GENÇLİK HİZMETLERİ.....

4

1.1. Gençlik Kavramı	4
1.2. Gençlik Dönemi Özellikleri	6
1.3. Kuram ve Teorilerde Gençlik Dönemi	7
1.3.1. Sosyolojik Kuramlarda Gençlik Dönemi.....	7
1.3.2. Psikolojik Kuramlarda Gençlik Dönemi.....	8
1.3.3. Biyolojik Kuramlarda Gençlik Dönemi.....	10
1.4. Farklı Bir Kültürel Doku: Gençlik Kültürü ve Alt-Kültürü	11
1.5. Üniversite ve Üniversite Gençliği	14
1.5.1. Demografik Yapısı.....	16
1.5.2. Gençliğin Niteliği	18
1.5.3. İçinde Bulunduğu Sosyal Hareketlilik.....	19
1.6. Kentleşme ve Yeni Mekân- Yeni Çevre.....	20
1.7. Türkiye’de Gençlik Refahı ve Gençlik Odaklı Politikalar	25

BÖLÜM 2: YÜKSEKÖĞRENİM GENÇLİĞİNİN UYUMU VE SOSYAL HİZMET

30

2.1. Uyum Kavramı	30
2.2. Uyum Temelinde Sosyal Durum Süreçleri.....	32
2.2.1. Sosyal Bütünleşme.....	32
2.2.2. Sosyal Dışlanma	34
2.3. Gençlik ve Toplumsallaşma	35

2.4. Yükseköğrenim Gençliğinde Uyum Çeşitleri	37
2.5. Sosyal Hizmet Uygulamaları ve Uyum	38
2.5.1. Uyumunu Kolaylaştırıcı Kurumlar	39
2.5.2. Uyumunu Kolaylaştırıcı Kurumlarda Sosyal Hizmet Uygulamaları	42

BÖLÜM 3: YALOVA ÖRNEĞİ..... 46

3.1. Araştırmanın Amacı	46
3.2. Araştırmanın Önemi	46
3.3. Araştırma Hipotezleri	47
3.4. Araştırma Yöntem ve Tekniği	49
3.5. Araştırma Evren ve Örnekleme	49
3.6. Bulgular	50
3.6.1. Gençlerin Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular	51
3.6.2. Ki-kare Testi Sonuçlarına İlişkin Bulgular	65
3.6.2.1. Psiko-Sosyal ve Kültürel Uyuma Yönelik Çapraz İlişki Tabloları	65
3.6.2.1.1. Cinsiyet ile Lisans Öncesi Dönemde Yaşadığı Şehirden Ayrılma İlişkisi	66
3.6.2.1.2. Öğrenim Yılı ile Mezuniyet Sonrası Yalova'da Kalma Düşüncesi İlişkisi	67
3.6.2.1.3. Öğrenim Yılı ile Kendini Yalnız Hissetme İlişkisi	68
3.6.2.1.4. Öğrenim Yılı ile Kendini Kırılgan Hissetme İlişkisi	69
3.6.2.1.5. Öğrenim Yılı ile Yalova'daki Öğrenci Yaşam Tarzına Uyum Sağlama İlişkisi	70
3.6.2.1.6. Cinsiyet ile Kendini Güvende Hissetme İlişkisi	71
3.6.2.1.7. Kendini Güvende Hissetme ile İletişim Kurmada Güçlük Yaşama İlişkisi	72
3.6.2.1.8. Öğrenim Yılı ile Kendini Özgür Hissetme İlişkisi	73
3.6.2.1.9. Geline Bölge ile Farklı Kültür Oluşturduğunu Düşünme İlişkisi	74
3.6.2.1.10. Yaşadığı Şehirden Ayrılmış Olma ile Lisans Öğrenim Sürecinin Psikolojik Duruma Etkisi İlişkisi	75
3.6.2.2. Akademik Uyuma Yönelik Çapraz İlişki Tabloları	76

3.6.2.2.1. Derslerin İlgi Çekmesi ile Öğretim Elemanının Gencin Düşüncesine Saygı Göstermesi İlişkisi.....	76
3.6.2.2.2. Alınan Derslere İlgi ile Derslere Yönelik Hissedilenlerin Memnuniyete Etkisi İlişkisi.....	77
3.6.2.3. Ekonomik Uyuma Yönelik Çapraz İlişki Tabloları	78
3.6.2.3.1. Ekonomik Güçlülüğün Yalova'ya Uyum Sağlamaya Etkisi ile Ders Materyallerini Edinmede Sorun Yaşama İlişkisi.....	78
3.6.2.3.2. Ekonomik Güçlülüğün Yalova'ya Uyuma Etkisi ile Gelirin Yeterlilik İlişkisi	79
3.7. Uyum Sorunu Yaşayan Gençlere Yönelik Sosyal Hizmet Desteği.....	79
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	83
KAYNAKÇA	92
EKLER.....	101
ÖZGEÇMİŞ.....	108

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Genç Nüfus Oranları	17
Tablo 2: Gençlerin Genel Özellikleri	51
Tablo 3: Yükseköğrenim Görülen Fakülteye İlişkin Dağılım	52
Tablo 4: Geline Şehrin İçinde Bulunduğu Bölge	52
Tablo 5: Gençlerin İkamet Yerine Göre Dağılımı	53
Tablo 6: Gençlerin Aylık Ortalama Gelirine İlişkin Dağılım	54
Tablo 7: Gençlerin Öğrenim Sürecinde Psiko-Sosyal Boyutuyla Hissettikleri	54
Tablo 8: Gençlerin Kendini Yalova’da Daha Güvende Hissetme Durumu	56
Tablo 9: Gençlerin Öğrenim Sürecinde Bölüme ve Öğretim Elemanlarına Yönelik Düşünceleri	57
Tablo 10: Bölümde Alınan Derslere Yönelik Hissedilenlerin Üniversite Yaşamı Memnuniyetine Etkisi	58
Tablo 11: Gençlerin Üniversite İmkanlarına Yönelik Yeterlilik Düşünceleri	58
Tablo 12: Gençlerin Yalova’ya Kültürel Uyumu.....	59
Tablo 13: Gençlerin Yalova’daki Çevreleriyle İlişkilerini Nitelendirmesine İlişkin Dağılım	61
Tablo 14: Mezuniyet Sonrası Yalova’da Yaşama.....	61
Tablo 15: Yalova’da Yaşam Pahalılığı	62
Tablo 16: Yalova’daki Yaşam Pahalılığının Geline Yer ile Karşılaştırılmasına İlişkin Dağılım.....	63
Tablo 17: Gençlerin Burs Desteği Alma Durumları	64
Tablo 18: Gençlerin Gelir- Gider Durumu	64
Tablo 19: Cinsiyet ile Lisans Öncesi Dönemde Yaşadığı Şehirden Ayrılma Arasındaki İlişki	66
Tablo 20: Öğrenim Yılı ile Mezuniyet Sonrası Yalova’da Kalmayı Düşünme Arasındaki İlişki	67
Tablo 21: Öğrenim Yılı ile Kendini Daha Yalnız Hissetme Arasındaki İlişki	68
Tablo 22: Öğrenim Yılı ile Kendini Daha Kırılğan Hissetme Arasındaki İlişki	69
Tablo 23: Öğrenim Yılı ile Yalova’daki Öğrenci Yaşam Tarzına Uyum Sağlama Arasındaki İlişki	70
Tablo 24: Cinsiyet ile Kendini Güvende Hissetme Arasındaki İlişki	71
Tablo 25: Kendini Güvende Hissetme ile İnsanlarla İletişim Kurmada Güçlük Yaşama Arasındaki İlişki	72
Tablo 26: Öğrenim Yılı ile Kendini Özgür Hissetme Durumu İlişkisi	73
Tablo 27: Geline Bölgeye Göre Farklı Kültür Oluşturduğunu Düşünme Durumu.....	74
Tablo 28: Lisans Öncesi Dönemde Yaşadığı Şehirden Ayrılmış Olma ile Öğrenim Sürecinin Psikolojik Durum Üzerindeki Etkisi Arasındaki İlişki	75

Tablo 29: Bölümde Alınan Derslerin İlgi Çekme Durumu ile Dersi Alınan Öğretim Elemanının Gencin Düşüncesine Saygı Gösterme Durumu Arasındaki İlişki.....	76
Tablo 30: Bölümde Alınan Derslere İlgi ile Derslere Yönelik Hissedilenlerin Memnuniyete Etkisi	77
Tablo 31: Ekonomik Güçlülüğün Yalova'ya Uyum Sağlamaya Etkisi ile Öğrenim Görülen Bölümde Ders Materyallerini Edinmede Sorun Yaşama Arasındaki İlişki	78
Tablo 32: Ekonomik Güçlülüğün Yalova'ya Uyum Sağlamaya Etkisi ile Gelirin Yaşam Gereksinimlerini Karşılama Durumu Arasındaki İlişki	79

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
İŞKUR	: Türkiye İŞ Kurumu
KYK	: Kredi ve Yurtlar Kurumu
OECD	: İktisadi İŞbirliği ve Gelişme TeŐkilatı
ÖSYM	: Ölme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SETA	: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı
SHÇEK	: Sosyal Hizmetler ve ocuk Esirgeme Kurumu
SKSDB	: Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UNDP	: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
YA	: Yalova Üniversitesi
YK	: Yükseköğretim Kurulu
YURTKUR	: Yurtlar Kurumu
vd.	: ve diğerleri
vs.	: ve saire
ev.	: Çeviren

ÖZET

YAÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Özeti

Tezin Başlığı: Üniversite Gençliğinin Uyum Sorunları: Yalova Örneği	
Tezin Yazarı: İbrahim YÜCEL	Danışman: Doç. Dr. Bedrettin KESGİN
Kabul Tarihi: 13.6.2017	Sayfa Sayısı: X (ön kısım) + 108 (tez)
Anabilim Dalı: Sosyal Hizmet	Bilim Dalı: Sosyal Hizmet
<p>Sosyal, biyolojik, psikolojik boyutlarıyla değerlendirilen ve bakış açısına göre farklı şekillerde tanımlanabilen gençlik olgusu toplumun potansiyel geleceği olarak görülür. Ait olduğu toplumun geleceği olarak görülen gençlerin sağlıklı ve sorunsuz bir gençlik dönemi geçirmeleri kendi işlevselliklerini üst düzeyde tutma açısından önemlidir.</p> <p>Bu araştırmada, yükseköğrenim gören gençlerin öğrenim gördükleri üniversiteye ve vakit geçirdikleri şehre yönelik uyumları belli uyum türlerine göre incelenmiştir. Bunun yanında öğrenim gördükleri üniversite ve vakit geçirdikleri şehir ile ilgili sorun yaşadıkları durumların öğrenilmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında Yalova Üniversitesi öğrencisi 480 genç ile anket tekniği kullanılarak çalışılmıştır.</p> <p>Araştırma sonuçlarına göre, yükseköğrenim sürecindeki gençlerin büyük çoğunluğu sorumluluk duygusunu yaşadığı en yoğun duygu olarak ifade etmiştir. Ayrıca, yükseköğrenim sürecinde gençlerin psikolojik ve sosyal açıdan sorunlar yaşadığı belirlenmiştir. Gençlerin büyük oranda ekonomik zorluklar yaşadığı ve bu durumun uyumlarını olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Bunun yanında gençlerin öğrenim gördükleri bölüme ve öğretim elemanlarına yönelik uyumlarını etkileyen sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Yalova'ya kültürel açıdan uyum sağlama konusunda sorun yaşayan ve kendini yalnız hisseden gençlerin varlığı da yine araştırma sonucu elde edilen bulgulardandır.</p>	
Anahtar kelimeler: Gençlik, Yükseköğrenim, Uyum, Sosyal Hizmet	

SUMMARY

Yalova University Institute of Social Sciences Master Thesis Summary

Thesis Title: Adaptation Problems of University Youth: The Case of Yalova

Thesis Author: İbrahim YÜCEL

Advisor: Assoc. Prof. Bedrettin KESGİN

Date of Acceptance: 13.6.2017

Total Number of Pages: X (pre text) + 108 (thesis)

Department: Social Work

Field of Study: Social Work

The youth phenomenon which is evaluated with social, biological, psychological dimensions and can be defined in different ways according to the point of view, is seen as the potential future of society. It is important for young people, who are regarded as the future of the society they belong to, to have a healthy and problem-free youth period to keep their functionalities at the top level.

In this study, the adolescents who were studying at higher education, to the university they were studying and city they were spending time in were examined according to the certain kind of adaptation types. In addition to this, it was aimed to learn the problems they had with the university they were studying and the city they were spending time in. Within the scope of the research, it was worked with 480 students in Yalova University using questionnaire technique.

According to the results, the vast majority of young people in the higher education, expressed the sense of responsibility as the most intense feeling. In addition, it has been determined that young people experience psychological and social problems during the period of higher education. It has been determined that young people are substantially experiencing economic difficulties and this situation is negatively affecting their compliance. In addition, it has been determined that young people experience problems affecting their adaptation to the department they study and teaching staff. The presence of young people who are having problems in adapting culturally to Yalova and feeling alone is also a research finding.

Keywords: Youth, Higher Education, Adaptation, Social Work

GİRİŞ

Çocukluktan yetişkinliğe geçiş sürecine denk gelen gençlik döneminin sınırlarının kesin olarak belirlenmesi mümkün olmamakla birlikte yaygın kabul 15-24 yaş aralığını kapsadığı şeklindedir. Bu dönemin baş aktörleri olan gençler, ait oldukları toplumun geleceğini oluşturmaları açısından son derece önemli bir pozisyonadırlar. Gençlik dönemini bedensel, psikolojik, sosyal, ekonomik açıdan sağlıklı bir şekilde geçiren ve bu süreçte nitelikli bir öğrenim gören genç şüphesiz ki ait olduğu toplumun sürekliliği, gelişimi ve olumlu yönde değişimi için temel dinamik olarak umut ışığı pozisyonundadır.

Toplumsal bir yapının belli bir kategorisine denk gelen gençlik kavramının, toplum içerisindeki temsilcisi olan ve toplum içi diğer tüm gruplar gibi her an değişen ve gelişen genç, yaşamın seyri içerisinde farklı konumlarda, statülerde ve mekânlarda bulunabilmektedir.

Gençlik kavramının kendi içinde sınıflandırılması ile meydana gelen okuyan gençlik kategorisi ve bu kategori içerisinde yer edinen üniversite gençliği, lise öğrenimi sonrası devam ettikleri üniversite öğrenim süreciyle formel eğitim-öğretim sistemi içerisinde bir sürekliliği temsil etmektedir. Yükseköğrenim süreci boyunca kazanılan nitelikler, görülen öğrenim kalitesi ve gencin yükseköğrenim süresince gerçekleştirdiği çabalar, yükseköğrenim sonrası süreci şekillendirmede etkili olmaktadır.

Sanayi devrimi sonrası seri bir şekilde artan sanayileşme, beraberinde kırdan kente göçü getirmiştir. Şehirlerde kendine yer edinen endüstri kuruluşlarının kırdan kente göç eden insanlara sağladığı iş imkânlarının yanında, makineleşme ile birlikte kırsal alandan azalan iş gücü talebi, kentleri ekonomik hayatın temel aktörü haline getirmiştir. Günden güne gelişen ve çeşitlenen kentlerde yaşayan insanlar kendi kent yaşam kültürlerini oluşturmuş ve bu durum kentlerin, ekonomik cazibesinin yanında sosyal aktiviteler, kültürel çeşitlilik, sağlık imkânları, eğitim-öğretim imkânları gibi yeni cazibe alanlarına sahip olmasını sağlamıştır. Eğitim-öğretim boyutuyla cazibe merkezi haline gelen kentlerde yaygın bir şekilde üniversiteler kurulmuş ve Türkiye özelinde, bu üniversitelerde milyonlarca öğrenci öğrenim görmüş ve halen daha öğrenim görmektedir. Türkiye için konuşmak gerekirse, 2016 yılı itibariyle 6 milyon kişinin oluşturduğu bir kitleden söz

edildiği belirtilmelidir. Aslında sayının büyüklüğü kentleşme olgusu ile yükseköğrenim görme talebinin ne denli iç içe geçtiğinin ispatı niteliğindedir.

Kentleşme ile birlikte artan göç olayları beraberinde birçok sorunu getirmiştir. Bu sorunlardan akla ilk gelenler işsizlik, ekonomik kaygılar, şehirlerdeki altyapı sorunları, çevre kirliliği, kültür çatışması gibi sorunlardır. Bu sorunların sonucu olarak bireyler arası ve birey-çevre düzeyinde uyum sorunlarının meydana gelmesi olağan bir sonuçtur. Bu çalışmada ağırlıklı olarak değinilen içerik, kentleşme olgusunun üniversite gençliği üzerindeki etkisi ve bu etki bağlamında meydana gelen uyum sorunlarıdır.

Kentleşme ile birlikte modernleşme de toplumsal değişimin aracı niteliğindedir. Bu iki olgu da bazen toplumsal olayların nedeni olabilirken bazen de sonucu olabilmektedir. Bu çalışmanın odak noktası olan “üniversite gençliğinin uyum süreçleri” ekseninde düşünüldüğünde, modernleşme kimi zaman gençlerin sosyal çevrelerine yönelik uyumlarını artırıcı bir rol üstlenirken kimi zamansa uyumu engelleyici bir rol üstlenmektedir. Örneğin, modernleşme ile birlikte artan teknolojik imkânlar sayesinde gençlerin sosyal çevreleri eskiye oranla çok daha hızlı bir şekilde genişlerken, bu genişleme kimi zaman gençlerin kalabalıklar içinde yalnızlık duygusunu yaşamasına neden olmaktadır.

Yükseköğrenim sürecinin üniversite ve gençlik boyutlarıyla karşılıklı olarak her iki taraf için de sağlıklı ve verimli bir süreç olması için bu iki olgunun birbiriyle tam olarak bütünleşebilmesi gerekmektedir

Araştırmanın birinci bölümünde genç ve gençlik kavramları literatürde yer alan çeşitli yönleriyle açıklanmış, sonrasında araştırmanın odak noktasını oluşturan üniversite gençliğinin demografik yapısı ve niteliğine değinilmiştir. Üniversite gençliğinin öğrenim yoluyla kazandığı yeni statü, sosyal hareketlilik boyutuyla incelenmiştir. Üniversite gençliğinin alışkanlıkları, yaşam tarzı, değerleri ve yükseköğrenim süreciyle ilgili diğer tercihleri toplum içerisinde yeni bir alt-kültür oluşturması boyutuyla birinci bölümde yer almıştır. Birinci bölümde ayrıca kent ve kentleşme olgusunun üniversite gençliği üzerindeki etkisine yeni mekân-yeni çevre bağlamında yer verilmiştir. Birinci bölümün sonunda gençlere yönelik politikalar; eğitim, barınma, sosyal destek, ekonomik yardım gibi yönleriyle açıklanmıştır.

Araştırmanın ikinci bölümünde araştırmanın kavramsal çerçevesi uyum temelinde ele alınmıştır. Uyum kavramı ve uyumla ilgili sosyal durum süreçlerini içeren kavramlar olan sosyal bütünleşme-sosyal dışlanma kavramları yine bu bölümde açıklanmıştır. Sonrasında toplumsallaşma olgusuna değinilmiş ve araştırmanın odak noktası olan gençlik toplumsallaşması özelinde literatürde yer alan değerlendirmelere yer verilmiştir. İkinci bölümün son kısmında ise yükseköğrenim gençliğinde uyum ele alınmış olup, araştırmada uyum süreçlerinin kategorileri olarak kendine yer edinen psiko-sosyal uyum, kültürel uyum, akademik uyum, ekonomik uyum gibi uyum çeşitlerine yer verilmiştir. Üniversite gençliğinin uyum sürecinin sorunsuz, sağlıklı ve verimli olması için çaba gösteren, faaliyet yürüten kurumlar hakkında açıklamalar yapılmış ve bu kurumlardaki sosyal hizmet uygulamaları belirtilerek araştırmanın ikinci bölümü sonlandırılmıştır.

Araştırmanın üçüncü bölümü ise araştırma uygulamasına dönük verilerin, bilgilerin ve tespitlerin yer aldığı bölümdür. Bu bölümün ilk kısmında araştırma kapsamında çalışılan gençlerin sosyo-demografik özelliklerine dair elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Sonrasında, anket cevap kağıtlarına (480 katılımcının bilgi-görüşlerini içeren) ilişkin frekans tablolarına yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ayrıca uygulama öncesi belirlenen alt hipotezlerin test edilmesine ilişkin ki-kare testi sonuçlarına ilişkin çapraz tablolara yer verilmiştir. Üçüncü bölümün sonunda ise uyum sorunu yaşayan gençlere yönelik sosyal hizmet desteği hakkında değerlendirmelere yer verilmiştir.

BÖLÜM 1: GENÇLİK, ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ VE GENÇLİK HİZMETLERİ

Çalışmanın kavramsal çerçevesinin şekillendiği bölümlerden ilki olan bu bölümde öncelikle genç ve gençlik gibi kavramların farklı perspektiflerden harmanlanmış tanımlamalarına yer verilmiştir. Daha sonra, gençlik olgusunun dönemselliklerinden bahsedilmiş ve bu özellikler farklı kuramlar açısından detaya girilmeden açıklanmaya çalışılmıştır. Gençlerin toplumsal hayatta, kendi değerlerini oluşturup yaygın kültürden farklılaşmasına denk gelen gençlik kültürü, gençlik alt-kültürü kavramlarına değinilmiştir. Yükseköğrenim süresince kazanılan yeni kimliğin sosyal hareketlilik kavramıyla ilişkisi ve bu yeni kimlik sürecinin yoğunluklu olarak yaşandığı mekân olarak kentler, çeşitli yönleriyle araştırmanın birinci bölümüne dahil edilmiştir. Birinci bölümde bahsedilen son içerik ise, gençlere yönelik sunulan ve gençlerin refahını temine yönelik olan politikaların yer aldığı kısımdır.

1.1. Gençlik Kavramı

Toplumsal yapı içerisinde bir kategoriye ifade eden gençlik olgusunun gündelik hayattaki somut figürü olan genç kavramı, literatürde birçok açıdan ele alınması sebebiyle çeşitlilik gösteren tanımlara sahiptir. Araştırmanın bu kısmında genç ve gençlik kavramlarının biyolojik, toplumsal, fenomenolojik karşılıklarından bahsedilecektir.

Bayhan (1997: 207), demografik gençlik tanımındaki alt ve üst yaş sınırlarının ülkedeki gelişmelere ve uluslararası tanımlara göre değişiklik gösterebileceğini söyler.

“Planlı kalkınma dönemine girildikten sonra, toplam nüfus içinde çocukluk ve olgunluk çağları arasında yer alan gençlik; II. Plan döneminde 12-24, III. Plan döneminde 14-22, IV. Ve V. Plan döneminde 12-24 ve VI. Plan döneminde ise 15-24 yaş grupları olarak tespit edilmiştir” (Doğan, 1991 :563).

Gökçe (1984: 4) özünde biyolojik bir kavram olan gençlik kavramının “insan” söz konusu olduğunda toplumsal bir kavram halinde dönüştüğünü ve her toplumsal kavramda olduğu gibi gençlik kavramının da toplumu biçimlendiren, yönlendiren temel faktörlerin etkisi altında olduğunu ifade eder.

Sinanoğlu ve Turan'a göre (1997:8) genç, toplumsal olarak kimlik edinme sürecini yaşamakta olan ve toplumsal rolü belirlenme sürecinde olan birey demektir.

Yörükoğlu (1999: 13), gençlik çağını ergenlikle erişkin arasında yer alan cinsel olgunlaşma ve bedensel gelişme dönemi olarak tanımlamaktadır. Bu dönemin ruhsal açıdan çalkantılı, duygusal anlamda iniş çıkışlarla dolu, bireyin davranışlarının çelişkili olduğu bir çağa karşılık geldiğini belirtir.

Genç ve gençlik kavramları ile ilgili evrensel olarak kabul gören bir tanım henüz yapılamamıştır. Bu durumun temel sebebi, gençlik çağının zor tanımlanabilir soyut bir kavram olması, kendisinden önceki ve sonraki dönemlerle kesin çizgilerle ayıramayacak bir devamlılık özelliği göstermesidir (Doğu, 2013: 38).

Gençlik kavramını kategorik olarak bağımsız bir “toplumsal sınıf ya da katman” olarak tanımlamak güçtür. Gençlik, hayatta geçirilen süre ile bedenin değişimini, farklı bir deyişle yaş almanın getirdiği bazı özellikler temel alınarak belirlenen bir dönemi ve bu dönemin kapsadığı birey grubuna karşılık gelir. Gençliği ortak bir paydada buluşturan diğer dinamiklerin tümü bu temel olguya dayalı olarak şekillenir (Sütlaş, 2007: 82).

Sütlaş’a göre (2007: 83), gençlik olgusunun on sekiz yaşına kadar olan kısmı yasal olarak çocuk statüsü olarak kabul edildiğinden, çocukların sahip olduğu hakların tümü bu dönemde gençler için bir hak durumuna dönüşmektedir. Bu duruma benzer olarak on sekiz yaştan sonraki gençlik dönemi için de erişkin bireylerin bir vatandaş olarak sahip olduğu hakların tümü gençler için de geçerlidir. Bu bağlamda, gençlik bu yasal tanım ve statüler doğrultusunda kendileri tarafında olan tüm haklara pozitif anlamda sahiptirler.

Genç kavramı tarihsel süreçte her zaman bir karşılık bulabilse de gençlik olgusunun sosyal bir kategoriye denk gelmesi, modernitenin ortaya çıkardığı bir durumdur (Lüküslü, 2009: 22).

Birleşmiş Milletler’in (BM), 1985 yılında Uluslararası Gençlik Yılı kapsamındaki hazırlıklar dahilinde yaptığı ve Birleşmiş Milletler Genel Kurul’u tarafından da kabul edilen tanıma göre gençlik, istatistiki olarak 15-24 yaşları arasındaki gruptur.

UNESCO, demografik yaş aralığı olarak, BM ile aynı yaş aralığını benimsemekte ve gençliği 15-24 yaş arasındaki grup olarak tanımlamaktadır. UNESCO’ya göre gençlik, sürekli evrim halinde olan heterojen bir gruptur ve “genç” kavramının karşılığı ülkeden

ülkeye değişebilmekte ve bölgelerin sosyo-kültürel özelliklerine bağlı olarak farklılık gösterebilmektedir.

Türkiye'deki gençlik merkezlerinin bağlı olduğu Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tanımına göre genç, 12-24 yaş arasındaki gruptur ve bu grup, Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından sunulan imkânlardan faydalanan grubu da belirlemektedir (Certel, 2010: 4).

1.2. Gençlik Dönemi Özellikleri

Çeşitli tanımlarıyla ele alınan genç ve gençlik kavramlarının literatürdeki tanımlama farklılığı, gençlik döneminin barındırdığı özellikler konusunda yazılanlara da yansımıştır. Gençlik dönemi özellikleri konusunda çalışma yapan bilim insanlarının her biri gençlik döneminin farklı yönlerine ilgi göstermiş ve bu dönemi tasvir ederken kimisi sosyal boyuta önem verirken kimisi daha biyolojik, fizyolojik bir pencereden bakmayı tercih etmiştir. Aslında bu durum, gençlik dönemine bütüncül bir pencereden bakmanın ne kadar zor olabileceğini göstermesi açısından önemlidir.

Yörükoğlu (1980: 17), bireylerin doğumdan ölüme dek belirli dönemler içinde geliştiğini belirtir. Ona göre, genel olarak çocukluk, gençlik, yetişkinlik ve yaşlılık dönemleri olarak belirlenen bu dönemler birbirinden kesin sınırlarla ayrılmamıştır. İlgili dönemlerin her biri önceki dönemin etkisi altında oluşur ve bir sonraki döneme etki eder. Farklı bir deyişle, bir dönemde ortaya çıkan durumlar bir sonraki dönemin deneyimlerine eklenmekle kalmaz; kazanılan farklı davranışlar yeni niteliklerle sentez oluşturarak kişiliğe sindirilir.

Gençliğin statik ve biyolojik bir kimlik olarak tanımlanma durumu birçok açıdan eleştirilmektedir. Önemli eleştirilerden biri, yaş grubu temelli gençlik tanımlamasının zaman ve mekân değişkenlerini hesaba katmadan yapılmış olduğu iddiasıdır. Bu konuda verilebilecek bir örnek; 20. Yüzyılda kentleşme, sanayileşme, okullaşma süreçlerinin gençlik döneminin uzamasını da beraberinde getirdiği örneğidir. Okulda kalma sürelerinin uzamasıyla, gençlik dönemi yaş aralığı da 15-25'ten 15-29 yaş aralığına uzatılmaya başlanmıştır (Kurtaran, 2008: 4-5).

Çocukluktan yetişkinliğe geçiş dönemi olarak nitelenen gençlik çağı, kendine özgü yaşam tarzı, düşünme yapısı, dili kullanma ve iletişim kurma biçimi ile farklı bir dönemdir. Bu dönemde ortaya çıkan fizyolojik değişiklikler ve bu duruma karşılık olarak gelişen toplumsal tepkiler gencin agresif tavırlar ve tutarsız davranışlar geliştirmesine neden olabilmektedir. Bireyde meydana gelen biyolojik ve fizyolojik değişiklikler, psikolojik, sosyal, ahlaki, cinsel gelişim, kuşak çatışması, kimlik bunalımı gibi faktörler gencin çevresiyle olan etkileşimi sonucunda farklılaşır ve bu durumun sonucunda genç, kendi sorunlarının çözümü için başvurabileceği yeni sistemler arama yoluna başvurur (Lüküslü, 2003: 288-290; Baran, 2013: 10-11).

1.3. Kuram ve Teorilerde Gençlik Dönemi

Literatür incelendiğinde gençlik ve gençlik dönemi kavramlarını ele alan kuram ve teorilerin, gençlik ve gençlik dönemi ile ilgili yaptığı değerlendirmelerin kendi disiplinleri temelinde gerçekleştiği görülmüştür. Örneğin, biyolojik bakış açısıyla oluşturulan kuram veya teoriler, gencin biyolojik, fizyolojik özelliklerine vurgu yaparken sosyolojik bakış açısıyla oluşturulan kuram veya teorilerin odak noktası gencin psikolojik, zihinsel ve bilişsel özellikleri olmaktadır. Bu çerçevede farklı disiplinlerin kendi perspektiflerinden oluşturduğu gençlik kuramlarını temel olarak; biyolojik kuramlar, psikolojik kuramlar ve sosyolojik kuramlar olarak sınıflandırmak mümkündür.

1.3.1. Sosyolojik Kuramlarda Gençlik Dönemi

Gençlik kavramını sosyolojik perspektiften ele alan kuramlar şunlardır: Yapısal işlevsel, yapısal çatışmacı, sembolik etkileşimci kuram ve alt kültür kuramı.

Yapısal işlevsel kuram, toplumu birbiriyle ilişkili ve bütünleşmiş bir sistem olarak niteler. Toplumsal yapıda meydana gelen değişimler toplumsal yapının bir ögesi olan gençleri de kapsar. Gençlik döneminde sürdürülen sosyalleşme ile birlikte genç, toplumun normlarına ve değerlerine uyum göstermekte ve böylece gencin toplum ile bütünleşmesi sağlanmaktadır (Ulusoy, Özcan, Görgün, 2005: 168; Baran, 2013: 12).

Yapısal çatışmacı gençlik kuramı, bilim ve teknolojik değişmelerin hızı karşısında, yapısal dönüşümlerin yaşanarak toplumsal ilişkilerin değişmesi, kültürel değerlerin farklılaşması ve normlara uygun davranılmaması nedeniyle ahlaki ve sosyo-ekonomik

sorunların artmasına işaret eder (Burcu 1998: 122). Bu kuram, gençlik sorunlarını sistemlerin genel sorunları ilişkili olarak ele almaktadır.

“Sembolik etkileşimin önde gelen temsilcilerinden Mead’e göre her kişinin benliği, biyolojik ve psikolojik ben ile sosyolojik benin diyalektik bir ürünü olarak anlam kazanır. Bu çerçevede benlik, toplumsal yapının norm ve değerlerinin öğrenilerek içselleştirilmesini ya da bunlara öznel yorumun katılmasını ifade eder” (Baran, 2013: 14).

Alt-kültür kuramına göre gençler, toplumun kendilerine dayattığı kurallara ve değerlere karşı çıkararak kendi düşünceleri ile şekillendirdikleri farklı bir yaşam deneyimi oluştururlar. Bu yeni deneyim ve yaşam tarzı, toplumun genel değerleriyle tamamen zıt olabileceği gibi, toplumun yaygın değerleri ve kültürü ile kimi ortak noktalarının olabilmesi de mümkündür. Doğan (1994: 110) teknolojinin topluma getirdiği yeniliklere toplumun aynı hızda ve yeterlilikte cevap vermemesi sonucu oluşan boşluğun gençler üzerinde daha fazla etki bıraktığını belirtir. Bu yetersizlik gençleri yeni değer arayışlarına iter ve bir anlamda bu durumun sonucu olarak toplum içerisinde yeni alt-kültürler oluşur.

Şemin’e (1984: 10-11) göre, A.B. Hollingshead Elmtown’s Youth adlı eserinde genç davranışlarını sosyal açıdan ele alır. Gençlik döneminin psiko-sosyal, fizyolojik ve eğitim bilimleri açısından farklı olarak tanımlanması gerektiğini belirtir. Sosyolojik açıdan bakıldığında, gencin içinde yaşadığı toplumun ona artık çocuk gözüyle bakmadığını ancak bir yetişkin olarak da kabullenmediğini söyler. Bu açıdan bakıldığında gencin toplum içerisinde bir rol karmaşası yaşayabileceği öngörülebilir.

1.3.2. Psikolojik Kuramlarda Gençlik Dönemi

Psikolojik yaklaşımlarda gençler, psikolojik değişme kavramı temelinde tanımlanmış ve bu dönem bir kriz dönemi olarak adlandırılmıştır. Gencin duygu ve düşüncelerinin değiştiği bu dönemin incelenmesi gencin davranışlarının anlaşılabilmesinin ön koşulu olarak görülür. Başka bir ifadeyle, genç davranışı genel olarak kişiliğin gelişmesi dönemiyle bağlantılı olarak yorumlanır (Burcu, 1998: 113).

Özellikle ergenlik ve gençlik üzerine kurulmuş ve bu kavramlara psikolojik açıdan yaklaşan kuramlardan biri Stanley Hall’in kuramıdır. Hall insan gelişiminde dört evreden bahseder: Küçük çocukluk (0-4 yaş), çocukluk (5-7 yaş), ön ergenlik (8-12 yaş), ergenlik veya gençlik (13-24 yaş). Hall’e göre gençlik, gelecek yaşamın akışını değiştirebilecek

derecede önemli bir dönemdir. Bu dönem, toplumsal rollerin belirlendiği ve değerlerin toplum içindeki bireylerle bilinçli ilişkilerin sonucu şekillendiği bir süreçtir (Rogers, 1985).

Erikson'un psiko-sosyal kuramına göre gençlik dönemi yaş aralığı, yakınlığa karşı yalıtılmışlık özelliği ile açıklanır. Bu kurama göre ergenlik döneminde kimliğini bulan genç bu dönemde artık başkalarıyla sağlıklı yakınlıklar ve dostluklar kurabilir. Bu dönemdeki genç birey ergenlik dönemindeki akran çevresinden daha yaygın ilişkiler kurmaya başlamıştır. Bu evrede gencin yaşamında evlilik ve mesleki kariyeri önemli hale gelir. Bu dönemdeki krizi sağlıklı olarak atlatan kişi güvenli bir şekilde sevgiyi verme ve sevgi alma yetisine sahip olur. Aksi takdirde, dostluk ilişkisi kurmada güçlük çeken ve toplum içinde izole bir konuma gelen genç, psikolojik bir yalnızlığa itilebilir. Bu gibi bir yalnızlık bireyi toplumun dışında konumlandırır ve bireyin sosyal işlevselliğini azaltır.

Havighurst'un Meslek Gelişimi Kuramına göre, bireyler ekonomik bir kariyerde karar kılarken yaşamları boyunca altı özgül evreden geçmektedirler (Gander ve Gardiner, 2004: 501). Gençlik dönemin yaş aralığına denk gelen 15-25 yaşları arasındaki bireyler, mesleki boyutta bir çalışan olarak kimlik kazanmak, bir mesleği seçip ona hazırlanmak, ekonomik bağımsızlığın güvencesi için bir temel olarak iş deneyimi edinmek gibi gelişimsel ihtiyaçlar içerisindedir (Certel, 2010: 11).

Ergenlik dönemini birinci derecede ele alıp inceleyen Anna Freud'dur. A. Freud, erken çocuklukta geçirilen deneyimlerin ergenlikten daha çok yetişkin kişiliği üzerinde etkili olduğuna inanmıştır. Bununla birlikte ergenliğin bazı uyum çabaları ile geçirilen bir dönem olduğunu belirtmiştir. (Kulaksızoğlu, 1998).

“Doğumla birlikte başlayan bir süreç olarak bilişsel gelişim, bir anlamda organizmanın çevreye yönelik bir tür uyumudur. Bu uyum sürecinde organizma çevresinden gelen uyarıcıları alır, işler, değiştirir ya da olduğu gibi kabul eder, bunları birbiriyle uyumlu bir bütün oluşturacak şekilde bir araya getirir” (Lindberg, 2011: 1).

Bilişsel gelişim üzerine en kapsamlı çalışmalar yapan bilim insanlarından biri Piaget'tir. Piaget'e göre (2013) bilişsel gelişim, birbirini izleyen dört dönem içinde ortaya çıkmaktadır. Bu dönemler içerisinde gençlik dönemi yaş aralığını kapsayan dönem, 12 yaş üzerine denk gelen “soyut işlemler dönemi”dir. Genç bu dönemde, aynı zamanda

ergenlik döneminde olduğu için kendi düşüncelerinin ve söylediklerinin mutlak doğru olduğunu iddia eder, diğer herkesin kendisiyle uğraştığını ve onu takip ettiğini düşünür. Bu dönem tam olarak, ergenin yetişkin ile benzer bir düşünme sürecine girdiği dönem olarak değerlendirilir (Ceyhan, 2002).

Ahlaki gelişim süreci kimlik oluşturma ve kimlik oluşturma ile bağlantılı olarak kişisel ahlaki statü geliştirmenin bir parçasıdır (Windmiller, 1995). Bu bağlamda Jean Piaget iki çeşit ahlaktan bahseder: Baskı ahlakı, otonomi ahlakı. Baskı ahlakı kavramının 11-12 yaşlarına kadar bireyde varlığını koruduğunu belirten Piaget, bireyin ahlak kurallarının gereğini anlamaya başlamasıyla yerini otonomi ahlakına bıraktığını iddia eder. Bu bağlamda gençlik döneminde birey, artık bir zorlama veya cezalandırma korkusu sonucu değil, kendi isteği yönünde davranışlarda bulunur. Kuralların yaşamak zorunlu olduğunun farkına varır ve kendisi bir otonomi (işbirliği) ahlakı içerisinde bulur (Şemin, 1984: 49-50).

1.3.3. Biyolojik Kuramlarda Gençlik Dönemi

Gençlik dönemine biyolojik açıdan gelişme ve değişme temelli bakan bilim insanlarının temel savı; gençlik dönemi öncesinde (ergenlik) meydana gelen biyolojik gelişmelerin gençlik döneminde de (adolesan) devam ettiği ve bu değişimlerin bireyde meydana getirdiği farklılıklara yöneliktir.

“Adolesan dönemini kapsayan en önemli değişimlerden birisi, hızlı fiziksel büyümedir. Birey, 3-5 yıl gibi oldukça kısa bir sürede erişkin hayattaki antropometrik ölçüm değerlerine ulaşır; iç organ ve salgı bezleri büyüklüklerinde, kemik yağ ve kas kitlelerinde belirgin artış olur. İskelet kitlesi ve kalp, akciğerler, karaciğer, dalak, böbrekler, pankreas, tiroid, adrenaller, gonadlar, penis ve uterus bu dönemde büyüklük ve/veya ağırlık açısından ikiye katlanır” (Oktay ve Ergin, 2012: 4).

Biyolojik bir yaklaşım benimsenerek oluşturulan gençlik teorilerinde, gençlik önemi, genç bir bireyin buluş çağının başlaması ve kemik büyümesinin tamamlanması arasındaki yaşam süreci olarak tanımlanmıştır. Gençlik dönemi başlangıcı olarak buluş dönemini kabul eden bu yaklaşımlar, gençlik dönemine ait en önemli özellikler olarak gencin büyümesinin gerçekleştiği, cinsel gelişiminin başladığı ve fiziksel gelişiminin tamamlandığı süreci işaret etmişlerdir. Bu yaklaşımlar içinde gencin davranışı, gencin yaşadığı fiziksel değişimler ile açıklanmaya çalışılmış, gencin davranışı fiziksel

olgunlaşması sırasında çevresine yansıttığı davranış şekilleri olarak kabul edilmiştir (Burcu, 1998: 109).

Biyolojik yaklaşımın önde gelen temsilcilerinden Gesell, teorisinde bireyin genlerinin ve biyolojik yapısının bireyin davranışsal ve gelişimsel özelliklerinin belirlenmesinden en etkili faktörler olduğunu kabul etmiştir (Rice, 1990: 81).

C.W. Crampton, H. Jones, M. Debesse gibi biyolojistler gençlik dönemi ve öncesini vücutta meydana gelen biyolojik değişiklikler temelinde değerlendirmişlerdir. Genç bireyin davranış şekillerini de bu açıdan yorumlayan biyolojist bakış açısı, örneğin aknenin evlendikten sonra geçtiğini ve akneli gençlerin üçte birinin ellerinin sürekli terlediğini iddia etmiştir. Yine bu gençlerin daha çok düş gördüğü ve sıkılan sivilcelerin bilinçaltında kirlilik ifadesi olduğunu ve bunun aşağılık duygusu yarattığını ileri sürmüşlerdir (Şemin,1984: 13-27).

1.4. Farklı Bir Kültürel Doku: Gençlik Kültürü ve Alt-Kültürü

Bu başlık içerisinde öncelikli olarak kültür kavramının genel tanımlamasının yapılması, gençlik kültürü ve alt-kültürü kavramlarının anlaşılabilirliği için önemlidir. Bu bağlamda Tylor tarafından (Fichter, 1990: 122) yapılan “toplumun bir üyesi olarak insanın elde ettiği bilgi, inanç, sanat, moral, hukuk, alışkı ve diğer yetenek ve alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütündür” kültür tanımlamasının kapsayıcılığı açısından konuya denk düştüğü düşünülmektedir.

Çevreyi tanımamak ve hiçe saymak, otoriteye başkaldırmak, saldırgan davranışlar benimsemek, kabadayılığa özenmek, kendi seçtiği arkadaş grubuna bağımlı hareket etmek gibi kararsızlığın, güvensizliğin, yerini bulamamışlığın verdiği dengesiz hareketler gençlik çağını betimlemektedir. Antropoloji literatüründe bu durum gençlik kültürü (youth culture) olarak tanımlanmaktadır (Gökçe, 1973: 31).

Gençlik kültürü, her türlü planlamaya, hesaba ve sistematik projelere karşı düşmanca hisler beslemektedir. Bu düşünce şekli gençlik kültürünün dil, davranış ve giyim kuşam tarzına yansımaktadır. Bu bağlamda, dilde kurallara uymadan konuşma, yürüyüşte ciddiyetsizlik, saç şekillerinde, vücut süslemede hiçbir kısıtlamaya, hiçbir kurala uymaya özen göstermeme ve her çeşit giysiyi düğme kullanmadan giyme ve benzeri davranışlar

gençlik kültürü düşünce yapısının fiziksel ifadesi olarak ortaya çıkmaktadır. Düşünce ve davranışlarda bağlayıcı olana karşı her şeyi kendi halinde bırakma düşüncesi ağır basmaktadır (Berger vd., 1987: 224-225).

Parsons, gençlik kültürünü sorumluluk ve sorumsuzluk kavramlarını kullanarak tanımlamıştır. Buna göre gençlik kültürü, yetişkin dünyanın üretici çalışmasına, rutin işlerine ve sorumluluklarına karşı, ters orantılı değerler geliştirir. Gençlik, tüketim, zevk verici boş zaman faaliyetleri ve sorumsuzlukla ilgili kendi değerlerini geliştirir (Akan, 1994: 874).

Rogers (1985: 295), gençlik kültürünün değerleri ile toplum değerlerinin uyum içinde olmasını gelecek yaşantısına yönelik hazırlık olarak, gençlik kültürü değerleri ile toplumun değerleri arasındaki çatışmayı ise uyumsuzluk nedeni olarak görür.

Gençlik kültürü bekleminin karşısındadır. Düzene ve plan yapmaya karşı olan gençlik kültürü, “iş geveşek tut”, “boşver umursama”, “yarını düşünmeye gerek yok”, “sistem nasıl olsa bir şekilde işliyor”, gibi sloganlarla muhalefetini ortaya koymaktadır (Berger vd., 1987: 229-230).

Gençlik alt kültürü, geniş kültürden ayrı, ondan farklı bir kültürdür (Rogers, 1985: 290). Yani, geniş ve yaygın kültürden değer, tutum ve davranış açısından farklı, kendine özgü bir kültürdür. Aslında geniş kültürün bir parçası gibi görünmekle birlikte, onunla olan bağları zayıftır. Yaygın kültürden daha küçük ve göreceli olarak bağımsızdır. Bu farklılıkların başlıca göstergeleri, alt kültür oluşturan grupların konuşma biçimleri (argo sözcükler kullanımı, sözcüklerin yozlaşmış kullanımı), giyim, eğlence ve inançları olarak düşünülebilir.

Rogers (1985) gibi bazı yazarlar, gençlik alt kültürünün kendine ait kimliği olmayan bir karşı kültür olarak ele alınabileceğini belirtir. Bu değerlendirmeye göre gençlik, kendi değerlerini yetişkin kültüründen farklı olmaya ya da ona karşı olma ölçütüne göre belirlemektedir.

Türkdoğan’a göre (1988: 422), 1950’lerden sonra Batı’da görülen alt-kültür hareketleri, sanayileşme ve teknolojinin olumsuz etkilerine karşı geliştirilen ancak anomik olmaktan

kurtulamayan davranış modelleridir. Bu bağlamda Tezcan'ın Türkiye özelinde gençlik kesimine yönelik yaptığı altkültür grup tanımlamaları önemlidir:

“Türkiye’de gençlik kesiminde görülen alt-kültürlerin bazıları; Tunalı Hilmi Caddesi gençliği, Bağdat Caddesi gençliği, Yüksel Caddesi gençliği gibi politik olmayan gençlik alt-kültürlere; kriminal alt-kültürler olarak Türk mafyası; köprüaltı çocukları ve eşcinseller; cemaat niteliğindeki İslami yapılardan çeşitli tarikat mensupları ve Marksist gruplar alt-kültürler olarak ifade edilebilir. Bunların dışında, tamamen Batı Avrupa’daki alt-kültürleri taklit eden Heavy Metall, Rock gibi gruplar, araba yarışı yapan gruplar, uyuşturucu madde kullanan gruplar büyük kentlerde mevcuttur” (Tezcan, 1991: 214-215).

Bayhan (1997: 233), alt-kültürlerin toplumun kültüründen farklı oldukları için topluma yabancılaştıklarını iddia eder. Gençlik alt kültürlerinin marjinal ve geçici olduğu oranda toplumsal sistemi tehdit etme gücünün olmadığını ancak bu kültürlerin süreklilik ve taban kazandığında toplum için tehlike oluşturabileceklerine değinir. Türkiye toplumu özelinde tehlike potansiyeline sahip alt kültürler olarak etnik, dini ve ideolojik ayrımcılığa dayanan alt kültürleşmeleri örnek gösterir.

Altkültür, kendine özgü yaşam şeklini kendi grubuna benimsetmiş ve içselleştirmiş bir topluluk anlamına gelir. Fakat, burada bahsedilen topluluğun altkültür olarak anlamı onun belirli bir topluma göre göreliği ile ifade edilebilir. Bu demektir ki herhangi bir altkültür, toplum içindeki konumu ile anlam kazanmaktadır. Toplumun genel değerleri ve dokusu ile farklılaşma arz eden grupsal hareketleri bir çeşit alt kültür olarak tanımlamak mümkündür. Bu bağlamda, ait oldukları toplumların geleneksel değer ve yargılarından, yaşam kültürlerine göre farklılık gösteren gruplar söz konusu toplumlarda birer altkültürü temsil etmektedirler. Çingene, azınlıklar ve kendine özgü yaşam biçimleri ile çeşitli gençlik kesimleri altkültür oluşturan farklı topluluklar olarak değerlendirilebilir (Doğan, 1994: 110).

Üniversite gençliği, genel nitelikleri (yaş, cinsiyet, aile içerisindeki konumu, yetiştiği eğitim-öğretim kuruluşları) ve çevresel özellikleri açısından alt kültür oluşturmaktadır (Akan, 1993: 1). Üniversite gençliği değişik özellikleri ile bir altkültür olarak değerlendirilirken, üniversite gençliğini oluşturan gençlerin kendilerini bir altkültür grubu olarak görüp görmedikleri araştırmanın uygulama kısmında değerlendirilecektir. Alt kültür grubu olarak değerlendirilen ancak grup üyelerinin kendilerini bu yönde

tanımlamadığı gruplar için Yaman'ın (2013: 61) yaptığı "...bu açıdan belki de Türkiye'ye has olarak farklı bir alkültür kavramsallaştırmasına gidilmeli ve altkültür iddiası olmayan bir alt kültür örneği..." değerlendirmesi konuya denk düşmektedir.

1.5. Üniversite ve Üniversite Gençliği

Türkiye'de gençlik kavramının toplumsal karşılığının geniş bir kitleyi (%16,6) temsil ettiği ortadadır (TÜİK, 2014). Bu bağlamda gençlere yönelik hizmet sunularında, planlamalarda, gençlik değerlendirmelerinde gençliği belirli kriterlere göre kategorize etme durumu ortaya çıkmıştır. Gürses (1979: 64) UNESCO Gençlik Komitesi raporuna dayandırdığı sınıflandırmayı şu şekilde yapmaktadır:

1. Okuyan Gençlik

- Yükseköğrenim gençliği
- Ortaöğrenim gençliği

2. Okul Dışı Gençlik

- Köy gençliği
- Çalışan gençlik
- Asker gençlik
- Çalışmayan gençlik

Bu çalışmanın odak noktasına koyduğu gençlik türü yükseköğrenim gençliğidir. Bu doğrultuda diğer gençlik kategorilerine kıyasla üniversite gençliği üzerinden tanımlamalar ve sınıflandırmalar yapılarak, üniversite ve üniversite gençliği kavramlarının irdelenmesi yoluna gidilecektir.

Toplumda kategorik bir ayrımı ifade eden gençlik kavramı, belki de en çok öğrenci statüsüyle karşımıza çıkmakta ve bu yüzden önemini artırmaktadır. Aslında işçi, memur, esnaf, köylü ve öğrenci gibi birçok statüyü içinde taşıdığı görülen gençlik kavramı; bununla birlikte kendine özgü sorunlar içermektedir. Bu sorunların temelinde aile

yapıları, çevre ve eğitim düzeyi kaynaklı yetişme ve yetiştirilme biçimleri etkili olmaktadır (Tuncay, 2000: 236).

“Üniversite” sözcüğü köken olarak Latince olan “Universitas” sözcüğünden gelmektedir. Bu kelime Orta Çağ’da “kurum, topluluk” gibi anlamlarda kullanılmıştır. “Üniversite” kavramının günümüzdeki anlamına yakın bir şekilde “öğreticiler ve öğrenciler topluluğu” anlamında kullanılmasına 14. yüzyıl sonlarında başlanmıştır. “Universitas” bir olma ve birleştirici olma yanında tüm bilgi disiplinlerine yayılma ve evrensel olma anlamlarına da gelmektedir (Kısakürek, 1976: 2). İnam (1989: 22) üniversiteyi topluma, dünyaya ve kendine karşı sorumluluk duyma bilinci taşıyanların oluşturduğu bir kurum olarak tanımlar.

Habermas’a göre (1992: 2) üniversitelerin misyonu sadece teknik olarak kullanılabilir bilgiyi aktarmakla sınırlı olmayıp aynı zamanda bilgi üretmeye yöneliktir. Yani Habermas aslında burada üniversitelerin yaratıcı olma fonksiyonuna vurgu yapar. Bu doğrultuda Kabasakal da (1989: 25) üniversitelerin, eğitim-öğretim ve nitelikli insan yetiştirme gibi klasik amaçlarının yanında, bilgi üretme topluma önderlik yapma ve ilgili sorunlara yönelik kamuoyu oluşturma gibi sorumluluklar üstlenmiş özerk kuruluşlar olduğunu vurgular.

Türkiye’de 2017 yılı itibariyle faaliyet gösteren 112’si devlet, 65’i vakıf üniversitesi ve 6’sı vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere toplam 183 üniversite bulunmaktadır (<https://istatistik.yok.gov.tr/>). 81 vilayete sahip Türkiye’de her vilayette en az bir üniversite mevcuttur. Bu durum, üniversite olgusunun Türkiye’nin toplumsal yapısında ne denli büyük büyük bir yer kapladığını göstermektedir. Her ilde var olan üniversiteler ve bu üniversitelerde öğrenim gören gençlerin oluşturduğu düzen, büyük çapta bir gelişmeye işaret etmektedir.

Üniversite gençliği, diğer gençlik gruplarından, üyelerinin entelektüel birikimine göre ve gençlik hallerinin eğitimin sürelerinin uzaması ile ilişkili olarak uzaması yönüyle ayrılır. Herhangi bir ülkenin üniversite gençliğini anlamaya yönelik yapılacak çalışmalar, aslında o ülkenin fikirsel ve davranışsal değişim çizgilerini tespit etmeye çalışmak bağlamında önemli bir nokta teşkil etmektedir (Deniz, 2013: 2).

Mısırlıoğlu'nun aktardığına (2014:12) göre ise yükseköğrenim gençliği; üretim sürecinde var olmayan, bir uzmanlık alanı için bir arada olan, disiplinli bir süreç içerisinde yaratıcılık özelliğini göstermeye çalışan, eleştirici düşünceye sahip, benzer alışkanlıkları olan genç insanlar bütünüdür. Yükseköğrenim gençliğinin, tüm gençlik kesimi içerisinde daha seçkin bir yere sahip olduğu söylenebilir. Gelecek süreçte aktif olarak üretimde ve ülke kalkınmasında yer alacak olan üniversite gençliği, bu anlamda ilgili ülkenin donanımlı ve dinamik gücü olarak tanımlanabilir.

Türkiye toplumundaki öğrenci yapısı profesyonel üniversite öğrencisi tipinden uzaktır. Araştırmacı bir kimliğe sahip olmaktan çok “ezberlemenin” yeterlilik sayıldığı bir ortam söz konusudur. Öğrenciler açısından içeriklerin tatmin ediciliği değil, etiketler önem kazanmış durumdadır (Kılıçbay, 1989: 13-14).

Bayhan'a göre (1997: 241) üniversite gençliği; 18-24 yaş aralığı grubunu oluşturan, formel eğitim-öğretim sürecinin son safhasında öğrenim gören, araştırmacı ve sorgulayıcı özellikleri olması gereken, bu doğrultuda bilimsel bir zihniyet kazanan, kendilerine özel bir gençlik kültürü içerisinde vakit geçiren gençlik kesimidir.

1.5.1. Demografik Yapısı

TÜİK tarafından 2014 yılı gençlik istatistiklerini içeren ve 2015 yılında yayımlanan “İstatistiklerle Gençlik” raporunda (2015: 9), Türkiye'nin toplam nüfusunun 77695904 olduğu ve bu nüfusun %16,5'lik kesimine denk gelen 12782381 kişinin genç (15-24 yaş) kategorisinde yer aldığı belirtilmiştir. Bahsedilen 13 milyona yakın gencin cinsiyete göre ayrımında erkek nüfusu 6540722 kişilik bir kitleye denk gelmesi yönünden, aynı yaş aralığındaki kadın nüfusundan yaklaşık üç yüz bin kişi fazladır.

Genç nüfusun genel nüfus içerisindeki ortalaması konusunda Avrupa Birliği üyesi diğer birkaç ülkeden örnekler vermek gerekirse, Fransa'nın %11,9'luk ortalamaya sahip olduğu, Hollanda'nın %12,2'lik ortalamaya, Makedonya'nın %14,2'lik ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Avrupa Birliği üyesi 28 ülkenin nüfuslarının gençlik ortalamasının ise %11,3 olduğu TÜİK tarafından yayımlanan raporda yer edinmektedir (TÜİK, 2014: 7).

Tablo 1. Genç Nüfus Oranları (2013-2014)

	2013(%)	2014(%)
AB-28 ülkeler	11,5	11,3
Belçika	12,0	11,9
Bulgaristan	10,9	10,4
Çek Cumhuriyeti	11,1	10,7
Danimarka	12,8	12,8
Almanya	10,9	10,8
Estonya	11,8	11,2
İrlanda	11,7	11,4
İspanya	9,9	9,7
Fransa	12,1	11,9
Hırvatistan	11,7	11,7
İtalya	9,9	9,8
Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyeti	15,0	14,3
Letonya	12,0	11,3
Litvanya	13,5	13,2
Lüksemburg	12,2	12,0
Macaristan	12,1	11,9
Malta	13,2	13,0
Hollanda	12,2	12,2
Avusturya	12,1	11,9
Polonya	12,8	12,4
Portekiz	10,7	10,7
Romanya	11,8	11,5
Slovenya	10,5	10,1
Slovakya	13,0	12,6
Finlandiya	12,2	12,1
İsveç	12,9	12,6
İngiltere	12,9	12,7
İzlanda	14,7	14,5
Lihtenştayn	12,1	11,9
Norveç	13,2	13,1
İsviçre	11,7	11,6
Karadağ	13,8	13,4
Makedonya	14,6	14,2
Sırbistan	1,5	11,3
Türkiye	16,6	16,6

Kaynak: TÜİK, İstatistiklerle Gençlik, 2014

TÜİK tarafından yayımlanan ilgili raporda, 15-19 yaş aralığındaki gençlerin %24,8'inin, 20-24 yaş aralığındaki gençlerin ise %39,6'sının eğitime devam etmediği ve çalışmadığı belirtilmiştir. Bu konuda OECD ülkeleri ortalamasının 15-19 yaş aralığında %8,2 ve 20-24 yaş aralığında ise %18,5 olduğu aynı raporda yer almıştır.

Bu çalışmanın odak noktasında yükseköğrenim gören gençler yer aldığı için bu konuyla ilgili istatistiklerin daha büyük bir önem arz ettiği düşünülmektedir. Yükseköğretim Kurumu (YÖK) tarafından yayımlanan istatistiklere göre 2015-2016 eğitim-öğretim yılı itibariyle Türkiye’de 1037791 öğrenci meslek yüksekokullarında, 166810 öğrenci yüksekokullarda ve 4981406 öğrenci fakültelerde olmak üzere toplam 6186007 öğrenci öğrenim görmektedir.

1.5.2. Gençliğin Niteliği

Çocukluk döneminden çıkıp ergenlik dönemine girilmesiyle gençlerde boş zaman uğraşısı olarak dergi, kitap ve gazete okuma ve bunun yanında spor faaliyetleri ile ilgilenme yaygın olarak görülmektedir. 18 yaşına doğru gelindiğinde dans ve halk oyunları gibi toplumsal etkinliklere karşı ilgi artmaktadır. Gençler çoğunlukla romantik kitaplar okumaktan, aşk ve macera temalı filmler izlemekten, amaçsız gezme ve müzik dinlemekten hoşlanmaktadır (Tezcan, 1982: 161-163).

Gelişen teknoloji ve artan modernleşme ile birlikte 21.yüzyıl gençliğinin vakit geçirdiği etkinlikler de çeşitlenmiştir. Yeni yüzyıl ile birlikte yaygınlaşan ve günümüz itibariyle cep telefonlarında dahi insanların kullanımına sunulan internet hizmeti bu değişimin en temel aracıdır. Yeni nesil gençler eski alışkanlıkların yanında internet kafelerde ve oyun salonlarında vakit geçirmekte, birçok şehirde inşa edilen alışveriş merkezlerinde serbest vakitlerini değerlendirmektedirler.

Üniversite öğrenciliği yıllarındaki gençler, en zor gelişim dönemlerinden birini yaşamaktadırlar. Çünkü bu dönem hem sosyal hem de biyolojik olarak bir geçiş dönemi olarak kabul edilen ergenliğin son safhasına rastlar. Üniversitede okuma şansı elde eden gençler, üniversiteyi kazanma sevinci ile birlikte, aileden ayrılma, yeni çevre ve arkadaş edinme, yalnız kalma korkusu yaşama, ekonomik güçlükler çekme, yurt hayatına alışma, gelecekteki mesleği ve çalışma hayatı ile ilgili kaygı gibi birçok sorun ve stres yaratıcı durumla karşılaşabilirler. Tüm bu sosyal, kültürel ve ekonomik değişiklik gençleri ruhsal açıdan olumsuz etkilemektedir (Özdel vd., 2002: 155).

1.5.3. İçinde Bulunduğu Sosyal Hareketlilik

Sorokin'in (1959:133) tanımlamasıyla sosyal hareketlilik, bireylerin ve kültür unsurlarının bir sosyal konumdan başka bir sosyal konuma geçmesidir. Bu bağlamda sosyal hareketlilik kapsamında değerlendirilebilecek yapısal hareketliliklerin sebepleri olarak eğitim imkânları, iş imkânları, sağlık gerekçeleri gibi unsurlar sıralanabilir. Bu çalışma kapsamında odak noktada olan ve yoğunlukla değerlendirilecek olan hareketlilik çeşidi ise eğitim boyutuyla gerçekleştirilen sosyal hareketliliktir.

Korkmaz'a göre (2005: 79) sosyal hareketlilik, sosyal değişme ile ilgili araştırmalarda dikkate alınması gereken olgulardan birisidir. Kendisi, sosyal hareketliliği etkileyen unsurlar olarak köyden kente göç, meslek yapısındaki ve eğitim oranındaki değişimler ve kurumsal yapı değişimlerini örnek gösterir. Toplumsal yapı içerisindeki ekonomik, siyasi ve fiziki yapılarda meydana gelen durum farklılıkları veya değişimler yatay veya dikey hareketliliğe sebep olmaktadır. Bu bağlamda eğitim boyutuyla "üniversite öğrencisi" olma gibi yeni bir sosyal statü elde eden gençlerin bu yeni durumları sosyal hareketlilik kavramı içerisinde değerlendirilebilir.

Sosyal hareketliliğin derecesini ölçü olarak kullanarak, herhangi bir toplumun yapısal karakterini, güçlü ve zayıf yönlerini, sosyal tabakalaşma durumu ile tema noktalarını ve ana tabakalaşma tiplerinin belirlenebilmesi mümkündür (Korkmaz, 2005: 81).

Eğitim yoluyla gerçekleştirilen sosyal hareketlilik konusunda literatürde eleştirel bakışların mevcut olduğunu söyleyebiliriz. Şengönül'e göre (2007: 22) bireyin, eğitim yoluyla toplumda gerçekleştirdiği sosyal hareketlilik, toplumsal sistemi meşrulaştırma işlevi görmektedir. Eğitim sisteminin özerk olması ve öğretmenlerin kendilerini ekonomik fırsatlarla doğrudan ilişkili olmayan genel bilgi yayma işlevine adanmaları pek mümkün görünmemektedir. Bourdieu ve Passeron okul sistemini genellikle egemen toplumsal tabakayla belirlenen statü-düzeyleri için görece olarak tanımlanan ölçütlerin seçimini desteklemekle ve egemen sosyal tabaka dışında kalan bireyleri ise sistemin hem sembolik hem de maddi olarak bir alt konuma yerleştirilme durumunu kabul etmeleri için motive etmekle itham etmektedir.

Sanayileşme ve modernleşme ile birlikte gencin toplum içerisindeki yer değişiklik sıklıkları da artmıştır. Bu bağlamda yeni süreçte genç yavaş yavaş ailesinden koparak

bağımsız bir biçimde yaşamaya baslar. Fakat genç yönünden bu yeni dönem nice beklentiye ve aynı zamanda nice korku ve endişeye konu olur. Bunun yanında bu yeni dönem bütün toplumlarda aynı biçimde ortaya çıkmamaktadır (Spence, 1980:86).

Modernleşme ile birlikte, gençler tipik olarak aileleriyle daha az zaman geçirme eğilimi gösterip, akran gruplarıyla daha çok etkileşim içinde bulunurlar. Günlük pratiklerinde daha büyük bir hareketlilik gösterirler ve kitle iletişim araçlarıyla ilgili alışkanlıklarını değiştirirler. Dolayısıyla ailelerin toplumsallaşmadaki rolü yerini gittikçe yeni sosyal çevreye bırakmaktadır (Lull, 2000:43).

1.6. Kentleşme ve Yeni Mekân- Yeni Çevre

Araştırmanın bu kısmında kentleşme olgusu hakkında genel çerçevede bilgiler verilmiştir. Kentleşmenin birey üzerinde bıraktığı etki, toplumsal değişim süreciyle ilişkisi ve araştırmanın odak noktası olan uyum kavramıyla bağlantısı irdelenmiştir. Üniversite gençliğini öğrenim sürecinde içinde bulunduğu yeni mekân ve yeni mekânda edinilen yeni çevrenin kentleşme bağlamında incelenmesi de söz konusudur.

Marshall (1999: 400), kent kavramını kentli hayat tarzının hüküm sürdüğü, uzmanlaşmaya dayalı bir iş bölümünün var olduğu, kırsal alanlara göre akrabalık ilişkilerinin zayıfladığı, gönüllü dayanışmanın ve kurallara dayalı çoğulculuğun esas olduğu, toplumsal çatışmaların yaşandığı ve kitle iletişim araçlarının yoğun bir şekilde kullanıldığı yerleşim birimleri olarak tanımlar.

Işık'a göre (2005: 58), Türkiye'de kentleşme hareketlerinin seyri incelendiğinde belirgin iki dönem olduğu görülür. Bu iki dönemi yazar 1950 öncesi ve sonrası olarak ifade etmektedir. 1950'lere kadar kendi iç dinamikleri sonucu çok yavaş artış kaydeden kent nüfusunun, 1950 sonrası bilhassa kırsal kesimde yaşanan yapısal dönüşümlerin neden olduğu çözümlerle kentlere doğru yoğun bir göç dalgası meydana geldiğini ifade etmektedir. Şüphesiz ki bu göç dalgası gelişen teknoloji ve artan şehir imkânları ile günümüzde de devam etmektedir.

Hızlı kentleşmenin, kentli nüfusun toplam nüfus içindeki payını sürekli artırdığını ifade eden Keleş (2002: 58) genel nüfusa oranla kentli nüfusun 1950'de %18.5, 1960'ta % 25.1, 1970'de % 33.3, 1980'de % 45.4, 1990'da % 55.4, 2000'de ise, % 61.4 olduğunu belirtir.

Kentleşme süreciyle birlikte, birey ve bireyin içinde yaşadığı toplumun değişimi söz konusu olmuştur. Bu bağlamda toplumun benimsediği değerlerin değişimi, toplum içerisinde ihtiyaç duyulan güçlerin farklılaşması ve toplumsal genel tercihlerin değişimi söz konusudur. Söz konusu bu durumu Poyraz ve arkadaşları (2003: 1) şu şekilde detaylandırmaktadır:

“Sanayileşme ile hız kazanan toplumsal değişimler, bilim ve bilimsel bilginin toplumda en üstün değer olarak benimsenmesini sağlamıştır. Bilimsel bilgiye ve bu bilgiyi temin eden eğitim kurumlarına böyle bir ilginin başlangıcı, sanayileşmeyle birlikte doğan kalifiye işgücü ihtiyacı ile açıklanabilir. Eğitim sürecinin önem kazanması, gençlerin yetişkinler arasına ya da iş yaşamına katılma sürelerini uzatmış; kadınların da çalışma yaşamına yoğun katılımıyla birlikte gençler, ev dışında daha fazla vakit geçirmeye başlamışlardır. Bu gelişmeler o zamana kadar gencin sosyalleşmesinde birincil sosyalizasyon aracı olma özelliği taşıyan ailenin önemini azaltmış ve eğitim kurumları ile arkadaş gruplarını gencin topluma hazırlanmasında temel referans noktaları haline getirmiştir.”

Kaypak’a göre (2012: 13) kentli kavramı, kent adı verilen yerleşim biriminde kenti başkalarıyla paylaşan insanlara karşılık gelmektedir. Ona göre kentlilik kavramı, üretim yapısı ile yaşam tarzı arasındaki ilişki sürecini temel alır. Bu açıdan bakıldığında kentsel bölgelerde yaşayan insanlar ile kırsal bölgelerde yaşayan insanlar farklı özelliklere sahiptirler. Son tahlilde, kentler; kentsel veya kente ait kişilerin oluşturduğu birliktelik diye de adlandırılabilir. Kentleşme olgusu, bireysel bir olguya işaret eder ve kentleşmenin toplumsal değişim boyutunu, kente uyumunu anlatır. Kentte yaşıyor olmasına karşın kentleşmemiş insanların varlığı mümkündür. Bu insanlar, kent dışı yerleşim birimlerinden veya bölgelerden gelmiş ve alışkanlıklarıyla, değerleriyle henüz kente uyum gösterememiş insanlardır.

Giddens (2000: 503), kentlerde hüküm süren toplumsal ve kültürel yaşam itibarıyla, kentlerin farklı toplumsal grupları bir araya getirdiğini ve bu durumun kentsel bütünleşme ve kaynaşma sorunlarını ortaya çıkardığını ifade eder. Bu sorunla birlikte kentler yine de yaşam standardı açısından en yüksek olan yerleridir. Bu durumun gerekçesi olarak kentlerin sahip olduğu teknolojik imkânlar ve insanlara çekici gelen yaşam tarzı gösterilebilir. Kentlerin varlığı insanların yalnızca alışkanlıklarını ve davranış biçimlerini değiştirmemiştir, aynı zamanda insanların düşünce ve duyu kalıpları üzerinde de çok büyük bir etkiler bırakmıştır. Kentlere yüklenen olumsuz anlamların karşılığı olarak

kentler, saldırgan ve birbirine güven vermeyen kalabalıklar, suç ve şiddet yoğunluğunun üst düzeyde olduğu ve ahlaki anlamda eksikliklerle dolu yaşaması güç zor bir bölge olarak görülmüştür. İnsanların kente bakış açısındaki bu farklılıklar kentlerin insanların zihnindeki değer farklılığının sonucudur. Bunun yanında kente uyum sağlamış, kentli olabilmeyi başarabilmiş insanların kent tasviri ile kent içinde izole bir hayat sürdüren, kendin kendisine sunduğu imkânlardan sınırlı bir şekilde faydalanan veya hiç faydalanamayan insanların kent tasvirinin farklılaşacağı bir gerçektir.

Yeni Mekân- Yeni Çevre

Sanayi kentlerinin meydana gelmeye başlamasıyla toplumda aile gitgide küçülerek sadece anne, baba ve bir ya da birkaç çocuktan oluşan çekirdek aile yapısına dönmüştür. Bunun sonucu olarak ailede duygusal ilişkiler daha az kişiye paylaşıldığından duyguların daha yoğun yaşanması söz konusu olmuştur. Kuşkusuz bu durum gençlerin aile bireyleriyle çatışma olasılığını ve şiddetini artırmaya dönük sonuçlar meydana getirmiştir. Aile içinde gençleri, geniş aile yapısındaki gibi ana-baba temelli iletişimden farklı iletişim kanallarına yöneltmiştir ve bu son durum sonucu gençler ile toplumsal çevreleri arasında derin kültürel ve psikolojik uçurumlar oluşmaya başlamıştır (Şahin, 2007: 160).

Sürekli kentleşme sürecinin ve kentli olma durumunun bireyler ve toplumlar üzerinde bıraktığı etki öz bir ifadeyle şu şekilde özetlenebilir:

“Sürekli olarak büyüyen kentler ve sayıları artan kentlilerin toplumsal yaşamında gerçekleşen dönüşümün sonucu olarak ortaya çıkan sorunlar, toplumsal birlik duygusunun gerilemesi ve bireyselliğin baskın duruma gelişi, kentsel ölçeğin büyümesi sonucu kentlinin kente yabancılaşması ve kamusal alanın sönüşü ile özel alanına çekilen kentlinin sorunlara duyarsızlaşması şeklinde uzayan bir liste halinde sıralanabilir” (Fırat, 2008: 202).

Fırat (2014: 60) kentleşmenin, simgesel ve fonksiyonel olarak, ekonomiyi ve toplumu şekillendirme konusunda önemli bir araç olduğu günümüzde, aldığı nitelik açısından kentin zenginlik yaratıcı fonksiyonlarının, toplumun büyük bir kesimi için yoksullaştırıcı sonuçlar ürettiğini ifade eder. Giderek kentleşen dünyada, lüks yapılarla (yollar, binalar, alışveriş merkezleri vb.) donatılan kentlerde bir kesim hep dışarıda kalmakta ve kente tutunma anlamında giderek güçlük yaşamaktadır. Fırat’ın yaptığı bu değerlendirmeler

ışığında kent içerisinde yoksunluk yaşayan gruplardan birinin de üniversite gençliği olduğu söylenebilir. Çoğu zaman düzenli bir gelirden mahrum olan, kendileri için yeni bir mekânda yaşamlarını sürdürmeye çalışmaları boyutuyla tehlikelere karşı daha kırılgan olan bu grup kent içerisinde kentli sıfatıyla kente yönelik bir uyum süreci çabası içerisinde.

İnsanların sebebi fark etmeksizin bir kültürden diğerine gitmeleri kaçınılmaz olarak değişik psikolojik, duygusal ve sosyal değişimleri beraberinde getirir. Bireyin yaşadığı ani çevresel veya mekânsal değişimin etkilerine yanıt verebilmesi ve uyum sağlayabilmesi yoğun ve kapsamlı bir çaba gerektirir. Yeme-içme, giyim-kuşam, barınma alışkanlıkları gibi göreceli olarak daha küçük düzeyde değerlendirilebilecek kültürel farkların yanı sıra; iletişim dili, yaşanan yeni bölgenin norm ve değerler sistemi gibi daha büyük farklılar uyum sağlanması beklenen unsurlardandır (Tufan ve Tuncay, 2012: 261). Bu açıdan değerlendirildiğinde yeni bir kentte yeni bir mekânda yaşamlarını sürdüren üniversite gençliğinin kendine yeni uğraşlar ve deneyimler edinmesi kaçınılmaz bir süreçtir.

Kentsel kesim gençliği gerek formel gerekse enformel yünden boş zaman eğitiminden en çok yararlanan kesimdir. Kentsel kesimde, kırsal kesime oranla var olan ve zaman geçirilen etkinliklerde bir farklılaşma görülmektedir. Çalışan gençliğin serbest zamanını değerlendirme biçimleri ile ilgili herhangi bir araştırma örneği mevcut değildir. Öğrenim gören gençlik ise serbest zamanları değerlendirme yönünden orta ve yükseköğrenim gençliği açısından biraz farklılaşmıştır.

Üniversite gençliği ise kent yaşamında vakit geçirme açısından hemen hemen aynı etkinliklerde bulunur. Ancak gençlerin ilgilerinin farklılaşması söz konusudur. Örneğin ülke sorunlarına ilgi duyma, siyasal olaylar gibi gerçekçiliğe yönelme ağır basmaktadır. Bu grupta yer alan gençlerin etkinlikleri şu şekilde sıralanabilir:

- Kitap okumak (Bilimsel ve edebi türdeki yapıtlar)
- Gazete okumak (Siyasal olaylar, ülke sorunlarına yönelik)
- Arkadaş gruplarıyla tartışmalar, arkadaşlarla sohbet etmek, TV seyretme, sinemaya gitmek, tiyatroya gitmek, radyo dinlemek (toplumsal konular ve müzik)

- Spor müsabakalarını takip etmek, arkadaş partilerine katılma,
- Evlerde arkadaş gruplarıyla eğlenme,
- Yazın denize gitmek.

Üniversiteye devam eden kızlar ise TV seyretme, arkadaşlarıyla birlikte evlerde toplanmak ve sohbet etmek, evde oturmak, kitap okumak, müzik ve radyo dinlemek gibi serbest zaman etkinliklerine katılmaktadırlar (Tezcan, 1997: 134-136).

Genellikle kentsel ortamlar ulaşım imkânları, kitle iletişim araçlarına ulaşım kolaylığı ve haberleşmeye yönelik çeşitli imkânlar sunması ile bir yandan toplumsal kesimlerin hayatını kuşatıp geleneklerini sarsarken, bir yandan da kır ve kent yapıları arasındaki karşıtlıktan kaynaklanan coğrafi farklılıkların da etkili olduğu alt-kültürlerin etkisini azalttığı kabul edilmektedir. Dolayısıyla kentleşme süreciyle birlikte “kentsel bütünleşme” ve “kentsel uyum”un gerçekleşeceği iddia edilmiştir. Fakat son yıllarda yapılan araştırmalar kentleşme sürecinin daha çok farklılaşmalara ve ayrışmalara neden olduğunu göstermektedir. Yani kentleşme, hem kentliler hem de kente yeni göç etmiş olanlar açısından yeni yaşam biçimlerini zorlarken, aynı zamanda da toplumsal kesimler arasında bir farklılaşma ve ayrışmaya neden olmaktadır. Dolayısıyla günümüz kentleşmesi, “kentsel bütünleşme” ve “kentsel uyum”dan çok farklılaşma ve ayrışmaları öne çıkaran bir özelliğe sahiptir (Yılmaz, 2010: 265).

Kentsel alanlardaki ayrışmayı hemşehrilik-gecekondulaşma bağlamında değerlendiren Tekeli, kentleşmenin yoğun olduğu dönemlerde kente uyum sorunuyla karşılaşan kişilerin, geldikleri memleketlere göre hemşehri grupları oluşturduğunu ve dernekler kurarak örgütlendiğini ifade eder. Bu bireylerin hemşehri ilişki ağları oluşturarak kendi içlerinde bütünleşirken aynı zamanda kentsel yapı içerisindeki yaygın ağın dışında kaldıklarını ve bu durumun bir ayrışmaya neden olduğunu ifade eder. Bu gruplar, kentsel bölgeler içinde gecekondu alanlarında geldikleri yörenin adıyla anılan mahalleler oluştururlar (Tekeli, 1996: 24).

Yaşamaya başlanılan yeni çevrede bireyin uyum sürecine etki eden çeşitli değişkenlerden bahsedilebilir. Bu değişkenleri Tufan ve Tuncay (2012: 261-262) yaş, toplumsal cinsiyet, sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik özellikler, etnik köken olarak sıralamaktadır.

Bu bağlamda bakıldığında, dönemsel özellikleri gereği psiko-sosyal ve fiziksel boyutta gelişim sürecinde olan gencin, öğrenim amaçlı gerçekleştirdiği ve içinde bulunma durumunda kaldığı yeni çevresinde kendi sosyal işlevselliğini sağlıklı bir şekilde gerçekleştirebilmesi, gencin ve toplumun karşılıklı etkileşimiyle olacaktır.

1.7. Türkiye’de Gençlik Refahı ve Gençlik Odaklı Politikalar

Genç nüfusun toplam nüfus içerisindeki ağırlığından çalışmanın önceki bölümlerinde bahsetmiştik. Toplam nüfus içerisinde ciddi bir ağırlığı olan (%16,6) genç nüfusa yönelik politikaların temel amacının, gençliği toplum içerisinde daha işlevsel bir konuma taşımak ve gençlik olgusunun kendi içinde barındırdığı dinamiklerden maksimum düzeyde faydalanabilmek olduğunu söyleyebiliriz. Bu bağlamda Türkiye’de ve Dünya’da gençliğin kapasitesini artırıcı, onları üretime yöneltmeye teşvik edici, yaşadıkları sorunlara mikro ve makro düzeyde çözüm önerileri üretmeye yönelik politikaların geliştirilmesi amaçlandığı söylenebilir. Bu bağlamda literatürde geçen gençlik refahı ve gençlik politikalarına yönelik tanımlamalara ve yasal dayanaklarına araştırmanın bu başlığı altında yer vermenin uygun olacağı düşüncesindeyiz.

Gençlik refahının sağlanabilmesi için öncelikle bu grubu oluşturan bireylerin detaylı ve iyi bir şekilde tanınması gereklidir. Gençlerin psiko-sosyal özellikleri ve durumlarının bilinmesi başarılı bir uyum sürecine yönelik ön bir adım olarak değerlendirilebilir (Çakmaklı, 1991: 179). Yine bu bağlamda, gençlere yönelik politikaları uyum boyutuyla ele alan Kesgin’in (2015: 41) şu ifadeleri dikkat çekicidir:

“Genç, ilk yıllarında aile, arkadaş çevresi, eğitim ve okul, siyasal çevre, iş çevresi gibi farklı yapılarla karşılaşmaktadır. Aile ile birlikte sosyoekonomik ve siyasal çevresi ile akran grupları gencin hayatını etkilemektedir. Birçok ülkede ve toplumda görece olarak bu yıllar, ailenin biraz daha geri çekildiği, arkadaşlık, okul ve iş çevresinin daha aktif olduğu zaman dilimi olarak görülmektedir. Bu açıdan gençlerin siyasal, sosyal, ekonomik ve eğitim hayatına nitelikli bir biçimde hazırlanmaları gerekmektedir. Gençlerin yaşadıkları çevreye uyum sağlamaları anlamında gençleri hedef alan politikaların da bu açıdan önemi ortadadır”.

Gençlik politikalarının içeriği ve politikaların üretilme sürecine ilişkin yaklaşımların farklılaşma sebebi, gençliğin nasıl kavramsallaştırıldığı tartışmasında yatmaktadır (Kurtaran vd., 2008: 4).

Avrupa çapında gençlerin yaş odaklı ihtiyaçlarının belirlenmesinin yanı sıra, sosyal politika çerçevesinde ele alınıp, ulus devlet anlayışına dayalı uygulamalar içerisinde üretilen ve ülkeler seviyesinde prensip olarak benimsenen farklı politikaların mevcut olduğu söylenbilir (Yurttağuler, 2008: 387). Bu bağlamda Avrupa’da mevcut gençlik politikalarının çerçevesinin, gençlerin kişisel gelişimi, sosyal bütünleşme ve aktif yurttaşlık hatlarıyla belirlendiği söylenbilir.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı İnsani Gelişme Raporu’nda Türkiye’de Gençlik başlığında (UNDP, 2008) yer alan “Türkiye’de belirgin bir gençlik politikasına ve gençliğe destek olacak kurumlara ihtiyaç vardır” tespiti önem arz etmektedir. Yine Avrupa Konseyi tarafından yayımlanan raporda (Council of Europe, 2009) yer alan “gençlik sorunlarına etkili çözümler bulunamamasının nedenlerinden birinin gençlik politikalarının yönünü tayin edecek sistematik bir strateji olmamasıdır” değerlendirmesi gençlik politikalarının eksik yönünü göstermektedir. Bu bağlamda, SETA tarafından yürütülen ve 2012 yılında “Türkiye’nin Gençlik Profili” adıyla yayımlanan raporda yer alan tespitler Türkiye’deki gençlik profilini tanımlaması ve gençlik politikalarının aksayan yönlerine değinmesi boyutuyla aydınlatıcıdır.

Gençlik politikaları en genel tanımlamayla genç insanların yaşadıkları toplumda sosyal işlevsellikleri yüksek yurttaşlar olabilmelerine yönelik olarak bilgi, beceri ve yetenek sahibi olmalarına yönelik eğitim ve ğretim fırsatları sunan çözüm nerileri ve pratikleri olarak tanımlanabilir.

Türkiye’de gençlik politikası, temelini Anayasada (1982) Gençliğin Korunması başlığı ile yer alan 58. maddeden almaktadır. Bu maddeye göre;

“Devlet, İstiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müsbet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda ve Devletin lkesi ve milletiyle bölünmez btnlğn ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır. Devlet, gençleri alkol dşknlgnden, uyururucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.”

Türkiye’de gençlik odaklı politikalar istihdam boyutuyla değerlendirildiğinde, 2003 yılında 4904 sayılı Kanun ile kurulan İşKUR, gençleri içe yerleştirmesi uygulamalarıyla önem arz etmektedir. Gençlere yönelik istihdam ve girişimcilik hizmeti veren bir başka

kuruluş 1990 yılında 3624 sayılı Kanunla kurulan Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'dır.

Türkiye'nin gençlik odaklı politikalarına eğitim boyutuyla bakıldığında, Türkiye'de 15-25 yaş arasındaki gençlere yönelik eğitim alanındaki politikalar ulusal düzeyde temel olarak iki kurum tarafından belirlenmektedir. Bunlardan ilki 15-18 yaş aralığındaki gençlere yönelik eğitim-öğretim sunulmasıyla ilgili politikaların geliştirilmesi ve uygulanması konusunda faaliyet gösteren Milli Eğitim Bakanlığı, bir diğeri ise 1981'de çıkartılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile kurulan ve 18-25 yaş arasındaki gençlere yönelik geliştirici hizmetler sunan ve Yüksek Öğretim Kurulu'dur.

Türkiye'deki gençler kapasitelerini geliştirme ve nitelikli seçimler yapma konusunda zorluklarla karşılaşmaktadır. Eğitim, bu zorlukların negatif yönlerini azaltmakta en büyük farkı oluşturma gücüne sahiptir. Gençlerin kaliteli ve değerli eğitime ulaşması garanti altına alınırsa sadece gençler değil, gençlerin aileleri, içinde yaşadıkları toplum ve ülkenin tamamı bu durumdan fayda sağlayacaktır (UNDP, 2008: 39).

Türkiye'de gençlik odaklı adalet uygulamalarının değerlendirilmesi konusunda, 15-18 yaş arasını kapsayan ve çocukluk-gençlik döneminin her ikisine de karşılık gelebilecek dönemden bahsetmek gerekir.

Türkiye'de mevcut yasalara göre 15-18 yaş aralığındaki gençler, aynı zamanda çocuk statüsünde kabul edilmektedir ve bu yaş grubunu da içine alan çocuklara yönelik adaleti sağlamaya yönelik özel uygulamalar bulunmaktadır. Bu bağlamda, 2005 yılında Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu örnek verilebilir. Bu kanun, "korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınabilecek tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usul ve esaslarına, çocuk mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin hükümleri kapsamaktadır". Bu kanunu devamında, 24 Aralık 2006'da Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Resmi Gazetede yayımlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Bu yönetmelikle, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunması, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınması amaçlanmış ve Çocuk Koruma Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlenmiştir.

Yentürk (2008: 51-52), Yeni Genel Sağlık Sigortası Yasası'nda yer alan 18 yaşın altındaki tüm gençlerin ebeveynlerinin katkı payı ödemiş olup olmamalarından bağımsız olarak genel sağlık sigortası kapsamına alınmasının önemli bir uygulama olduğunu vurgular. Ancak bu uygulamanın eksikliklerini de göz önünde bulundurmak gerekir. Örneğin, primi devlet tarafından karşılanmayan ve öğrencilik statüsü de olmayan 18 yaş üstü gençlerin genel sağlık sigortası kapsamı dışında kalması, bu bağlamda değerlendirilebilir.

Türkiye'de kimsesiz gençlerin bakım ve korunmasına yönelik politikaların belirlenmesinde etkin olan ve gençlere bu kapsamda hizmet veren kurum, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu yerine faaliyet gösteren ve zamanında bu kurumun üstlendiği temel hizmetleri kendi sorumluluğuna alan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'dır (08.06.2011 tarihli Resmi Gazete kararıyla kurulmuştur). Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, il müdürlükleri ve bağlı kuruluşlar ile yerelde gençlere yönelik hizmet sunumunu gerçekleştirmektedir. Kesgin (2015:52) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın gerçekleştirdiği bazı gençlik hizmetlerini; engelli gençlere sunulan destekler, yoksul gençlere sunulan destekler, gençlerin ailesinin yanında desteklenmesine yönelik girişimler, gençleri kurum bakımı sonrası uygun işlere yerleştirme gibi sosyal-ekonomik boyutuyla ifade etmiştir.

Gençlik odaklı hizmet sunan kamu kurumları ve hizmet sunumundaki yasal dayanakları ile ilgili olarak, gençlerin istihdamına yönelik hizmet sunan İŞKUR'un 4904 sayılı kanuna göre, gençlerin girişimci yönlerinin desteklenmesine yönelik faaliyet gösteren Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın (KOSGEB) ise 3624 sayılı kanuna göre hizmet yürüttüğü görülmektedir. Gençlerin eğitimi ve öğretimi konusunda faaliyetler yürüten Milli Eğitim Bakanlığı 3797 sayılı kanuna göre hizmet sunumu yapmaktadır. Yine gençlerin eğitim ve öğretimi ile ilgili faaliyetler yürüten Yükseköğretim Kurumu 2547 sayılı kanuna göre hizmet sunumunu gerçekleştirmektedir.

Gençlik odaklı hukuksal korumalar ise Adalet Bakanlığı bünyesinde gerçekleştirilmektedir. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, 5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanunu, 2253 sayılı Çocuk

Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun bu kapsamda değerlendirilebilecek yasal teminatlardır. Gençlerin serbest zamanlarını değerlendirmeye yönelik faaliyetler yürüten Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 3289 sayılı kanuna göre, gençlerin barınma konusundaki ihtiyaçlarını gidermeye yönelik faaliyetler yürüten Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu ise 351 sayılı kanuna göre çalışmalarını yürütmektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 2013-2017 yılları arasını kapsayan stratejik planında yer alan gençlik hizmetlerine yönelik

“Toplumun gelişimi, refahı ve ülkenin sürdürülebilir kalkınmasında şüphesiz ki gençlerin önemi çok büyüktür. Bu doğrultuda sivil toplum kuruluşları ile kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler ve üniversitelerle iş birliği yapmak suretiyle gençlerin serbest zamanlarını etkili ve verimli bir şekilde değerlendirebilmeleri amacıyla kişisel ve sosyal gelişimlerini destekleyici, farklı talep ve ihtiyaçları dikkate alan faaliyetlerin sunulması ve aynı zamanda onları kötü alışkanlıklardan koruyacak çalışmaların yürütülmesi gerekmektedir. Bu amaçlara ulaşmak için gençlerin karar alma sürecine dâhil edilmesi, onların sahip olduğu haklar konusunda bilinçlendirilmesi ve sosyal hayatın her alanına gençliğin etkili katılımının sağlanması hedeflenmektedir.”

Değerlendirme ve hedef beklentileri, Türkiye’de gençlere yönelik temel programların hazırlayıcısı ve uygulayıcısı olan Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın gençlere yönelik politikalarının temel çerçevesini göstermesi bağlamında önemlilik arz etmektedir.

BÖLÜM 2: YÜKSEKÖĞRENİM GENÇLİĞİNİN UYUMU VE SOSYAL HİZMET

Çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın odak noktasını oluşturan üniversite öğrencilerinin, öğrenim gördükleri üniversiteye ve yaşadıkları bölgeye ilişkin uyumlarının değerlendirilmesine yönelik uygulamaya geçilmeden önce bu konuyla ilgili kavramsal temalara değinilmiştir. Bu bağlamda uyum kavramının çeşitli tanımlamalarına yer verilmiş, yükseköğrenim boyutuyla gençlerin uyum süreçleri çeşitli kategorilere ayrılarak tanımlanmıştır. Ardından üniversite gençliğinin sosyal hayata ilişkin konumlarını, ilişki süreçlerini ve tepki şekillerini ifade eden sosyal bütünleşme ve sosyal dışlanma kavramları hakkında literatürdeki bilgilere yer verilmiştir. Çalışmanın bu bölümünde ayrıca, toplumun diğer tüm dinamikleri gibi toplum içinde ve toplum ile birlikte hareket etmek zorunda olan gençliğin, içinde bulunduğu bu çabaya denk gelen gençlik toplumsallaşması kavramına da değinilmiştir. Bu bölümün son kısmında uyum süreçlerine yönelik faaliyet yürüten kurum ve kuruluşların yürüttüğü faaliyetlere sosyal hizmet bağlamında yer verilmiştir. Yükseköğrenim öğrencilerinin uyumlarına yönelik daha önce yapılmış olan araştırmalara ve bu araştırmaların bulgularına değinilerek çalışmanın ikinci bölümü tamamlanmıştır.

2.1. Uyum Kavramı

Genel olarak kuram ve yaklaşımlar, yeni bir topluma yerleşme sürecinin stres yaratıcı olduğunu vurgular ve uyum sağlama çabalarının yarattığı gerginliğin ve stresin uzun yıllar sürdüğünü kabul ederler (Şahin, 2001: 66).

Kız olsun erkek olsun gencin topluma katılması yeni uyum zorunluluklarını beraberinde getirir. Birey bu uyumlara daha doğumdan itibaren hazırlanır. Farklı toplumlarda, hatta aynı toplum içinde bile uyumu sağlamaya yönelik farklı eğitim biçimleri görülür. Kültürün daha ilk yaşlarda birey üzerinde yaptığı baskı yaşamın ileri ki aşamasında da etkisini gösterir. Önemsiz görülen bazı davranışlar (beslenme, temizlik) bireyin gelecek yaşamındaki uyumunu olumlu veya olumsuz yönde etkiler (Altınköprü, 2008: 46).

Duru (2008: 14) sosyal anlamda uyumu, bireyin sosyal çevresiyle etkili ve verimli ilişkiler kurma süreci olarak tanımlamaktadır. Ona göre kişinin toplumsal yaşama uyumunu etkileyen çeşitli etmenler vardır. Bunlardan bazıları, toplumsal yaşamın

kendisinden kaynaklanır ve bireyin uyumunu kolaylaştırdığı gibi zorlaştırabilir de. Bireyin yeni çevresine uyum sürecinde, yeni çevrenin bireyin uyumunu kolaylaştırıcı ve zorlaştırıcı etkisinin dışında, bireyle ilgili ve kişiliğe dair özelliklerin, bireyin sosyal davranışlarını belirleyen farklı ve önemli bir boyut olduğu açıktır.

Tomanbay'a (1999: 284) göre uyum, bireyin çevresiyle veya içinde yaşadığı toplumla var olan çatışma, sürtüşme ve kavgaların olumlu iç ve dış tepkilerle dengeye dönüşebilme yetisidir. Burada Tomanbay'ın uyum kavramına atfettiği anlamın dengeye ulaşabilme konusunda bireyin kendi çabalarının yanında çevresel çabalara da denk geldiği görülmektedir.

Uyumlu birey; araştırmacı olan, bilgi toplama konusunda istekli olan, olumlu-olumsuz duygularını ifade etmekte zorlanmayan, sorunlarını tespit ve kabul etmekte güçlük çekmeyen, kendine güven duyan ve sorunlarının çözümü konusunda girişimde bulunabilen bireydir (Tutkun, 2006: 259).

Uyum kavramı doğumdan ölüme dek geçen sürede günlük deneyimlerle karşı karşıya gelen her insanın yaşadığı olağan bir süreç olarak düşünülebilir. Bu süreç, bireyle ilgili bir talebin doğması ile başlar ve var olan dengeleri bozar. Bozulan veya değişen dengelerin tekrar kurulabilmesi için insan gerekli birçok niteliğe sahiptir. Gelişme ve uyum sürecinin önemli unsurları, taleplerin değerlendirilmesi sonucunda ortaya çıkan reaksiyonlardır. Bu unsurlar aynı zamanda sağlıklı ve sağlıklı uyumu birbirinden ayıran kriterleri belirleyebilir (Gençöz, 1998: 1).

Genel anlamda sağlıklı uyumu düşündürebilecek durumları Gençöz (1998: 7) şöyle sıralamaktadır:

- “1. Yaşamı devam ettirebilmek,
2. Kendini ve çevrenin özelliklerini tanımak,
3. Farkına vardığı özelliklerini kullanmak ve gerek duyduğunda farklı özellikler geliştirme yolunda planlar yapmak.”

Üniversite yıllarında bir grubun üyesi olma, bir meslek sahibi olma ve geleceğe yön verme idealleri ile yaşayan gençler bu dönemde yeni bir okula, yeni bir kente ve

yabancı bir çevreye uyum sağlama çabaları gösterirler. Bu bağlamda bazı uyum problemlerinin ortaya çıkması kaçınılmazdır (Aktaş, 1997: 107).

2.2. Uyum Temelinde Sosyal Durum Süreçleri

Gençlik döneminde duygular yoğun ve dalgalanma içerisinde kendini gösterir. Genç, duygusal boyutta sevinçle üzüntü, nefretle sevgi arasında gidip gelir. Ruhsal davranışlarında aşırılık ve çelişkili söylemler, gençlik dönemine ait bir çabalama sürecinin göstergesidir. Genç, bir yandan içgüdüsel taleplerini sınırlandırmaya çalışırken, diğer yandan çevresi ile çatışmaya girebilir. İç dünyası ile dış çevre arasında dengeler kurmaya çalışır. Gençlerin kendi içinde yaşadığı çatışmaların, ailelerine ve çevrelerine de yansımaları kaçınılmaz bir süreçtir. Gençler bu dönemde anne babalarıyla ve diğer çevresindekilerle çatışırlar. İnsanlar arasındaki yaygın inanç, gençlerin ciddi fikir ve tutum farklılıkları olduğu ve bu farkın meydana getirdiği ayrılıkların da kuşak çatışmasına neden olduğudur (Ünal,2007: 93).

Biyolojik, psikolojik ve sosyal boyutuyla farklı bir dönem içerisinde olduğu değerlendirilen genç, davranışları itibariyle kuşkusuz tek tip olarak sınıflandırılmaz. Toplumun diğer kesimlerine göre daha heyecanlı, daha delidolu bir yapıda olan gençler, topluma uyum sağlama konusunda da bu farklılığı sergileyebilmektedir. Kimi gençlerin içinde buldukları topluma uyumları daha sağlıklı bir şekilde olabilirken kimi gençlerin uyumları ise sağlıklı şekilde gerçekleşmeyip toplum içinde izole duruma düşebilmektedirler. Bir anlamda buradaki uyum kavramı temelinde, gençlerin içinde buldukları toplumla olan ilişki süreçlerini değerlendirmeyi, sosyal bütünleşme ve sosyal dışlanma kavramalarını kullanarak belirginleştirebiliriz.

2.2.1. Sosyal Bütünleşme

Tezcan gerçekleştirdiği çalışmada (1984: 29); sosyal bütünleşme kavramını toplumsal kabul bağlamında değerlendirmektedir. Ona göre, toplumsal kabul gören yeni kültür bir ögesinin toplumun halihazırda var olan diğer kültür öğeleriyle bütünleşme süreci sosyal bütünleşme olarak tanımlanabilir. Yeni kültür öğeleri toplumun yaygın değerlerine ve benimsediği unsurlara tam anlamıyla uyum sağladığında sosyal bütünleşme gerçekleşmiş olur. Sanay (1985: 215) ise bütünleşme kavramına toplum için uyumu sağlama ve ahenk sağlayıcısı olması boyutuyla bakmaktadır. Sosyal bütünleşme kavramının, grubun

devamlılığını koruyabilmesi ve üyelerin bir arada tutulabilmesine karşılık geldiğini belirtir.

Yer verilen tanımlarda, sosyal bütünleşmenin “tam uyum süreci” ile kavramsallaştırıldığı görülmektedir. Toplumsal ilişkilerde ahenk sağlanmasında ve ilgili toplumun sürdürülebilirliğinin korunmasında sosyal bütünleşme kavramının önemine vurgu yapılmaktadır.

Sosyal bütünleşme, toplumdaki farklı grup, topluluk, kültür ve kurum gibi sosyal unsurların kendi özgünlüklerini ve benliklerini koruyarak bir bütünlük oluşturacak şekilde birleşmesi ve ortak değerler altında kaynaşması anlamına gelmektedir (Akarsu, 2015:103). Akarsu'nun yaptığı bu tanım, üniversite gençliğinin içinde bulunduğu hareketlilik boyutuyla değerlendirildiğinde, üniversite gençliğinin tanıştığı yeni kültürlerle yönelik uyum sürecinin sosyal bütünleşme çerçevesinde gerçekleşmesinin önemini göstermektedir.

Toplumla bütünleşmeyi ifade eden ve sosyal dışlanmanın karşı kavramı olarak adlandırılabilir olan sosyal bütünleşme (social inclusion), özellikle sanayileşmiş ülkelerin sınıfsal yapısını etkileyen değişimler nedeniyle var olan eşitsizliklerin çözümlenmesi ve bireylere yönelik etkilerinin azaltılması konusunda en çok kullanılan kavramlar haline gelmiştir (Sapancalı, 2005: 52).

Literatürde sosyal bütünleşmenin üç farklı düzeyde gerçekleşebileceğinden bahsedilmektedir. Bunlardan ilki bireyin toplumsal yapıya uyum sağlama amacıyla bireysel çabaları ile gösterdiği bütünleşme çabasıdır. İkinci sosyal bütünleşme düzeyi ise grup düzeyindeki bir bütünleşmeye işaret eder. Burada Fichter'in (1996: 203) deyiimiyle grup üyelerinin rollerini karşılıklı bağımlılık içerisinde oynamaları söz konusudur. Son sosyal bütünleşme düzeyi ise toplum bütünleşmesidir. Bu bütünleşme düzeyinde toplumdaki kurum ve yapıların karşılıklı uyum içerisinde olduğu kastedilir.

Üç farklı düzeyde gerçekleştiği belirtilen sosyal bütünleşme süreci yükseköğrenim gençliği boyutuyla değerlendirildiğinde ortaya çıkan tablo; ilk olarak gençlerin öğrenim süreci içerisinde oldukları toplumsal sistemlere entegrasyonundaki bireysel çabalarına, ikinci olarak sosyal hayatlarında ait oldukları grupların toplumsal sistemlere yönelik

bütünleşme çabalarına ve son olarak da içinde buldukları toplumsal kurumların -ki bunlardan biri öğrenim gördükleri üniversitedir- karşılıklı etkileşimine yönelik bir duruma işaret eder.

Gerek uluslararası belgelerde gerekse de yönetsel hassasiyetlerde, toplumda sunulan önemli ekonomik ve sosyal fırsatlara katılmayı sağlayan ve temel hayat standartlarının belirlendiği yurttaşlığa ilişkin haklardan yoksun olma durumu veya bu haklardan yararlanamama, üzerinde önemle durulan bir unsurdur (Byrne, 1999: 2). Bu açıdan değerlendirildiğinde toplumsal yaşam içerisinde sosyal dışlanma sürecine maruz kalan birey ve gruplara yönelik sunulan hizmetlerin önemi ortaya çıkmaktadır.

2.2.2. Sosyal Dışlanma

Sosyal dışlanma (social exclusion) kavramının ilk kez kullanımı 1974'te, Fransız Devlet Sosyal İşler Sekreteri Rene Lenoir tarafından gerçekleştirilmiştir. Lenoir, sosyal dışlanmayı yönetsel olarak engellilik, tek ebeveyn olma durumu ve geleneksel sosyal güvenlik sistemi tarafından korunamayan grupları işaret etmede kullanmıştır. Bundan sonraki süreçte sosyal dışlanma kavramı sadece istihdam koşullarına yönelik bir kavram olarak tartışılmaktan çıkmış ve toplum içerisinde tüm grupları kapsayıcı (sosyo-ekonomik gruplar, dezavantajlı gruplar) bir tanıma erişmiştir. Sosyal dışlanma kavramı, 1980'ler ve 1990'larla birlikte uzun dönem süren işsizlikler, sosyal güvenceden yoksun gençlerin içinde bulunduğu şartlar, çalışan yoksul bireylerin yaşam güçlükleri çerçevesinde tartışılmıştır (Yurttagüler, 2008: 380-381).

Sosyal dışlanma kavramı, bireyin toplumla bütünleşmesini sağlayan ve bireyin kendi geleceğini oluşturması yolunda karşısına çıkan fırsatlara erişimini engellemesi, bireyin toplumla olan bağlarının kopması, sivil, siyasal, ekonomik ve sosyal yurttaşlık haklarından yoksun olma durumu olarak tanımlanabilir. Bu açıdan bakıldığında sosyal dışlanma fiziksel, ruhsal ve sosyal bir engellilik hali olarak tanımlanabilir. Sosyal açıdan dışlanmış birey veya gruplar, eşitsizliğe uğramış, riske karşı korunmasız, savunmasız ve zayıf kalmış kişilerdir (Kırcan, 2015: 13).

Kırcan'ın yaptığı sosyal dışlanma kavramı tanımının bireyin içinde bulunduğu fiziksel, ruhsal ve sosyal boyutu kapsamı açısından bütüncül bir perspektiften oluşturulduğu görülmektedir.

Sosyal dışlanma yaşamın birçok safhasında ve toplumun farklı kurumsal yapılarında gerçekleşebilir. Örneğin gelir dağılımında, istihdam, eğitim, sağlık hizmetlerinden faydalanmada, politik ve kültürel faaliyetlere katılımı eşitsizlik söz konusu olabilir. Jamrozik ve Nocella (1998: 132) bu noktada, söz konusu eşitsizliklerin en uç biçiminin sosyal dışlanma şeklinde cereyan ettiğini belirtir. Bu bağlamda çalışmanın odak noktasında yer alan üniversite gençliğinin eğitim, sağlık, istihdam ve diğer alanlarda yaşadığı eşitsizliklerin, gençlerin sosyal dışlanma süreci içerisinde girmelerinde etkisi söz konusu olabilir.

Sapancalı'ya göre (2005: 53) sosyal dışlanma kavramı bireyin temel gereksinimlerini karşılayamamasıyla başlayıp giderek toplumla olan bağlarının zayıflaması ve nihayetinde kopmasına kadar gidebilen dinamik bir süreçtir. Bu sürecin sonuçları kadar sürecin temelinde yatan gerekçelere de dikkat çeker. Sosyal dışlanma, birey veya grupları topluma tam katılım sağlamadan dışlayan yapı ve süreçleri kapsamaktadır. Toplumun kaynakları nasıl kullandığı ve bunlardan hangi birey veya grupların ne şekilde yararlandığına ilişkin politikaları ve tercihleri açıklar. Bu yönüyle sıklıkla ekonomik ve sosyal politikaların etkisizliği veya olumsuz etkileri ve çarpık sonuçları üzerine odaklanmıştır.

Sosyal dışlanma kavramının bireyin içinde yaşadığı toplumla olan bağlarının zayıflamasına yönelik bir süreç olarak tanımlanması, yaşanan topluma yönelik uyum sürecinin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesinin önemini açıkça ortaya koymaktadır. Bu bağlamda üniversite gençliğinin yükseköğrenim görmek amacıyla zaman geçirdiği şehirde ve üniversitede sosyal dışlanma sürecine maruz kalmadan sağlıklı ve verimli ilişkiler ağı içerisinde sosyal bütünleşmesini sağlayabilmesi önemli bir noktadır.

2.3. Gençlik ve Toplumsallaşma

Toplumsallaşma, bireylerin topluma veya gruplara bir şekilde katılımını mümkün kılmaya yönelik bilgi, beceri, yetenek ve yönelimleri elde etmeye veya öğrenmeye yönelik süreci işaret eder (Ulusoy, 1994: 11). Bu bağlamda gençlerin toplum yaşamına katılmasını temin eden temel sosyalizasyon unsurları olarak aile, arkadaş çevresi, okul yaşantısı, meslek grubu çevresi ve kitle iletişim araçları olarak belirtilebilir.

Toplumsallaşmanın bir başka tanımını Tezcan (1985) Joseph Fichter'den aktararak "bir kişi ile diğer kişi ya da kişiler arasında cereyan eden ve sonunda toplumsal davranış örneklerinin kabulünü ve uygulanmasını sağlayan bir karşılıklı etkileşim süreci" olarak tanımlamıştır.

Toplumsallaşma, bireyin bir sosyal gruba katılma olayı olarak düşünülebilir. Birey herhangi bir gruba girerken o grupta var olan ve hüküm süren sosyal normları, o gruba girişinde veya ilerde kendisine yüklenecek rolleri, erişeceği sosyal mevkileri, eriştiği bu rol ve yerlerin kendisinden beklediği davranış ve sorumlulukları, grubun kültürünü oluşturan genel değerleri, inançları öğrenip benimsemek durumundadır (Ergün, 1994).

Ergün'ün bu tanımlamasından yola çıkarak, araştırma konusu olan üniversite gençliğinin de halihazırda buldukları sosyal çevreden ayrılarak, öğrenim görmek amaçlı farklı bir çevre içerisine girdikleri ve bu yönleriyle toplumsallaşma sürecinin sürekliliği bağlamında katalizör rolünde oldukları görülmektedir.

Tezcan'ın (1985: 43-44) ifade ettiğine göre toplumsallaşma, yaşam boyunca sürmektedir. Üniversiteye yeni gelen lise mezunu bir genç, öğrenim gördüğü fakültede yeni bir toplumsallaşmaya tabi olur. Yaşamını sürdürdüğü ülkeden farklı bir ülkeye gelen göçmen, orduya ilk kez katılan bir asker, mesleğe yeni başlayan bir personel, yeni evlenen bir çift, buldukları çevrede toplumsallaşır. Gençlik toplumsallaşması çocuğun toplumsallaşmasından farklıdır. Gençlik, henüz yeni gelişmiş, aşağı yukarı yerleşmiş bir karakter yapısına sahiptir. Bununla birlikte var olan temel süreç, yine çocuktaki gibidir. Yani yetişkinin de toplumsallaştırma araç ve mekanizmalarından etkilenmesi, onları model aldığı zamanların bulunması ve katılımı söz konusudur. Bu süreç formel ya da enformel yollardan gerçekleşebilir.

Toplumsallaşma olgusu gençleri, yetişkin bir birey olduklarında karşılaşılabilecekleri durumlara göre ayarlar. Toplum içerisinde var olan sosyal sistemler karmaşıklıklaştıkça, bireyden beklenen roller ve görevler arttıkça sosyalleştirmenin zorluğu da artmaktadır. Bireyler özerkliklerini kazanma yolunda toplumdan kaçma veya toplumdan ayrı yaşama yoluna gitmektedirler. Bu anlamda, uygarlık ve toplumsal gelişmenin eşgüdümlü olarak ilerlediği söylenebilir. Bireyler kendi oluşturdukları ve bazen denetim altında tutamadıkları bu sistem içinde yaşamak zorundadırlar. Toplumdan kaçma davranışı,

bireyin bağımsızlaşması ve sağlam bir karakter sahibi olabilmesi yönündeki çabalarına uygun düşmez. Bu bakımdan izolasyon hiçbir şeyi çözmez; tam aksine bireyin kişisel gelişimini ve insan uygarlığının gelişimini engeller (Ergün, 1994).

Toplumsal bir olguya karşılık gelen gençlik, içinde bulunduğu toplumsal yapının izlerini taşır ve bu toplum yapı içerisindeki koşullar, sistemler ve süreçlerle şekillenir. Toplumun yaşadığı sorunlar, gelişmeler, değişimler toplum nüfusunun bir kesimini oluşturan gençliğe yansımakta ve gençliği etkilemektedir (Gürses, 1979: 68).

Gençlerin toplumun genel değerleriyle barışık olmadan özerklik oluşturma çabalarının veya izole davranış şekilleriyle kendi yaşam tercihlerini kültür haline getirme süreçlerinin gençlik kültürü oluşturma anlamında ön adımlar olduğu görünmektedir. Bu bağlamda yeteri kadar sağlıklı veya uyumlu gerçekleşmeyen gençlik toplumsallaşmasının farklı sonuçları olabileceği ve bu sonuçların toplumsal yapıdaki çeşitliliği artırmaya yönelik olduğu değerlendirilmektedir.

2.4. Yükseköğrenim Gençliğinde Uyum Çeşitleri

Hayatın esasını mutlu yaşamak ve mutlu yaşatmaktır. Bu bağlamda çocuk ve gencin de mutlu yaşaması ve ileride hizmet sunacağı toplumu, kendisinden hizmet beklentisi içinde olanları mutlu edebilmesi beklenir ve talep edilir. Aslında gençlik ve aile refahının özü budur. Bu amacın gerçekleşmesi için bireyin ruhsal (moral, ahlak) ve sosyal (entelektüel) açıdan sağlıklı olması gerekmektedir (Çakmaklı, 1991: 79). Bu durum aslında bireyin psiko-sosyal iyilik haline karşılık gelmektedir. Birey bu yöndeki iyilik halini bir anda elde edememekte ve yaşam süreci boyunca elde edilen bir kazanım sürecine dönüştürmektedir.

Bir geçiş dönemi olarak tanımlanan gençlik döneminde, gencin karşılaştığı sorunlar kültürden kültüre farklılıklar taşır. Gençliklerini olumlu bir yapı içerisinde geçirenler, daha kolay ve çatışma yaşamaksızın topluma katılmakta ve uyum sağlayabilmektedirler. Olumsuz etkenler ise gençleri uyumsuzluğa itmektedir. Bu gruba giren gençler ileri yaşlara ulaşırlar bile içinde buldukları toplum ile bağdaşamayıp, izole bir yaşantı içerisinde yaşamlarını sürdürmektedirler (Altınköprü, 2008: 46).

Yükseköğrenim gençliğinin uyum süreçlerine ilişkin literatür incelendiğinde gençlik uyumuna yönelik sınıflandırmanın; gençlerin yaşadıkları bölgeye ve toplumsal yapıya uyumlarını ifade eden “sosyal uyum”, gençlerin içinde buldukları kültürel yapıya ilişkin uyumları ile ilgili olan “kültürel uyum” şeklinde yapıldığı görülmüştür. Bunun yanında üniversite gençliği boyutunda değerlendirildiğinde, gençlerin yükseköğrenim gördükleri üniversitelerde akademik boyutta yaşadıkları uyumu ifade eden “akademik uyum” kavramı da literatürde yer almaktadır. Üniversite gençliğinin yükseköğrenim gördüğü bölgeye ekonomik anlamda güç yetirebilme çabasına denk gelen “ekonomik uyum” bu araştırma kapsamında yer alan son uyum türüdür.

2.5. Sosyal Hizmet Uygulamaları ve Uyum

Sosyal hizmet disiplinin bireylerin sosyal işlevselliklerini artırma yönündeki çabası, bireylerin sosyal bütünleşmelerine yardımcı hizmetler sunma çalışmaları, bireylerin yaşadığı psiko-sosyal, kültürel, toplumsal, ekonomik problemler konusunda onlara dönük iyileştirici hizmetler planlama ve uygulama kaygısı, uyum kavramını sosyal hizmet perspektifinde önemli bir konuma yükseltmektedir. Çünkü uyum sorunu temelli yaşanan sosyal sorunların çözümünde en aktif rolü yüklenecek olan disiplinlerden biri, kuşkusuz sosyal kavramını kendi içinde barındıran “Sosyal Hizmet” disiplindir.

Sosyal hizmet disiplini uyum süreci ile ilgili değerlendirmelerini yaparken sürece ilişkin bilgi ve beceri sahibi olması önemlidir. Bu bağlamda üniversite gençliğinin yaşamlarının bu döneminde yeni bir statü kazandıkları göz önünde bulundurulmalıdır. Havighurst ve H.Taba’ya göre statü, kişinin sosyal sınıfta aldığı yer ile doğru orantılıdır. Genç bireyin statüsü okula uygunluk derecesi ile büyük ilişki gösterir. Çalışmalarında inceleme konusunu oluşturan okulun idealleri, değerleri çevrede yaşayan orta sınıf tabakasının değerleridir ve okula uyum konusunda uyumu bu değişkenler belirlemektedir (Şemin, 1984: 10).

Sosyal çalışma disiplini bireylerin uyumuna yönelik değerlendirmelerinde bireylerin ve toplumun sosyal ve psikolojik gerçekliklerini de göz önünde bulundurur.

Sosyal ve psikolojik gerçekler, bireyin içinde bulunduğu ve üyesi olduğu toplumun sosyo-kültürel koşulların bireyin üzerinde önemli etkisi olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu

açından, birey öncelikle yaşadığı yakın çevrenin, daha sonra içine katılmak durumunda kaldığı birincil ve ikincil derece grupların karşılıklı etkisi ile kişiliğini geliştirmekte ve toplumun sosyo-kültürel yapısı kişinin karakterini toplumun kültür yapısını devam ettirecek doğrultuda şekillendirmektedir (Bayhan, 1997: 255).

2.5.1. Uyumu Kolaylaştırıcı Kurumlar

Birey yararını ön planda ve gelişimleri için çaba gösterme kaygısı taşıyan her ülke gibi Türkiye’de de bu konuda gerek devlet eliyle sağlanan gerek özel girişimcilik yoluyla sağlanan kurum ve kuruluşlardan bahsedilebilir. Çalışmanın bu kısmında; çalışmanın temel odak noktasını oluşturan üniversite öğrencilerinin, yaşadıkları bölgeye uyumunu sağlama konusunda çaba içerisinde olan ve kurum içi sosyal hizmet uygulamaları ile bu süreci daha verimli ve sistematik şekilde yürütmeyi amaçlayan kurumlardan bahsedilecektir.

Kredi ve Yurtlar Kurumu Yurtları

Yükseköğrenim görmek amacıyla hareketlilik içerisinde olan gençler, çoğu zaman kendilerini bu süreçte aileleri ile birlikte ikamet ettikleri evden ayrılıp farklı bir şehirde farklı bir yaşam düzeni içerisinde bulurlar. Bu yeni mekân ve yeni düzen içerisinde yaşadıkları kaygılardan biri şüphesiz barınma ile ilgili kaygılardır. Çoğunlukla tanımadıkları, bilmedikleri bir sosyal çevre içerisinde ve yeni bir mekânda kendileri için en güvenilir ve en makul bir çatı altında barınma çabası içerisine giren gençlere bu ihtiyaçlarını karşılama bağlamında çeşitli kamu kurumları yardımcı olma misyonu içerisinde. Bu kamu kurumlarından biri Kredi ve Yurtlar Kurumu olarak belirtilebilir.

Güldiken ve Özekicioğlu’na göre (2004: 163) Yurt-Kur, yükseköğrenim gören öğrencilere kredi veren, yükseköğrenim öğrencileri için yurtlar inşa ederek bu yurtları işleten, bunun yanında öğrencilerin sosyal ve kültürel gelişmelerine katkıda bulunan bir kurumdur.

Gençlik ve Spor Bakanlığı’na bağlı olarak faaliyetlerini yürüten Yurtkur Genel Müdürlüğü’nün yayımladığı 2016 yılı performans programı raporuna göre 31 Aralık 2015 tarihi itibarı ile Türkiye’de 294’ü kız, 183’ü erkek ve 121’i karma yurt olmak üzere

toplam 598 yurt bulunmaktadır. Bu yurtlarda 289595'ü kız, 165036'sı erkek olmak üzere toplam 454631 öğrenci barınmaktadır (<http://yurtkur.gsb.gov.tr>).

Gençlik Merkezleri

Gençlik refahına yönelik hizmet sunan kurumlardan bir diğeri yine Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı gençlik merkezleridir. Bilgi edinme kanunu kapsamında elde edilen bilgilere göre, Türkiye'de 2016 yılı itibariyle 231 gençlik merkezi mevcut olup bu merkezlere üye olan genç sayısı 1.567.588'tir. Gençlik merkezlerinin misyonu :

- “Serbest zamanlarında ilgi, ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak bilimsel, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler düzenlemek,
- Bedensel ve zihinsel gelişimlerini sağlayabilecekleri, zararlı alışkanlıklardan korunabilecekleri zemini hazırlamak,
- Eğitim ve istihdamlarına yönelik kurs, seminer ve girişimcilik programları düzenlemek,
- Akranlarıyla kaynaşmalarını, sevgi, saygı hoşgörü, nezaket gibi değerleri benimsemelerini sağlamak,
- Ailenin kutsallığını, anne, baba ve diğer aile büyüklerine karşı sevgi ve saygı bilincini edinmelerini temin etmek,
- Farklılıklarımız zenginliğimizdir anlayışını benimseyerek milli birlik ve beraberliğimize katkıda bulunmalarını sağlamak,
- Karar alma ve uygulama süreçleriyle ilgili bilgilendirilmelerine ve bu süreçlere etkin şekilde katılımlarına imkân oluşturmak,
- Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimlerini kolaylaştırmak”

Şeklinde belirtilmektedir. (<http://genclikmerkezi.gsb.gov.tr/site/vizyon.aspx>) .

Görüldüğü üzere gençlik merkezleri hizmet sunum misyonunda gençlerin pozitif ve güçlü yanlarına vurgu yapıp, bu potansiyeli değerlendirme amacı gütmektedir. Gençlere yönelik hizmet sunumunda odak noktaların: gençleri kötü alışkanlıklardan uzak tutmak, kişisel gelişimlerini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri konusunda kolaylaştırıcı hizmetler sunmak ve gençlerin çağın gerektirdiği gelişme ve değişmelere yabancı kalmasının önüne geçmek olduğu görülmektedir.

Üniversitelerin Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlıkları

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayımlanan 3 Şubat 1984 tarihli “Yükseköğretim Kurumları, Mediko-Sosyal Sağlık, Kültür Ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliği’ne göre üniversitelerin Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlıklarının amaç ve görevleri şu şekildedir:

Yönetmeliğin dördüncü maddesinde yönetmeliğin amacı, “Öğrencilerin beden ve ruh sağlığını korumak, hasta olanları tedavi etmek veya ettirmek, barınma, beslenme, çalışma, dinlenme ve ilgi alanlarına göre boş zamanlarını değerlendirmek, yeni ilgi alanları kazanmalarına imkân sağlayarak, gerek sağlık ve gerekse sosyal durumlarının iyileşmesine, yeteneklerinin ve kişiliklerinin sağlıklı bir şekilde gelişmesine imkân verecek hizmetler sunmak ve onları ruhsal ve bedensel sağlıklarına özen gösteren bireyler olarak yetiştirmek, birlikte düzenli ve disiplinli çalışma, dinlenme ve eğlenme alışkanlıkları kazandırmak” olarak belirtilmiştir.

Yine aynı yönetmeliğin beşinci maddesinde sağlık, kültür ve spor dairesinin görevlerine şu şekilde yer verilmiştir:

“a) Her türlü sağlık hizmetlerini yürütür, yataklı sağlık merkezleri açar, b) Güzel sanatlar ve spor alanlarında çalışmalar ve gösteriler düzenler, c) Öğrencilere burs ve kredi, beslenme, barınma, çalışma, dinlenme ve boş zamanlarını değerlendirme, ulaşım ve iş bulma alanlarında yardımcı olacak hizmetlerde bulunur, d) Psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri yapar, öğrencilerin kişisel ve ailevi sorunlarını çözümlenmeye çalışır, e) Hizmet alanına giren konularda araştırma ve uygulamalar yapar veya yaptırır ve gerekli gördüklerini yayınlar, f) Hizmet veren meslek elemanlarının yetişme ve gelişmelerini sağlamak için hizmet içi eğitim programları düzenler, g) Bütün bu hizmetlerin görülmesi için gerekli olan öğrenci kantin ve lokantaları, okuma salonları ile öğrenci yurtları açar, toplantı, sinema ve tiyatro salonları, spor salon ve sahaları, kamp yerleri sağlar, bu ve benzeri diğer tesisleri kurar, kiralar, işletir veya işletir.”

Üniversiteler içerisinde faaliyet gösteren sağlık, kültür ve spor daire başkanlığı biriminin işleyişini düzenleyen yönetmeliğe bakıldığında bu yönetmeliğin, birimin üniversite içerisinde öğrenim gören gençlere yönelik iyileştirici, koruyucu ve tedavi edici uygulamalarının dayanağını oluşturduğu görülmektedir. Ayrıca ilgili yönetmeliğin hazırlanışında bütüncül bir paradigmanın benimsendiği de ortadadır. Yönetmelik içerisinde yer alan ve gençlerin psiko-sosyal, fiziksel, ekonomik sorunlarına birlikte

çözüm üretme amacı güden maddeler, sorunlara bütüncül paradigmadan bakıldığını destekler niteliktedir.

2.5.2. Uyumu Kolaylaştırıcı Kurumlarda Sosyal Hizmet Uygulamaları

Sosyal çalışma disiplini ile uyum kavramı arasındaki ilişkinin odak noktası sosyal çalışma mesleğinin bireyin sosyal işlevselliğini artırmaya yönelik çabalarıdır. Üniversite gençliğinin gerek üniversite çatısı altında gerekse de diğer mekânlarda yaşadığı sorunların çözümü bu soruna yönelik faaliyet gösteren mekanizmaların veya sistemlerin hizmet kalitesi ile orantılı olarak çözülebilmektedir. Gençlerin yaşadığı uyum sorunlarının çözümünde, sosyal destek sağlayıcı unsurlar sosyal hizmet müdahalesinin temelinde yer almaktadır.

Gençlerin yükseköğrenim sürecinde, özellikle sürecin başında çoğunlukla yabancı oldukları bir çevre içerisinde kalma zorunda olmaları aslında bu yöndeki sosyal hizmet uygulamalarının ne kadar gerekli olduğunu göstermektedir. Bu sorunla ilgili sosyal hizmet müdahaleleri, çeşitli kurumların çatısı altında farklı niteliklerde gerçekleştirilmektedir.

Kredi ve Yurtlar Kurumu çatısı altında gerçekleşen ve oryantasyona yönelik sosyal hizmet uygulamaları olarak değerlendirilebilecek olan faaliyetler ilgili kurumun sitesinde aşağıdaki şekliyle yer almaktadır:

“Yurtlarımıza yeni kayıt yaptıran Ülkemiz öğrencileri ile yükseköğrenim görmek üzere ülkemize gelen uluslararası öğrencilerin yurt ortamını tanımasını ve yurt yaşantısına uyum sağlamasını kolaylaştırmak için uyum programı düzenlenmektedir.

Öğrencilerin yurda kayda geldikleri ilk andan itibaren, öğrenci yoğunluğuna göre bireysel ya da gruplar halinde, programı uygulayacak personelce yurt hizmet binaları gezdirilerek;

Yurdun fiziki yapısı

Kahvaltı ve akşam yemeği yardımı,

Yurt ücreti ve depozito,

Yurtlarda uyulması gereken genel kurallar,

Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler hakkında kısa bilgiler verilmektedir.”

Psiko-sosyal boyutta yaşanması muhtemel ve uyum sürecinin sağlıklı bir şekilde ilerlemesinin önünde engel olan sorunlara yönelik yürütülen faaliyetler ise

“Bölge ve yurt müdürlüklerinde görevli meslek elemanları tarafından; insan ilişkileri, toplu yaşanan yerler ve özellikleri, yurda, okula ve çevreye uyum, aileden uzak kalma kaygısı, aile özlemi, yalnızlık hissi, okulu başaramama korkusu, sınav stresi, ders çalışma teknikleri vb. konular üzerinde seminer, konferans vb. toplantılar düzenlenmektedir.

Öğrencilerin çeşitli konulardaki soru, sorun ve isteklerini ifade etmelerini sağlamak, belirlemek ve çözüm bulmak için uyum programının 2. ayı içerisinde yurt müdürü veya yurt müdürünce görevlendirilecek yurt müdür yardımcısı tarafından toplantılar düzenlenmektedir.”

Şeklinde ifade edilmektedir. Uyum sürecinin verimini artırmaya yönelik olarak gençlerin talep ve önerilerini de göz önünde bulundurmaya yönelik bir mekanizmanın oluşturulmuş olması önemlidir.

Kredi ve Yurtlar Kurumu yapılanması içerisinde yer alan ve gençlerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunma amacı ve sorumluluğu taşıyan psiko-sosyal servislerdeki gerçekleştirilen etkinlikler şu şekildedir:

“Gençlere; sosyo-ekonomik sorunlar ve uyum sorunları ile kişilerarası iletişim, ders çalışmama, sınav kaygısı ve başarılı olamama korkusu, son sınıf öğrencilerinin mezuniyet ve gelecek kaygısı, ailevi vb. sorunlar ve bu sorunların yarattığı psikolojik sorunlar hakkında rehberlik ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Ayrıca, gençlerin serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirebilmeleri için eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler gerçekleştirilmektedir”(http://yurtkur.gsb.gov.tr/Sayfalar/2418/2387/Egitsel Faaliyetler).

YÖK tarafından yayımlanan 3 Şubat 1984 tarihli Yükseköğretim Kurumları, Mediko-Sosyal Sağlık, Kültür Ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliği'ne göre üniversitelerin Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlıklarının Sosyal Hizmet birimlerinde yürütülecek hizmetler şu şekilde belirtilmiştir.

a) Öğrencilerin barınma, beslenme, burs ve kredi gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli hizmetleri sağlamak, bu hizmetleri sunan kuruluşlarla iş birliği yaparak hizmetin daha iyi yürütülmesini sağlamak ve yurt kantin ve kafeteryalarının en iyi şekilde hizmet vermesi için çaba göstermek.

b) Çeşitli konuları içeren kitap ve periyodik bulunduran okuma salonları açarak, öğrencilerin ilgi alanlarına göre bilgi edinmelerine, yeni ilgi alanları

kazanmalarına yardım etmek boş zamanlarını okuyarak değerlendirmelerini özendirir.

c) Öğrencilerin ve çalışanların sömestre ve yaz tatilleri için, dinlenme tesisleri veya kamp yerleri kurmak veya bu konuda faaliyet gösteren kuruluşlarla anlaşarak hizmetin görülmesini sağlamak.

d) Öğrencilerin ve çalışanların ulaşım hizmetlerinin görülmesini temin etmek veya bu konuda faaliyet gösteren kuruluşlarla anlaşarak, hizmetin en iyi şekilde yürütülmesini sağlamak.

e) Üniversitede çalışanların okul öncesi çağıdaki ve okul çağındaki çocuklarının çalışma saatleri içinde bakımları ve eğitimlerine yardımcı olmak üzere, kreş, yuva ve benzeri birimler kurmak ve bu konuda ilgili kuruluşlarla iş birliği yaparak hizmetin en iyi şekilde görülmesini sağlamak.

Yönetmelik maddeleri incelendiğinde görülmektedir ki üniversite öğrencisi gençlere yönelik hizmetlerin kapsayıcılığı esas alınmıştır. Örneğin ilk maddeye göre sunulacak hizmetlerin çerçevesi barınma konusundaki yardımları içerdiği gibi öğrencilere ekonomik destek sağlamaya yönelik girişimleri de kapsamaktadır. İlgili madde, bunun dışında öğrencilerin yeterli, sağlıklı ve nitelikli beslenebilmesine dönük çalışmalar yapma görevini de yine sosyal hizmet birimi sorumluluğunda görmektedir.

Yönetmeliğin öğrencilerin kültürel gelişiminin önemseydiği görülmektedir. B fıkrasında yer alan ve birime yüklediği okuma salonları açma ve boş zamanları değerlendirmeye yönelik girişimlerde bulunma sorumluluğu bunun göstergesidir. Sonraki üç fıkrada yer alan ifadeler incelendiğinde, sosyal hizmet biriminin sadece öğrencilere değil üniversite personeline yönelik de kolaylaştırıcı hizmetler yürütme sorumluluğu olduğu görülmektedir. Ulaşım imkânlarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar ve üniversite personelinin çocukları ile ilgili hizmetler konusunda birim bünyesinde veya farklı kurumlarla iş birliği içerisinde faaliyetler yürüterek bu konularda yaşanan sorunların azaltılmasını sağlamak sosyal hizmet birimi görevlerinden görülmektedir.

Yer verilen yönetmeliklere bakıldığında sunulan hizmetlerin, hedef kitlenin psikolojik, sosyal, ekonomik, akademik ve kültürel işlevselliğini artırmaya yönelik olduğu ve bu yönüyle sosyal hizmet mesleği amaçları ile eşgüdümlü bir görünüm sergilediği görülmektedir. Sosyal hizmet mesleği açısından, toplum içindeki bireylerin topluma uyumunu kolaylaştırıcı uygulamalar gerçekleştirmek önemlidir. Çünkü bireylerin toplum içerisinde kendini gerçekleştirebilmelerinin ön şartı ilgili topluma yönelik sağlıklı bir

uyum süreci içerisinde olmalarıdır. Üniversite gençliğinin uyum süreci de bu durumdan bağımsız değildir. Yükseköğrenim sürecinde çoğunlukla kendilerini yeni bir mekânda ve yeni bir sosyal çevre içerisinde bulan gençler, bu yeni düzene alışma, uyum sağlama konusunda farklı kurum ve yapılardan yardım alma çabası içerisine girer. Bu tür yardımların veya desteklerin sağlanması konusunda faaliyet yürüten sosyal hizmet kurumları ile bu konuda gereksinim içerisinde olan gençler arasındaki temas süreci, aynı zamanda bir sosyal hizmet müdahale sürecinde işaret eder.

BÖLÜM 3: YALOVA ÖRNEĞİ

3.1. Araştırmanın Amacı

Sayısal ve oransal açıdan büyük bir genç nüfus yoğunluğuna sahip Türkiye’de, gençlik kavramının kapsadığı kitlenin büyüklüğü ve niteliği, gençliğe yönelik çalışmalarda gençliğin sınıflandırılması ihtiyacını meydana getirmiştir. Araştırma ile ilgili kavramsal çerçevenin açıklandığı bir ve ikinci bölümde de belirtildiği gibi, konuyla ilgili en temel sınıflandırma okuyan ve okul dışı gençlik şeklinde yapılmaktadır (Gürses, 1979: 64). Bu araştırmada, okuyan gençlik kategorisi içerisinde yer alan yükseköğrenim gençliğinin öğrenim gördükleri üniversiteye ve zaman geçirdikleri şehre yönelik uyumlarını etkileyen etmenlerin belirlenmesi, yükseköğrenim süreci boyunca kendileri için sorun teşkil eden durumların öğrenilmesi amaçlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Önemi

Yükseköğrenim görme sürecinin birey üzerinde meydana getirdiği psikolojik, sosyal, kültürel, ekonomik ve eğitim statüsü ile ilgili değişiklikler konusunda yapılan çalışmalar gençlik olgusunun tüm yönleriyle kavranabilmesi açısından önemlidir. Bunun yanında, gençlerde yükseköğrenim sürecinde meydana gelen değişikliklerin tespiti, gençlerin içinde bulunduğu yeni öğrenim sürecinin ve bu sürecin gençler üzerindeki etkisinin belirlenmesi ve gençlerin uyum süreçlerini etkileyen etmenlerin daha temelli bir şekilde kavranabilmesi, gençlere yönelik sunulan ve sunulması planlanan refah hizmetlerinin verimini artırması yönüyle de önem göstermektedir. Bu araştırma, yükseköğrenim sürecinde olan gençlerin öğrenim gördükleri üniversiteye ve zaman geçirdikleri şehre yönelik uyumlarını değerlendirme, uyumlarını etkileyen faktörleri belirleme ve yükseköğrenim sürecinde sorun olarak gördükleri durumları kendi ifadeleriyle dile getirme imkânı sunması açısından önemlidir.

Bu araştırmanın bir diğer önemi ise, 2000’li yılların başından beri gençlerin üniversite öğrenimi görmesi konusunda yaygınlaştırıcı ve öğrenim görmeyi kolaylaştırıcı politikalar benimsenmesi sonucu 2016 yılında altı milyon kişilik bir kitleye ulaşan üniversite gençliğinin uyum süreçlerine (üniversite ve şehre yönelik) ve uyum süreçlerinde yaşadıkları sorunlara yönelik güncel bir çerçeve oluşturmasıdır.

Herhangi bir soruna yönelik sosyal hizmet müdahalesi öncesinde, ilgili sorunun tespitine yönelik sağlıklı ve kapsamlı verilerin elde edilmesi müdahalenin etkinliği açısından önem arz etmektedir. Dolayısıyla üniversite gençliğinin yaşadığı problemlerin çözülmesi ve yaşadığı uyum sorunlarının olumsuz sonuçlarını ortadan kaldırılmasına yönelik sosyal hizmet müdahalelerinin verimli olabilmesi için konuyla ilgili kapsamlı bir veri havuzu gerekmektedir. Aksi takdirde sunulan hizmetler hedef kitesinin hassasiyetleri ve öncelikleri belirlenmeden hazırlanan genelgeçer reçetelerden fazlasını ifade etmemektedir. Bu bağlamda bu çalışma, üniversite gençliğinin önceliklerini ve hassasiyetlerini göstermesi bakımından önemlidir.

3.3. Araştırma Hipotezleri

Bilimsel araştırma yöntemi aşamalarından biri hipotez oluşturma aşamasıdır. Bu aşamada doğruluğu sınanacak olan öngörüler veya bir başka deyişle hipotezler belirlenir. Bu bağlamda, her bir hipotez sınırlı gözlemlere göre doğru sanılan ancak henüz geniş gözlem alanlarında sınanmamış olan önerme anlamına gelmektedir. Hipotezler mutlaka gözlenebilir, ölçülebilir, sınanabilir olmalıdır. Alınan örneklem üzerinde gerçekliği ispat edilemeyen ve kanıtlanamayan hiçbir hipotezin bilimsel olduğu söylenemez (Kaptanoğlu, 2013: 14).

Bu araştırma kapsamında belirlenen genel hipotez “Üniversite gençliğinin yaşadığı şehre ve öğrenim gördüğü üniversiteye uyumunda psiko-sosyal, kültürel, ekonomik ve akademik açıdan sorunlar yaşadığı” yargısıdır. Bu doğrultuda genel hipotezi destekleyici alt hipotezler oluşturulmuş ve araştırmada bu hipotezler test edilmiştir. Oluşturulan alt hipotezler şu şekildedir:

1. Cinsiyet ile lisans öğrenimi öncesi dönemde herhangi bir sebeple yaşadığı şehirden ayrılmış olma arasında anlamlı bir fark vardır.
2. Cinsiyet ile Yalova’da kendini daha güvende hissetme durumu arasında anlamlı bir fark vardır.
3. Öğrenim yılı ile mezuniyet sonrası yaşamını Yalova’da sürdürmeyi düşünme arasında anlamlı bir fark vardır.

4. Bölüm derslerinin öğrencilerin ilgisini çekmesi ile dersi alınan öğretim elemanlarının öğrenci düşüncesine saygı göstermesi arasında anlamlı bir fark vardır.
5. Ders araç-gereçlerini edinme konusunda ekonomik açıdan sorun yaşama durumu ile ekonomik açıdan güçlü olmanın şehre uyum sağlamaya etkisi arasında anlamlı bir fark vardır.
6. Öğrenim yılı ile kendini yalnız hissetme arasında anlamlı bir fark vardır.
7. Öğrenim yılı ile zorluklara karşı kırılğan olduğunu hissetme arasında anlamlı bir fark vardır.
8. Öğrenim yılı ile kendini özgür hissetme arasında anlamlı bir fark vardır.
9. Ekonomik açıdan güçlü olmanın Yalova'ya uyum sağlama konusundaki etkisi ile öğrenci gelirinin Yalova'daki yaşam gereksinimlerini karşılamada yeterli olup olmadığı arasında anlamlı bir fark vardır.
10. Öğrenim yılı ile Yalova'daki mevcut öğrenci yaşam tarzına uyum sağlama arasında anlamlı bir fark vardır.
11. Bölümde alınan derslerin öğrencinin ilgisini çekme durumu ile bölümde alınan derslere yönelik hissedilenlerin üniversite yaşamına memnuniyetini etkilemesi arasında anlamlı bir fark vardır.
12. Yalova'daki insanlarla iletişim kurmada günlük yaşama durumu ile Yalova'da kendini güvende hissetme durumu arasında anlamlı bir fark vardır.
13. Lisans öğrenimi öncesi dönemde yaşadığı şehirden ayrılmış olma ile lisans öğrenim sürecinin psikolojik durumu üzerinde önemli bir etkisi olduğunu düşünme arasında anlamlı bir fark vardır.
14. Yükseköğrenim görmek için gelinen bölge ile Yalova'da yaygın kültürden farklı bir kültür oluşturma arasında anlamlı bir fark vardır.

3.4. Araştırma Yöntem ve Tekniği

Bu araştırma niceliksel bir araştırma olup, araştırma kapsamında, soruları ve cevap şıkları araştırmacı tarafından belirlenen ilişkisel tarama modeline uygun anket tekniği kullanılmıştır. Veri toplama amacıyla hazırlanan ankette 38 çoktan seçmeli soru ve 2 adet ucu açık soru bulunmaktadır. Anket soruları içerisinde katılımcıların demografik özelliklerini, psikolojik-sosyal uyumunu, kültürel uyumunu, akademik uyumunu ve ekonomik uyumunu araştırmaya yönelik sorular mevcuttur. Ucu açık sorularda ise katılımcılardan Yalova'da ve Yalova Üniversitesi'nde karşılaştıkları sorunları ifade etmeleri istenmiştir.

Kaptanoğlu'na göre (2013: 232-233) kısa sayılan anketlere bile katılımcılar uygulamada cevap verme konusunda isteksiz davranabilmektedir. Bireyler her an kendilerine uzatılan ve neden yaptıklarını bilmedikleri anket ve ölçekleri doldurma konusunda çekingen davranmaktadırlar. Bu nedenle katılımcıların uygun vakitleri kollanmalı, anketin uygulanabilmesine yönelik izin yazısı kendilerine gösterilmelidir. Katılımcıdan elde edilen bilgilerin sadece araştırma amaçlı ve durum saptamasına yönelik olarak kullanılacağı belirtilmelidir. Ayrıca sosyo-demografik sorularda katılımcının kimliğini ortaya çıkaracak ve hipotezle ilgisi olmayan sorulara yer verilmemelidir.

Anket soruları literatür taraması yapılarak ve uzman görüşlerinden yararlanılarak araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve danışmanı tarafından onaylanmıştır. Sonrasında, araştırmanın uygulama sahası olan Yalova Üniversitesi merkez kampüsü ve diğer yerleşkelerde anketin uygulanabilmesi için Yalova Üniversitesi Rektörlüğü'nden gerekli izinler çıkarılmıştır. Nihai olarak anketin uygulanması aşamasına geçilmiş ve uygulama sonucu elde edilen veriler SPSS 21 programından yararlanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmada verilerin dağılımını belirlemek için sıklık analizi ve değişkenler arasında anlamlı farklılık olup olmadığını test etmek için ki-kare analizi kullanılmıştır.

3.5. Araştırma Evren ve Örnekleme

Araştırmanın ana kitlesi Yalova Üniversitesinde öğrenim gören lisans öğrencileridir. Ana kitlenin seçiminde ulaşılabilirlik ve maliyet kriterleri etkili olmuştur. Araştırma kapsamında uyum süreci değerlendirmesinin değişkenlerinden biri öğrenim yılı olarak

belirlendiği meslek yüksekokulları çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır. Çünkü meslek yüksekokulların öğrenim süresi iki yıla sınırlıdır ve burada okuyan gençlerin psikolojik, sosyal, ekonomik ve akademik uyum süreçlerinin dört yıllık lisans öğrenim sürecinden farklı olduğu düşünülmektedir. Yabancı diller yüksekokulu da çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. Bunun sebebi ise ankette yer alan ve öğrenim görülen bölüme ilişkin bazı soruların hazırlık öğrenim sürecinde olan gençleri ilgilendirmemesidir. Bu bağlamda, araştırma kapsamına alınan ve Yalova Üniversitesi bünyesinde lisans öğretimi sunan fakülteler Hukuk Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi olmak üzere beş fakültedir. Örneklem yöntemi olarak Yalova Üniversitesindeki fakültelerin sahip olduğu öğrenci sayılarının farklı olması nedeniyle kota örneklem yöntemi kullanılmıştır. Kota örneklem yönteminde araştırma ana kitlesinin belirli özelliklerine göre gruplandırılması ve belirli sayıya ulaşınca kadar örneklem alınması esastır. Yalova Üniversitesi'nde lisans öğrenimi gören öğrenci sayısı 6477 olup %95 güven düzeyinde en az 363 örneklem seçilmesi gerektiği hesaplanmıştır ve örneklemin ana kitleyi temsil edebilmesi için oransal dağılım yapılmıştır. Katılımcı sayılarının fakülte bazında dağılımı belirlenirken erkek-kız öğrenci sayısının denk olmasına, öğrenim yılı bazında öğrenci sayısının denk olmasına ve asgari 363 katılımcının fakülteler arasındaki oransal dağılımına dikkat edilmiştir. Bu doğrultuda rastgele örneklem yöntemi kullanılarak araştırma 501 lisans öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen anketlerden 12 tanesi veri yetersizliğinden, 9 tanesi ise katılımcının ailesi ile birlikte Yalova'da ikamet etmesi gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakılmıştır. Nihai olarak araştırma kapsamında 480 anket geçerli olarak kabul edilmiş olup değerlendirmeye alınmıştır.

3.6. Bulgular

Bulgular kısmı iki ana başlıktan oluşmaktadır. Birinci ana başlıkta katılımcı gençlerin genel sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgular frekans analizi tabloları ile açıklanmış, ikinci ana başlıkta ise bu özellikler birer değişken olarak kabul edilip ilgili değişkenler arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik ki-kare testi uygulanan çapraz ilişki tablolarına yer verilmiştir.

3.6.1. Gençlerin Genel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında, anket tekniği kullanılarak görüşülen gençlerin sosyo-demografik özelliklerini gösteren bilgiler tablo haline dönüştürülmüştür.

Tablo 2. Gençlerin Genel Özellikleri

Cinsiyet	Sayı (N)	Yüzde (%)
Kadın	260	54,2
Erkek	220	45,8
Yaş		
16-18	28	5,8
19-21	282	58,8
22-24	155	32,3
25+	15	3,1
Öğrenim Yılı		
1.	130	27,1
2.	128	26,7
3.	115	24
4. +	107	22,3
Toplam	480	100

Tabloda görüldüğü üzere araştırmaya katılan gençlerin %54,2'si (n=260) kadın, %45,8'i (n=220) ise erkektir. Katılımcıların yaş aralığına bakıldığında ise %5,8'inin 16-18, %58,8'inin 19-21, %32,3'ünün 22-24 ve %3,1'inin ise 25 yaş üstünde olduğu görülmektedir. Türkiye'de lise öğreniminin hemen sonrası üniversiteye yerleşme oranının %45 olduğu göz önünde bulundurulduğunda (ÖSYM, 2014), katılımcı gençlerin yaş aralığının ağırlıklı olarak 16-24 olması bu istatistik ile uyumlu görünmektedir. Katılımcı gençlerin öğrenim yılına göre sınıflandırılması yapıldığında birinci öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin oranının %27,1 ikinci öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin oranının %26,7 üçüncü öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin oranının %24, dördüncü yıl ve dördün üzerindeki öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin oranının ise %22,3 olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Yükseköğrenim Görülen Fakülteye İlişkin Dağılım

	Sayı (N)	Yüzde (%)
Hukuk	100	20,8
İslami İlimler	45	9,4
Mühendislik	117	24,4
Sanat ve Tasarım	11	2,3
İktisadi ve İdari Bilimler	207	43,1
Toplam	480	100,0

Katılımcı gençlerin öğrenim gördükleri fakültele göre dağılımı incelendiğinde %20,8'inin Hukuk fakültesinde, %9,4'ünün İslami İlimler Fakültesinde, yüzde 24,4'ünün Mühendislik Fakültesinde, %2,3'ünün Sanat ve Tasarım Fakültesinde, %43,1'inin ise İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenimini sürdürdüğü görülmektedir. Katılımcı oranlarındaki fakültele göre farklılığın sebebi, fakültele göre katılımcı sayısının belirlenmesinde fakültelerin öğrenci sayısının göz önünde bulundurulmasıdır. Bu doğrultuda en yüksek öğrenci sayısına sahip (3204) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden en büyük örneklem kitlesi ve en düşük öğrenci sayısına (100) sahip Sanat ve Tasarım Fakültesinden ise en küçük örneklem kitlesi araştırmaya dahil edilmiştir.

Tablo 4. Gelinen Şehrin İçinde Bulunduğu Bölge

Öğrenim görmek amacıyla hangi şehirden geliyorsunuz?	Sayı (N)	Yüzde (%)
Marmara	259	54,0
İç Anadolu	31	6,5
Ege	55	11,5
Akdeniz	36	7,5
Karadeniz	53	11,0
Güneydoğu Anadolu	25	5,2
Doğu Anadolu	21	4,4
Toplam	480	100,0

Katılımcılara uygulanan ankette yükseköğrenim görme amacıyla hangi şehirden geldikleri sorulmuş ve bu şehirler bölgelere göre sınıflandırılarak yukarıdaki tablo oluşturulmuştur. Tabloya göre katılımcı gençlerin %54'ü Marmara Bölgesi içerisinde yer

alan şehirlerden birinden, %6,5'i İç Anadolu Bölgesi, %11,5'i Ege Bölgesi, %7,5'i Akdeniz Bölgesi, %11'i Karadeniz Bölgesi, %5,2'si Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve %4,4'ü ise Doğu Anadolu Bölgesi içerisinde yer alan şehirlerden geldiği belirlenmiştir. Gençlerin yarısından fazlasının geldikleri şehrin Marmara Bölgesi sınırları içerisinde olması dikkat çekicidir. Bu durum Yalova Üniversitesi'nin İstanbul, Kocaeli, Bursa gibi çevre illerde ikamet eden gençler tarafından yoğun olarak tercih edilmesi ile ilgili bir durumdur. Katılımcı gençler içerisinde en küçük payı Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençler oluşturmaktadır. Bu durum bölgenin nüfusu itibarıyla Türkiye'nin en küçük bölgesi olmasıyla ve bölge gençleri için Yalova Üniversitesi'nin makul bir tercih olmaması gibi sebeplerle ilişkilendirilebilir.

Tablo 5. Gençlerin İkamet Yerine Göre Dağılımı

Nerede ikamet ediyorsunuz?	Sayı (N)	Yüzde (%)
Öğrenci evinde arkadaşlarla	127	26,5
KYK	161	33,5
Özel yurt, apart-pansiyonda	158	32,9
Akraba yanında	5	1,0
Yalova dışında	17	3,5
Diğer	12	2,5
Toplam	480	100,0

Araştırmaya katılan gençlerin ikamet ettikleri yer ile ilgili istatistiklere bakıldığında, en büyük genç grubunun %33,5'lik oranla, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Kredi ve Yurtlar Kurumu çatısı altına faaliyet yürüten yurtlarda ikamet ettiği görülmektedir. Daha sonra %32,9'luk oranla özel yurt, apart-pansiyonda kaldığını ifade eden genç grubu gelmektedir. KYK yurtları ve özel yurt-apartlarda ikamet eden gençlerin sayısının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Gençlerin %26,5'i ise öğrenci evinde arkadaşları ile kaldığını ifade etmiştir. Coğrafi anlamdaki konumu ve kent imkânları sayesinde ulaşım anlamında farklı seçeneklere sahip olan Yalova'da, gençlerin bir kısmının çevre illere gününbirlik gidip gelerek öğrenimini sürdürdüğü görülmektedir. Bu kapsamda değerlendirilen gençlerin oranı, Yalova dışında ikamet ettiğini belirten %3,5'lik kitledir. Yalova'da akrabasının yanında ikamet eden gençlerin oranı ise %1 ile

gösterilmektedir. İlgili sorunun cevap seçeneklerinde yer alan ve diğer 5 seçeneğin hiçbirinin ikamet ettiği yeri belirtmediğini düşünen gençler için “diğer” seçeneğine yer verilmiştir. Bu kapsamda bu seçeneği işaretleyen gençlerin oranının ise %2,5 olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Gençlerin Aylık Ortalama Gelirine İlişkin Dağılım

Ortalama aylık geliriniz ne kadardır?	Sayı (N)	Yüzde (%)
0-500TL	192	40,0
501-750TL	139	29,0
751-1000TL	95	19,8
1000TL üstü	54	11,3
Toplam	480	100,0

Gençlerin aylık ortalama gelirine ilişkin veriler incelendiğinde gençlerin yarıya yakınının aylık 500 lira ve altında bir gelire sahip olduğu, üçte birine yakın bir oranının ise 501 lira ile 750 lira arasında bir gelire sahip olduğu, beşte birinin 751 lira ile 1000 lira arası bir gelire ve son olarak %11,3’ünün ise 1000 lira üstü bir gelire sahip olduğu görülmektedir. Ortalama aylık gelir miktarının artmasıyla bu gelire sahip genç oranının yaklaşık %10’luk dilimler halinde düştüğü görülmektedir. Gençlerin yarıya yakınının aylık gelirini 0-500 TL olarak belirtmesi, gençlerin ekonomik yeterlilik durumlarına ilişkin olumsuz tabloyu ortaya koymaktadır.

Tablo 7. Gençlerin Öğrenim Sürecinde Psiko-Sosyal Boyutuyla Hissettikleri

Sosyal çevrenizden ayrılarak başka bir şehirde öğrenim görmenin yaşamınızı değiştiren bir durum olduğunu düşünüyor musunuz?			
		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	418	87,1
	Hayır	62	12,9
	Toplam	480	100
Lisans öğrenim sürecinde kendinizi daha özgür hissettiğinizi düşünüyor musunuz?			
		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	393	81,9
	Hayır	87	18,1

	Toplam	480	100
Lisans öğrenim sürecinde kendinizi daha sorumluluk sahibi hissettiğinizi düşünüyor musunuz?			
		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	445	92,7
	Hayır	35	7,3
	Toplam	480	100
Lisans öğrenim sürecinde kendinizi daha yalnız hissettiğinizi düşünüyor musunuz?			
		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	238	49,6
	Hayır	242	50,4
	Toplam	480	100
Lisans öğrenim sürecinde kendinizi daha mutsuz hissettiğinizi düşünüyor musunuz?			
		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	150	31,3
	Hayır	330	68,8
	Toplam	480	100
Lisans öğrenim sürecinde kendinizi zorluklara karşı daha kırılğan hissettiğinizi düşünüyor musunuz?			
		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	175	36,5
	Hayır	305	63,5
	Toplam	480	100
Lisans öğrenim sürecinin psikolojik durumum üzerinde önemli bir etkisi yoktur.			
		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	186	38,8
	Hayır	294	61,3
	Toplam	480	100

Gençlerin büyük bir oranının (%87,1), sosyal çevresinden ayrılarak başka bir şehirde öğrenim görmeyen yaşamlarını değiştiren bir durum olduğunu düşündüğü görülmektedir. Aynı büyüklükte bir oran olmasa da yine bu orana yakın bir orandaki genç kitlesi (%81,9) kendisini lisans öğrenim sürecinde daha fazla özgür hissettiğini ifade etmiştir. Psiko-sosyal açıdan hissedilenlere yönelik en yoğun duygunun, gençlerin lisans öğrenim sürecinde kendilerini daha fazla sorumluluk sahibi hissetme duygusu olduğu görülmektedir. Yaklaşık %93'lük bir orandaki gençlik kitlesi, kendini lisans öğrenim sürecinde daha fazla sorumluluk sahibi hissettiğini ifade etmiştir. Gençlerin bu süreçte kendilerini daha mutsuz, yalnız ve kırılğan hissedip hissetmediklerine yönelik sorularda

diğer duygulardaki kadar güçlü bir katılımın olmadığı görülmektedir. Örneğin, gençlerin yaklaşık yarısı kendini lisans öğrenim sürecinde daha yalnız hissettiğini söylerken diğer yarısı ise böyle bir duygu durumu içerisinde olmadıklarını ifade etmişlerdir. Yine kendini kırılgan hissetme ile ilgili soruda gençlerin %36,5'lik bir kesimi kendisini daha kırılgan hissettiğini ifade etmiştir.

Tablo 8. Gençlerin Kendini Yalova'da Daha Güvende Hissetme Durumu

Geldiğiniz yerleşim yerine kıyasla öğrenim gördüğünüz bu şehirde kendinizi daha güvende hissediyor musunuz?	Sayı (N)	Yüzde (%)
Evet, kendimi Yalova'da daha güvende hissediyorum	75	15,6
Herhangi bir fark olduğunu düşünmüyorum	286	59,6
Hayır, kendimi geldiğim yerleşim yerinde daha güvende hissediyorum	119	24,8
Toplam	480	100,0

Katılımcı gençlerin Yalova'da kendini güvende hissetme durumunu geldikleri şehirle kıyaslamayı amaçlayan anket sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde, gençlerin yarıdan fazlasının (%59,6) geldikleri şehir ile Yalova arasında kendilerini güvende hissetme açısından herhangi bir fark olmadığını düşündüklerini belirtmiştir. Gençlerin %15,6'sı kendini Yalova'da daha güvende hissettiğini, %24,8'lik gibi azımsanmayacak bir oranının da kendisini geldiği şehirde daha güvende hissettiği görülmektedir.

Tablo 9. Gençlerin Öğrenim Sürecinde Bölüme ve Öğretim Elemanlarına Yönelik Düşünceleri

		Sayı (N)	Yüzde (%)
Öğrenim gördüğünüz bölümün derslerini kavramakta zorluk çekiyor musunuz?	Evet	56	11,7
	Kısmen	243	50,6
	Hayır	181	37,7
Dersini aldığınız öğretim elemanları düşüncelerinize saygı gösteriyor mu?	Evet	203	42,3
	Kısmen	214	44,6
	Hayır	63	13,1
Bölümünüzde aldığınız dersler ilginizi çekiyor mu?	Evet	224	46,7
	Kısmen	206	42,9
	Hayır	50	10,4
Kullanılan öğretim tekniklerinin ve ders program içeriklerinin okuduğunuz bölüme olan ilginize etki ettiğini düşünüyor musunuz?	Evet	284	59,2
	Hayır	196	40,8
	Toplam	480	100

Gençlere sorulan “Öğrenim gördüğünüz bölümün derslerini kavramakta zorluk çekiyor musunuz?” sorusuna gençlerin %37,7’si hayır cevabını verirken, bu konuda zorluk yaşadığını ifade eden gençlerin oranı %11,7’dir. Bu konuda en büyük orana sahip cevap seçeneği, gençlerin bölüm derslerini kavrama konusunda kısmen zorluk yaşadığına dair seçenektir.

Gençlere sorulan öğretim elemanlarının kendilerinin düşüncelerine saygı gösterip göstermediğine dair soruya gençlerin %13,1’i hayır cevabı vermiştir. Bu soruya evet veya kısmen cevabını veren öğrencilerin toplam oranı ise %86,9’dur. Bu açıdan bakıldığında dersi alınan öğretim elemanlarının net bir şekilde düşüncelerini önemsemediğini belirten kitlenin onda birlik bir kitleye denk geldiği görülmekte olup, kalanların tamamen veya kısmen görüşlerinin karşı taraf açısından saygıya değer bulunduğunu düşündüklerini ifade ettiği görülmektedir.

Araştırmaya katılan gençlere, bölümde aldıkları derslerin ilgilerini çekip çekmedikleri sorulmuş ve elde edilen sonuçlara göre gençlerin %10,4’ü bölümde aldığı derslerin ilgisini çekmediğini belirtmiştir. Bu oran aslında gençlerin öğrenim gördükleri bölümün derslerine veya içeriğine yönelik toptan bir karşıtlık veya ilgisizlik içinde olmadığını göstermektedir. Gençlerin yarıya yakınının (%46,7) bölüm derslerinin ilgisini bütünüyle çektiğine yönelik düşüncesi bu açıdan önemlidir.

Bölüm derslerinin gençler üzerindeki etkisine yönelik olarak belirlenen bir diğer soruda gençlere “Kullanılan öğretim tekniklerinin ve ders program içeriklerinin okuduğunuz bölüme olan ilginize etki ettiğini düşünüyor musunuz?” diye sorulmuştur. Elde edilen sonuçlara göre gençlerin %60’a yakını bu soruya evet cevabı verirken geri kalan kısım ise hayır cevabı vermiştir. Ders içerikleri ve kullanılan öğretim tekniklerinin bölüme yönelik ilgiyi artırma etkisinin göreceli olarak düşüklüğü söz konusudur. Bu durumun sebepleri arasında, gençlerin lisans bölümüne yönelik düşüncelerinde dışsal faktörlerin etkisi olmadığı gösterilebileceği gibi ilgili öğretim elemanlarının, öğretim teknikleri çerçevesinde bir ders işleme süreci içerisinde olmadıkları da gösterilebilir.

Tablo 10. Bölümde Alınan Derslere Yönelik Hissedilenlerin Üniversite Yaşamı Memnuniyetine Etkisi

Bölümünüzde aldığınız derslere yönelik hissettikleriniz üniversite yaşamına olan memnuniyetinizi nasıl etkiliyor?	Sayı (N)	Yüzde (%)
Memnuniyetimi artırıyor	165	34,4
Memnuniyetimi azaltıyor	143	29,8
Herhangi bir değişiklik olmuyor	172	35,8
Toplam	480	100,0

Gençlere sorulan “Bölümünüzde aldığınız derslere yönelik hissettikleriniz üniversite yaşamına olan memnuniyetinizi nasıl etkiliyor?” sorusuna verilen cevapların üç cevap seçeneği arasında denk dağıldığı görülmektedir. Bölümünde aldığı derslere yönelik hissettiklerinin üniversite yaşamına memnuniyetini azalttığını ifade eden %30’luk kitlenin bu araştırmanın odak noktası olan uyum sorunlarının incelenmesi bağlamında önem arz ettiği bir gerçektir.

Tablo 11. Gençlerin Üniversite İmkanlarına Yönelik Yeterlilik Düşünceleri

Öğrenim görmekte olduğunuz üniversitedeki kütüphane, bilgisayar odaları, sosyal faaliyet merkezleri gibi eğitsel ve sosyal alanlar yeterli midir?		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	55	11,5
Hayır	425	88,5	
Üniversitenizin size sağladığı imkânlardan (sosyal, kültürel, ekonomik, spora yönelik vb.) yeteri kadar haberdar olduğunuzu düşünüyor musunuz?	Evet	68	14,2
	Hayır	412	85,8
Toplam	480	100	

Araştırma kapsamında gençlerin Yalova Üniversitesi'nin kendilerine sunduğu imkânlardan haberdar olma durumu sorulmuş ve bu imkânları yeterli görüp görmedikleri konusundaki düşünceleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Araştırmaya katılan gençlerin %90'a yakını Yalova Üniversitesi'nin kendilerine sunduğu eğitsel ve sosyal faaliyet alanlarının yeterli olmadığını belirtirken sadece %11,5'i bu alanların yeterli olduğunu ifade etmiştir. Sunulan imkânlardan haberdar olma durumuna ilişkin bir diğer sorunun cevapları incelendiğinde ise gençlerin yine çok büyük çoğunluğunun (%85,8) üniversitenin kendilerine sunduğu imkânlardan yeteri kadar haberdar olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 12. Gençlerin Yalova'ya Kültürel Uyumu

		Sayı (N)	Yüzde (%)
Yaşamınızı geçirdiğiniz yerleşim yerinin sosyo-kültürel özellikleri ile Yalova'nın sosyo-kültürel özellikleri arasında önemli bir fark var mıdır?	Evet	321	66,9
	Hayır	159	33,1
Yalova'daki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlayabildiğinizi düşünüyor musunuz?	Evet	234	48,8
	Kısmen	202	42,1
	Hayır	44	9,2
Yalova'daki insanlarla iletişim kurmakta güçlük yaşıyor musunuz?	Evet	43	9
	Kısmen	153	31,9
	Hayır	284	59,2
Yalova'da sizinle aynı kültürel değerlere sahip arkadaşlara ihtiyaç duyuyor musunuz?	Evet	348	72,5
	Hayır	132	27,5
Yalova'da toplumun yaygın kurallarından(değerlerinden) daha farklı bir kültür oluşturduğunuzu düşünüyor musunuz?	Evet	148	30,8
	Hayır	332	69,2
	Toplam	480	100

Yalova Üniversitesinin içinde bulunduğu Yalova ili farklı kimlikten insanların bir arada yaşadığı ve TÜİK 2016 verilerine göre 175,319'u il ve ilçe merkezlerinde 66,346'sı belde ve köylerde olmak üzere 241,665 kişinin yaşadığı bir yerleşim birimidir. Yükseköğrenim görmek amaçlı Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelen gençler öğrenim süreçleri boyunca Yalova içerisinde zaman geçirmekte ve bu bölgede yaşayan insanlar ile iletişim içerisinde olmak durumunda kalmaktadırlar. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, gençlerin iletişim içerisinde oldukları bölge insanı ve zaman geçirdikleri bölge kültürel yapısına yönelik neler düşündükleri, hissettikleri önem arz etmektedir. Araştırma kapsamında hazırlanan ankette

bu yönde sorular oluşturulmuş ve gençlerin düşünceleri ve hissettikleri öğrenilmek istenmiştir.

Gençlere sorulan “Yaşamınızı geçirdiğiniz yerleşim yerinin sosyo-kültürel özellikleri ile öğrenim gördüğünüz bu şehrin sosyo-kültürel özellikleri arasında önemli bir fark var mıdır?” sorusu, gelinen bölge ile Yalova şehrinin kültürel değerlerinin genç gözünde karşılaştırılmasına yöneliktir. Bu soruya verilen %70 oranındaki evet cevabı gençlerin gözünde Yalova'nın geldikleri yerleşim biriminden farklı sosyo-kültürel özelliklere sahip olduğu düşüncesinin gücünü göstermektedir.

Gençlere yönelik sorulan Yalova'daki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlayıp sağlayamadıklarına yönelik soruya verilen cevapların oranının birbirine yakın olduğu görülmektedir (%49-%42). Birçok gencin yaşamları süresince ailelerinden ve sosyal çevrelerinden ilk kez yükseköğrenim görme sürecinde ayrıldığı düşünüldüğünde öğrenci yaşam tarzına uyumun gençler için kolay olmadığı görülür. Bu açıdan gençlerin yarısından biraz fazlasının öğrenci yaşam tarzına uyum sağladığını düşünmesinin kendi deneyimleri ile ilgili olduğu değerlendirilebilir. Bu konuyla ilgili araştırmanın devamında anlamlılık testleri yardımıyla değişkenler arası değerlendirmeler yapılacaktır.

Gençlere sorulan Yalova'daki insanlarla iletişim kurmada güçlük yaşama durumlarına ilişkin soruya gençlerin %60'lık kısmı hayır cevabını vermiştir. İletişim kurmada güçlük yaşadığını belirten gençlerin oranı ise %9'dur. Bu durumun sebebi, gencin özel problemleri olabileceği gibi şehrin sosyal ve kültürel dokusuna uyum sağlayamama gibi sebepler olabileceği düşünülmektedir.

Yükseköğrenim sürecinde çoğunlukla, yıllardır içinde bulunduğu çevreden ayrılan ve yeni yerleşim mekânında kendini yalnız hissetme eğiliminde olan gençlerin bu yeni çevrelerinde kendi kültürel sistemlerinde arkadaşlara ihtiyaç duyması olağan bir sonuçtur. Bu doğrultuda iddiayı doğrulama bağlamında, gençlere Yalova'da kendi kültürel değerlerinden arkadaşlara ihtiyaç duyup duymadıkları sorulmuş ve beklendiği şekilde %73'lük bir oranda “evet ihtiyaç duyuyorum” cevabı alınmıştır.

Gençlere sorulan “Yalova'da toplumun yaygın kurallarından(değerlerinden) daha farklı bir kültür oluşturduğunuzun düşünüyör musunuz?” sorusuna gençlerin %69,2'si hayır

cevabını vermiştir. Bu sorunun sorulma amacı literatürde “alt-kültür” kavramıyla tanımlanan ve kısaca yaygın kültürden bağımsız-ayrık bir kültürü ifade eden kavramın gençlerin gözündeki geçerliliğini değerlendirmektir. Bu açıdan bakıldığında aslında gençlerin büyük çoğunluğu Yalova şehrinde yaygın kültürden ayrı bir kültür oluşturmadıklarını düşündüğü görülmektedir. Gençlerin %67’sinin Yalova’nın kültürünü kendi yetiştikleri kültürel yapıdan farklı gördüğü verisi ile bu veri birlikte değerlendirildiğinde, gençlerin Yalova’da kendi kültürel değerlerini yaşama konusunda ısrar etme yönünde değil de şehrin genel sosyo-kültürel yapısına uyum sağlamaya yönelik bir eğilim içinde oldukları görülmektedir.

Tablo 13. Gençlerin Yalova’daki Çevreleriyle İlişkilerini Nitelendirmesine İlişkin Dağılım

Öğrenim gördüğünüz bu şehirde çevrenizdeki insanlarla ilişkilerinizi nasıl nitelendirirsiniz?	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok iyi	66	13,8
İyi	384	80,0
Kötü	20	4,2
Çok kötü	10	2,1
Toplam	480	100,0

Gençlerin Yalova’da içinde buldukları sosyal çevre ile ilişkilerini dört değerlendirme kriterine göre ifade etmeleri istenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre gençlerin %13,8’i ilişkilerini çok iyi olarak niteleyerek güçlü bir vurgu yapmıştır. Gençlerin çok büyük kısmı ise (%80) iyi cevabını vermiştir. Yalova şehrindeki ilişkilerini kötü olarak nitelendiren gençlerin oranı %4,2’dir. Son değerlendirme kriteri olan ve ilişkilerin güçlü bir kötülüğü anlamına gelen çok kötü seçeneğini işaretleyen gençlerin oranı ise %2,1’dir.

Tablo 14. Mezuniyet Sonrası Yalova’da Yaşama

Mezuniyet sonrası yaşamınızı Yalova’da sürdürmeyi düşünür müsünüz?	Sayı (N)	Yüzde (%)
Evet	117	24,4
Hayır	363	75,6
Toplam	480	100,0

Araştırma kapsamında gençlere mezuniyet sonrasında Yalova’da yaşama konusunda ne düşündükleri evet-hayır seçenekleri ile sorulmuş ve elde edilen sonuçlara göre gençlerin %24,4’ü mezuniyet sonrası Yalova’da yaşamayı düşünebileceğini belirtirken, gençlerin %75,6’sı ile böyle bir düşüncesinin olmadığını ifade etmiştir. Mezuniyet sonrası Yalova’da kalmayı düşünmeyenlerin oranının kalmayı düşünenlerin oranının üç katı olduğu görülmektedir. Yükseköğrenim sürecinin başında gencin yabancı olduğu çevreye ve şehre karşı uzun vadede bir birliktelik düşünmemesi olağandır. Öğrenim yılı arttıkça gençlerin Yalova’ya bakış açılarının değişmesiyle mezuniyet sonrası Yalova’da kalma düşüncelerinin de olumlu yönde değiştiği düşünülebilir. Bu açıdan bakıldığında öğrenim yılının artması ile mezuniyet sonrası Yalova’da kalma kararı arasında bir ilişki olup olmadığı araştırma içerisinde yer alan çapraz ilişki tabloları kısmında gösterilmiştir.

Tablo 15. Yalova’da Yaşam Pahalılığı

Ekonomik açıdan güçlü olmanın öğrenim gördüğünüz bu şehre uyum sağlamada etkili olduğunu düşünüyor musunuz?		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	403	84
Hayır	77	16	
Öğrenim gördüğünüz bu şehirde yaşamın (ulaşım, kira, yeme-içme vb.) pahalı olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	393	81,9
	Kısmen	67	14
	Hayır	20	4,2
	Toplam	480	100

Ekonomik gücün yaşanılan bölgeye uyum sağlamada kolaylık sağlayacağı yaygın bir kanaattir. Bu araştırma gençlerin ekonomik durumlarını değerlendirmek ve ekonomik yeterliliklerinin uyumları üzerinde nasıl bir etki bıraktığını açıklama amacı içerisindedir. Bu doğrultuda oluşturulan anket sorularından birinde gençlere “Ekonomik açıdan güçlü olmanın öğrenim gördüğünüz bu şehre uyum sağlamada etkili olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar incelendiğinde gençlerin %84’ünün ekonomik açıdan güçlü olmanın Yalova’ya uyum sağlamada etkili olduğunu ifade ettiği görülmüştür. Bu soruya verilen evet cevabının oransal büyüklüğü aslında bu durumun etkisinin ağırlığını da göstermektedir. Yani gençlerin yalnızca %14’ünün ekonomik açıdan güçlülüğün Yalova’ya uyum sağlamada etkili olmadığını düşünmesi ekonomik güçlülüğün şehre uyum sağlamadaki önemini göstermektedir.

Gençlere sorulan bir diğer soru ise Yalova’da yaşam pahalılığı hakkında ne düşündükleridir. Bu soruya gençlerin çok büyük bir oranı (%81,9) Yalova’da yaşamın pahalı olduğu cevabını vermiştir. Bu soruya hayır diyenlerin cevabı sadece %4,2’dir. Bu oranlar Yalova şehrinin gençlerin gözünde önemli oranda pahalı bir şehir olduğu imajını ortaya koymaktadır.

Tablo 16. Yalova’daki Yaşam Pahalılığının Gelinek Yer ile Karşılaştırılmasına İlişkin Dağılım

Öğrenim gördüğünüz bu şehrin yaşam pahalılığı geldiğiniz yere kıyasla nasıldır?	Sayı (N)	Yüzde (%)
Geldiğim yerleşim yerinde yaşam pahalılığı daha fazladır	96	20,0
Geldiğim yerleşim yerinde yaşam pahalılığı daha azdır	252	52,5
Belirgin bir farklılık yoktur	132	27,5
Toplam	480	100,0

Araştırma kapsamında gençlerin Yalova’daki yaşam pahalılığı ile geldikleri yerleşim biriminin yaşam pahalılığının karşılaştırması yapılması istenmiş ve sonuç olarak gençlerin yarısından fazlası (%52,5) Yalova’nın geldiği yerleşim birimine göre daha pahalı bir şehir olduğunu ifade etmiştir. Gençlerin %20’lik bir oranının ise geldiği yerleşim biriminde yaşam pahalılığının daha fazla olduğunu belirtmiştir. Bu kategori içerisine giren gençlerin Yalova’dan daha büyük olan ve metropol kentler olarak adlandırılan kentlerden (İstanbul, Bursa, Kocaeli) geldiği ve bu durum sonucu Yalova’daki yaşam pahalılığını kendi yerleşim birimlerine göre daha düşük gördükleri düşünülmektedir.

Tablo 17. Gençlerin Burs Desteği Alma Durumları

Herhangi bir kurum, kuruluş veya kişiden burs alıyor musunuz?		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	199	41,5
Hayır	281	58,5	
Toplam	480	100	
Size göre devletin ve üniversitenizin sağladığı burs olanakları asgari geçim şartlarını sağlamada yeterli midir?	Evet yeterlidir	43	9
	Kısmen yeterlidir	182	37,9
	Hayır yeterli değildir	255	53,1
	Toplam	480	100

Araştırmaya katılan gençlere herhangi bir yerden burs alıp almadıkları sorulmuş ve elde edilen sonuçlara göre gençlerin %41,5'i burs aldığını ifade ederken daha büyük bir orandakiler (%58,5) ise burs desteği almadığını ifade etmiştir. Gençlerin burs desteğinden yoksunluğunun öğrenim sürecinde Yalova'daki ekonomik uyumlarını (ve bunla bağlantılı olarak diğer uyum süreçlerini) etkileyeceği bir gerçektir.

Burs alıyor olma şartından bağımsız olarak, devletin ve Yalova Üniversitesi'nin sunduğu burs olanaklarının yeterliliği konusunda sorulan soruya gençlerin yarısından fazlası (%53,1) sunulan burs imkânlarının asgari geçim şartını sağlamada yetersiz olduğu cevabını verirken yalnızca %9'luk bir kısmı yeterli olduğu yönünde görüş bildirmiştir.

Tablo 18. Gençlerin Gelir- Gider Durumu

Geliriniz yaşam gereksinimlerinizi karşılamada yeterli midir?		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Evet	134	27,9
Kısmen	216	45	
Hayır	130	27,1	
Öğrenim gördüğünüz bölümle ilgili ders araç-gereçlerini edinme konusunda ekonomik açıdan sorun yaşıyor musunuz?	Evet	94	19,6
	Kısmen	188	39,2
	Hayır	198	41,3
Toplam	480	100	

Araştırmaya katılan gençlere ekonomik gelirlerinin ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığına yönelik sorular sorulmuştur. Öğrenim sürecinde başarılı olunmaya çalışılan derslerin gençler üzerinde maddi bir külfet oluşturduğu bir gerçektir. Mühendislik fakülteleri gibi

kimi fakültelerde bu külfetin ağırlığı artarken ders araç-gerecine daha az ihtiyaç duyulan fakülte veya bölümlerde bu durum genç öğrenci için diğer öğrenciler kadar önem arz etmeyebilir. Bu bağlamda katılımcı gençlere öğrenim görülen bölümle ilgili ders araç-gereçlerini edinme konusunda problem yaşama durumları sorulmuş ve elde edilen sonuçlara göre gençlerin %41,3'ü bu konuda herhangi bir sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda güçlü bir vurgu ile sorun yaşadığını ifade eden gençlerin oranı ise %19,6'dır. Tüm öğrencilerin beşte birine denk gelen bu oranın küçümsenemeyecek bir oran olduğu düşünülmektedir.

Katılımcı gençlere daha geniş kapsamlı bir soru olarak gelirlerinin yaşam gereksinimlerini karşılamada yeterli olup olmadığı sorusu sorulmuş ve gençlerin %72,9'u bu soruya evet-kısmen cevabı verirken %27,1'lik kısmı ise gelirlerinin yaşam gereksinimlerini karşılamada yetersiz olduğu cevabını vermiştir. Bu durum, gençlere yönelik sunulan burs desteğinin önemini gözler önüne sermektedir.

3.6.2. Ki-kare Testi Sonuçlarına İlişkin Bulgular

Bu araştırma kapsamında, belli değişkenler ve ifadeler arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığına yönelik bilgi edinme amacıyla ki-kare testi kullanılarak çapraz tablolar oluşturulmuş ve bu tablolar ilgili oldukları uyum türüne göre sınıflandırılmıştır.

3.6.2.1. Psiko-Sosyal ve Kültürel Uyuma Yönelik Çapraz İlişki Tabloları

Araştırmanın bu kısmında gençlerin Yalova Üniversite'ne yönelik uyum süreci akademik boyutuyla incelenmiştir. Araştırma kapsamında hazırlanan ve 40 sorudan oluşan anketin psiko-sosyal ve kültürel uyum sürecine yönelik sorularına gençlerin verdiği cevaplar araştırma kapsamında hazırlanan hipotezler doğrultusunda çapraz ilişki tabloları oluşturularak değerlendirilmiş ve belli bulgular elde edilmiştir.

3.6.2.1.1. Cinsiyet ile Lisans Öncesi Dönemde Yaşadığı Şehirden Ayrılma İlişkisi

Tablo 19. Cinsiyet ile Lisans Öncesi Dönemde Yaşadığı Şehirden Ayrılma Arasındaki İlişki

	Daha önce yaşadığınız şehirden ayrıldınız mı?						Toplam
	Hayır	0-180 gün	181-365 gün	366-730 gün	730 gün üstü		
Cinsiyet	Kadın	189	15	5	14	37	260
		72,70%	5,80%	1,90%	5,40%	14,20%	100,00%
	Erkek	117	24	14	18	47	220
		53,20%	10,90%	6,40%	8,20%	21,40%	100,00%
Toplam		306	39	19	32	84	480
		63,80%	8,10%	4,00%	6,70%	17,50%	100,00%
$\chi^2 = 21,790$				sd=4			p=0,001

Araştırma kapsamında belirlenen alt hipotezlerden biri gencin cinsiyeti ile lisans öncesi dönemde yaşadığı şehirden ayrılma durumu arasında anlamlı bir fark olduğuna yöneliktir. Bu hipotezin test edilmesine yönelik tabloya baktığımızda, kadınların %73'ü lisans öncesi dönemde yaşadığı şehirden herhangi bir sebeple ayrılmadığını ifade ederken erkeklerde ise bu oranın %53 olduğu görülmektedir. Ayrılma süresine ilişkin seçeneklerin her birinde, erkeklerin oransal ağırlığının kadınların bu soruya verdiği cevabın oransal ağırlığından büyük olduğu görülmektedir. Değişkenler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını gösteren p değerinin 0,05'den küçük olduğu (0,001) görülmektedir. Bunun anlamı cinsiyet ile gençlerin lisans öncesi dönemde yaşadığı şehirden ayrılma durumu arasında anlamlı bir fark olduğudur. Türkiye toplumunun genel aile yapısı ve hassasiyetleri düşünüldüğünde kız çocuklarının herhangi bir sebeple yaşadığı şehirden ayrılma kolaylığının erkek çocuklarındaki kadar kolay olmadığı bilinmektedir.

3.6.2.1.2. Öğrenim Yılı ile Mezuniyet Sonrası Yalova’da Kalma Düşüncesi İlişkisi

Tablo 20. Öğrenim Yılı ile Mezuniyet Sonrası Yalova’da Kalmayı Düşünme Arasındaki İlişki

	Mezuniyet sonrası yaşamınızı Yalova'da sürdürmeyi düşünür müsünüz?		Toplam	
	Evet	Hayır		
Lisans öğreniminizin kaçınıcı yılındasınız?	1.	21	109	130
		16,20%	83,80%	100,00%
	2.	34	94	128
		26,60%	73,40%	100,00%
	3.	32	83	115
		27,80%	72,20%	100,00%
	4. +	30	77	107
		28,00%	72,00%	100,00%
Toplam		117	363	480
		24,40%	75,60%	100,00%
X ² =6,620	sd=3			p=0,085

Sıklık tabloları değerlendirilirken gençlerin kaçınıcı öğrenim yılında buldukları ile mezuniyetleri sonrası Yalova’da kalmayı düşünmeleri arasında anlamlı bir farkın olabileceği ve bu durumun çapraz tablolarla netliğe kavuşturulacağı belirtilmişti. Gençlerin öğrenim yılına göre mezuniyet sonrası Yalova’da kalma düşünceleri karşılaştırıldığında, birinci öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin %16’sının, ikinci öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin %27’sinin, üçüncü öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin %28’inin, dört ve fazlası öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin ise %28’inin mezuniyet sonrası Yalova’da kalmayı düşünebileceğini ifade ettiği görülmektedir. Bu bilgiler ışığında ki-kare testinin bize verdiği sonuç, öğrenim yılı ile mezuniyet sonrası yaşamını Yalova’da sürdürmeyi düşünme arasında anlamlı bir farkın olmadığına yöneliktir (p>0,05). Bu bilgi, araştırma kapsamında oluşturulan hipotezi ret eder niteliktedir. Hipotez oluşturulurken, Yalova’ya yeni gelen gençlerin uzun süre yaşadıkları bölgeden ayrılmalarının, bünyeleri üzerinde oluşturacağı psiko-sosyal etkiler ve yaşayacakları muhtemel yabancılik duygusu ile mezuniyet sonrası Yalova’da yaşamayı daha az düşünecekleri öngörülürken, öğreniminin ilerleyen yıllarında olan gençlerin ise

Yalova'nın kendilerine sunduğu imkânlar ve geliştirdikleri sosyal çevre sonucu mezuniyet sonrası Yalova'da yaşama konusunda daha olumlu görüşe sahip olacakları öngörülmüştür. Tablo incelendiğinde birinci öğrenim yılı içerisinde olan gençlerde mezuniyet sonrası Yalova'da kalmayı düşünenlerin oranının üst dönemlerdeki gençlere göre 10 puanlık bir düşüklükte olduğu görülmektedir. Ancak uygulanan ki-kare testi sonucuna göre, bu oranın öğrenim yılları arasında anlamlı bir fark oluşturacak etkisi yoktur. Yani, birinci öğrenim yılı içerisinde olan gençler mezuniyet sonrası Yalova'da kalma konusunda olumsuz görüş bildirmeye daha yakın olsalar da istatistiki açıdan anlamlı bir fark oluşturmaları söz konusu değildir.

3.6.2.1.3. Öğrenim Yılı ile Kendini Yalnız Hissetme İlişkisi

Tablo 21. Öğrenim Yılı ile Kendini Daha Yalnız Hissetme Arasındaki İlişki

	Lisans öğrenim sürecinde kendinizi daha yalnız hissettiğinizi düşünüyor musunuz?			Toplam
		Evet	Hayır	
Lisans öğreniminizin kaçınıcı yılındasınız?	1.	67	63	130
		51,50%	48,50%	100,00%
	2.	60	68	128
		46,90%	53,10%	100,00%
	3.	68	47	115
		59,10%	40,90%	100,00%
	4. +	43	64	107
		40,20%	59,80%	100,00%
Toplam		238	242	480
		49,60%	50,40%	100,00%
$X^2=8,547$	sd=3			p=0,036

Gençlerin kaçınıcı öğrenim yılında olduğu ile lisans öğrenim sürecinde kendilerini daha yalnız hissetme durumları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına yönelik ki-kare testi sonuçlarına göre bu iki değişken arasında anlamlı bir fark vardır. Birinci ve üçüncü öğrenim yılında olan gençlerde kendini daha yalnız hissetme oranı daha fazla iken, ikinci ve dört (+) öğrenim yılı içerisinde olan gençlerde kendini daha yalnız hissetme oranının daha düşük olduğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında, öğrenim yılının artmasıyla kendini yalnız hissedenlerin oranı azalmaktadır gibi çıkarım yapılamasa da iki değişken arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğuna dair hipotezin kabul edildiği görülmektedir.

3.6.2.1.4. Öğrenim Yılı ile Kendini Kırılgan Hissetme İlişkisi

Tablo 22. Öğrenim Yılı ile Kendini Daha Kırılgan Hissetme Arasındaki İlişki

	Lisans öğrenim sürecinde kendinizi zorluklara karşı daha kırılgan hissettiğinizi düşünüyor musunuz?			Toplam
		Evet	Hayır	
Lisans öğreniminizin kaçınıcı yılındasınız?	1.	51	79	130
		39,20%	60,80%	100,00%
	2.	46	82	128
		35,90%	64,10%	100,00%
	3.	43	72	115
		37,40%	62,60%	100,00%
	4. +	35	72	107
		32,70%	67,30%	100,00%
Toplam		175	305	480
		36,50%	63,50%	100,00%
$X^2=1,138$		sd=3		p=0,768

Bir önceki tablo ile bağlantılı olarak değerlendirilebilecek bu tabloda, gençlerin öğrenim yılıyla kendilerini daha kırılgan hissetme arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı test edilmiştir. Bu konudaki araştırma hipotezi aralarında anlamlı bir farkın olduğu yönündeydi. Ancak testin p değeri (0,768) sonucuna bakıldığında 0,05'ten büyük olduğu görülmekte ve bu durum iki değişken arasında anlamlı bir fark olmadığı anlamına gelmektedir. Öğrenim yılına göre kendini yalnız hissetmede çıkan anlamlı farkın, burada anlamlı çıkmaması üzerinde düşünülmesi gereken bir durumdur. Gençler “yalnızlık duygusunu” öğrenim yılına bağlı olarak bilişsel dünyalarında güçlü bir şekilde yaşarken, gençlerin bilişsel dünyalarında “kendini kırılgan hissetme duygusunun” öğrenim yılından bağımsız bir his olması bu durumun sebeplerinden biri olarak görülebilir.

3.6.2.1.5. Öğrenim Yılı ile Yalova'daki Öğrenci Yaşam Tarzına Uyum Sağlama İlişkisi

Tablo 23. Öğrenim Yılı ile Yalova'daki Öğrenci Yaşam Tarzına Uyum Sağlama Arasındaki İlişki

	Öğrenim gördüğünüz bu şehirdeki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlayabildiğinizi düşünüyor musunuz?			Toplam	
	Evet	Kısmen	Hayır		
Lisans öğreniminizin kaçınıcı yılındasınız?	1.	51	64	15	130
		39,20%	49,20%	11,50%	100,00%
	2.	63	52	13	128
		49,20%	40,60%	10,20%	100,00%
	3.	56	49	10	115
		48,70%	42,60%	8,70%	100,00%
	4. +	64	37	6	107
		59,80%	34,60%	5,60%	100,00%
Toplam	234	202	44	480	
	48,80%	42,10%	9,20%	100,00%	
$X^2=10,632$	sd=6			p=0,100	

Tablo incelendiğinde lisans öğreniminin birinci yılında olan gençlerin %39,2'sinin, ikinci yılında olan gençlerin %49,2'sinin, üçüncü yılında olan gençlerin %48,7'sinin ve dört (+) öğrenim yılında olan gençlerin ise %59,8'inin Yalova'daki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlayabildiğini düşündüğü görülmektedir. Yalova'da geçirilen sürenin bu şehirdeki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlama konusunda gençlere kolaylık sağladığı öngörüsü ile oluşturulan “Öğrenim yılı ile Yalova'da mevcut öğrenci yaşam tarzına uyum sağlama arasında anlamlı bir fark vardır” hipotezinin gerçekleştirilen ki-kare testi sonucu ($p>0,05$) ret edildiği görülmektedir. Bu sonuç göstermektedir ki gençler kaçınıcı öğrenim yılında olduğundan bağımsız olarak Yalova şehrindeki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlayabildiğini veya aksini düşünmektedir.

3.6.2.1.6. Cinsiyet ile Kendini Güvende Hissetme İlişkisi

Tablo 24. Cinsiyet ile Kendini Güvende Hissetme Arasındaki İlişki

		Geldiğiniz yerleşim yerine kıyasla öğrenim gördüğünüz bu şehirde kendinizi daha güvende hissediyor musunuz?			Toplam
		Evet, kendimi Yalova'da daha güvende hissediyorum	Herhangi bir fark olduğunu düşünmüyorum	Hayır, kendimi geldiğim yerleşim yerinde daha güvende hissediyorum	
Cinsiyet	Kadın	35	145	80	260
		13,50%	55,80%	30,80%	100,00%
	Erkek	40	141	39	220
		18,20%	64,10%	17,70%	100,00%
Toplam		75	286	119	480
		15,60%	59,60%	24,80%	100,00%
X ² =11,260			sd=2		p=0,004

Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyeti ile gençlerin kendini Yalova'da daha güvende hissetme durumu arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı gösteren tablo incelendiğinde kadınlarda kendini Yalova'da daha güvende hissedenenlerin oranının %14, erkeklerde ise bu oranın %18 olduğu görülmektedir. Kendini geldiği yerleşim yerinde daha güvende hissedenen kadınların oranı %31 iken erkeklerde ise bu oran %25'tir. Ki-kare testinin p değeri (0,004) göz önünde bulundurulduğunda cinsiyet ile kendini Yalova'da daha güvende hissetme arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Dolayısıyla ilgili hipotezin doğrulanmış olması söz konusudur.

3.6.2.1.7. Kendini Güvende Hissetme ile İletişim Kurmada Güçlük Yaşama İlişkisi

Tablo 25. Kendini Güvende Hissetme ile İnsanlarla İletişim Kurmada Güçlük Yaşama Arasındaki İlişki

	Geldiğiniz yerleşim yerine kıyasla öğrenim gördüğünüz bu şehirde kendinizi daha güvende hissediyor musunuz?			Toplam	
		Evet, kendimi Yalova'da daha güvende hissediyorum	Herhangi bir fark olduğunu düşünmüyorum	Hayır, kendimi geldiğim yerleşim yerinde daha güvende hissediyorum	
Öğrenim gördüğünüz bu şehirdeki insanlarla iletişim kurmakta güçlük yaşıyor musunuz?	Evet	3	23	17	43
		7,00%	53,50%	39,50%	100,00%
	Kısmen	21	74	58	153
		13,70%	48,40%	37,90%	100,00%
Hayır	51	189	44	284	
	18,00%	66,50%	15,50%	100,00%	
Toplam		75	286	119	480
		15,60%	59,60%	24,80%	100,00%
$\chi^2=33,506$		sd=4		p=0,001	

Araştırma kapsamında belirlenen hipotezlerden biri “Yalova’da insanlarla iletişim kurmada güçlük yaşama durumu ile Yalova’da kendini daha güvende hissetme durumu arasında anlamlı bir fark vardır” olarak belirlenmiş ve ilgili ki-kare testi ile bu iddia test edilmiştir. Test sonucu elde edilen p değerinin 0,05’ten küçük olduğu (p=0,001) dolayısıyla iki değişken arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Yani araştırma kapsamında hazırlanan hipotez kabul edilmiştir. Toplumsal bir varlık olan insan güven duygusu içerisinde yaşamını sürdürdüğünde, yaşama ait fonksiyonları da daha sağlıklı bir şekilde yerine getirir. İletişim kurmak yaşama ait bir fonksiyondur ve toplumsal yapının bir parçası olan gençler de bu fonksiyonun kullanımından bağımsız düşünülemez. Bu bağlamda, üniversite gençliği ile gerçekleştirilen bu çalışmada, çalışmanın öznesini oluşturan gençlerden elde edilen verilere göre, kendilerini Yalova’da güvende hissetme konusunda geldikleri yerle karşılaştırmalı olarak eksiklik çeken gençlerin insanlarla iletişim kurmada yaşadığı güçlük, bir probleme işaret etmektedir. Kendini Yalova’da daha güvende hissettiğini ve aynı zamanda bu şehirde insanlarla iletişim kurmada güçlük yaşadığını belirten genç sayısının yalnızca 3 olması durumu en iyi özetleyen veri olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.6.2.1.8. Öğrenim Yılı ile Kendini Özgür Hissetme İlişkisi

Tablo 26. Öğrenim Yılı ile Kendini Özgür Hissetme Durumu İlişkisi

	Lisans öğrenim sürecinde kendinizi daha özgür hissettiğinizi düşünüyor musunuz?			Toplam
		Evet	Hayır	
Lisans öğreniminizin kaçınıcı yılındasınız?	1.	110	20	130
		84,60%	15,40%	100,00%
	2.	95	33	128
		74,20%	25,80%	100,00%
	3.	93	22	115
		80,90%	19,10%	100,00%
	4. +	95	12	107
		88,80%	11,20%	100,00%
Toplam	393	87	480	
	81,90%	18,10%	100,00%	
$X^2 = 9,235$	sd=3		p=0,026	

Gençlerin yükseköğrenim sürecinin ilk yıllarında, yıllardır yaşamakta oldukları çevreden ayrılp yeni bir yerleşim yerinde kendi bağımsızlıklarını hissederek yaşamaya başlamaları durumunun öğrenim yılının ilerlemesiyle etkisini kaybettiği düşüncesiyle hazırlanan hipotez “Lisans öğrenim sürecinde kendini daha özgür hissetme ile öğrenim yılı arasında anlamlı bir fark vardır” şeklindeydi. Tablo incelendiğinde öğrenim yılının artmasıyla kendini özgür hissedenlerin oransal ağırlığının doğrusal olarak artmadığı görülmektedir. Kendini özgür hissedenlerin oransal olarak en fazla olduğu yıllar dört ve üstündeki öğrenim yıllarıdır. Kendini daha özgür hissedenlerin oransal açıdan en az olduğu yıl ise lisans öğreniminin ikinci yılıdır. Bunu yanında ki-kare testinin p değeri (p=0,026) karşılığı, lisans öğrenim yılı ile lisans öğrenim sürecinde kendini daha özgür hissetme arasında anlamlı bir fark olduğu gerçeğini göstermektedir.

3.6.2.1.9. Geline Bölge ile Farklı Kültür Oluşturduğunu Düşünme İlişkisi

Tablo 27. Geline Bölgeye Göre Farklı Kültür Oluşturduğunu Düşünme Durumu

	Öğrenim gördüğünüz bu şehirde toplumun yaygın kurallarından(değerlerinden) daha farklı bir kültür oluşturduğunuzu düşünüyor musunuz?			Toplam	
		Evet	Hayır		
Öğrenim görmek amaçlı geldiğiniz şehir?	Marmara	67 25,90%	192 74,10%	259 100,00%	
	İç Anadolu	7 22,60%	24 77,40%	31 100,00%	
	Ege	24 43,60%	31 56,40%	55 100,00%	
	Akdeniz	9 25,00%	27 75,00%	36 100,00%	
	Karadeniz	20 37,70%	33 62,30%	53 100,00%	
	Güneydoğu Anadolu	10 40,00%	15 60,00%	25 100,00%	
	Doğu Anadolu	11 52,40%	10 47,60%	21 100,00%	
	Toplam	148 30,80%	332 69,20%	480 100,00%	
	X ² =15,526		sd=6		p=0,017

Türkiye coğrafi ve kültürel özellikleri itibariyle birbirinden farklı kültürleri ve değerleri barındıran bir ülkedir. Ülke içerisindeki bu farklılıkların kuşaktan kuşağa aktarımı, kültürel yapının devamını sağlamaktadır. Ülke içerisindeki herhangi bir bölgenin kendine özel değerleri, örfleri, adetleri içerisinde yetişen birey, gün gelip ailesinin yanından herhangi bir sebeple ayrılmak zorunda kaldığında yaşamını sürdürdüğü yeni bölgede, ya bu bölgenin kendi kültürel dokusuna uyum sağlamak durumunda kalır ya da kendi kültürel özelliklerini yaşamına aktarma konusunda bir çaba içerisine girer. Oluşturulan çapraz tablo ile gelinen şehrin bağlı olduğu bölge ile Yalova'nın yaygın değerlerinden farklı bir kültür oluşturma durumlarına yönelik ifadeler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı test edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre (p=0,017) bu iki ifade arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Bölgeler içerisinde Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerin, Yalova'da yaygın değerlerden farklı bir kültür oluşturma düşüncesine

katılma oranının aksi düşünceden fazla olması dikkat çekicidir. Farklı bir kültür oluşturmadığını belirtenlerde en yüksek oran %77 ile İç Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlere aittir.

3.6.2.1.10. Yaşadığı Şehirden Ayrılmış Olma ile Lisans Öğrenim Sürecinin Psikolojik Duruma Etkisi İlişkisi

Tablo 28. Lisans Öncesi Dönemde Yaşadığı Şehirden Ayrılmış Olma ile Öğrenim Sürecinin Psikolojik Durum Üzerindeki Etkisi Arasındaki İlişki

	Lisans öğrenim sürecinin psikolojik durumum üzerinde önemli bir etkisi yoktur.		Toplam	
	Evet	Hayır		
Daha önce yaşadığınız şehirden ayrıldınız mı?	Hayır	96 31,40%	210 68,60%	306 100,00%
	0-180 gün	20 51,30%	19 48,70%	39 100,00%
		181-365 gün	8 42,10%	11 57,90%
	366-730 gün		17 53,10%	15 46,90%
		730 gün üstü	45 53,60%	39 46,40%
	Toplam		186 38,80%	294 61,30%
		$\chi^2 = 20,249$	sd=4	

Araştırma kapsamında düzenlenen ankette, gençlerin psikolojik durumunu öğrenmeye yönelik sorulardan biri olarak, lisans öğrenim sürecinin gençlerin psikolojik durumları üzerinde önemli bir etkisi olup olmadığına yönelik bir duygu-düşünce değerlendirmesinin yine gençlerin gözünden öğrenilmesi amaçlanmıştır. Bu sorunun sorulma gerekçelerinden biri lisans öncesi dönemde yaşadığı şehirden herhangi bir sebeple ayrılan gençlerde, lisans öğrenim sürecinin psikolojik açıdan kendilerini etkilediği düşüncesinin daha az olduğuna yönelik varsayımdır. “Lisans öğrenimi öncesi dönemde yaşadığı şehirden ayrılmış olma ile lisans öğrenim sürecinin psikolojik durumu üzerinde önemli bir etkisi olduğunu düşünme arasında anlamlı bir fark vardır” hipoteziyle belirlenen ve $p < 0,05$ çıkmasıyla kabul edilen bu hipotez bize göstermektedir ki lisans öncesi dönemde çevresinden ayrı kalma durumu gencin zihninde lisans öğrenim sürecinin psikolojik etkisini şekillendirmektedir. Tabloda görüldüğü üzere, daha önce yaşadığı şehirden

ayrıldığını ifade eden gençlerde lisans öğrenim sürecinin psikolojik durum üzerindeki etkisi düşüncesi birbirine çok yakın iken, daha önce yaşadığı çevreden ayrılmadığını ifade eden gençlerde ise evet cevabı verenler hayır cevabı verenlerin yarısı civarına denk gelmektedir.

3.6.2.2. Akademik Uyuma Yönelik Çapraz İlişki Tabloları

Araştırmanın bu kısmında gençlerin Yalova Üniversite'ne yönelik uyum süreci akademik boyutuyla incelenmiştir. Araştırma kapsamında hazırlanan ve 40 sorudan oluşan anketin akademik uyum sürecine yönelik sorularına gençlerin verdiği cevaplar araştırma kapsamında hazırlanan hipotezler doğrultusunda çapraz tablolar oluşturularak değerlendirilmiş ve belli bulgular elde edilmiştir.

3.6.2.2.1. Derslerin İlgi Çekmesi ile Öğretim Elemanının Gencin Düşüncesine Saygı Göstermesi İlişkisi

Tablo 29. Bölümde Alınan Derslerin İlgi Çekme Durumu ile Dersi Alınan Öğretim Elemanının Gencin Düşüncesine Saygı Gösterme Durumu Arasındaki İlişki

	Dersini aldığınız öğretim elemanları düşüncelerinize saygı gösteriyor mu?			Toplam	
	Evet	Kismen	Hayır		
Bölümünüzde aldığınız dersler ilginizi çekiyor mu?	Evet	119	87	18	224
		53,10%	38,80%	8,00%	100,00%
	Kismen	62	111	33	206
		30,10%	53,90%	16,00%	100,00%
	Hayır	22	16	12	50
		44,00%	32,00%	24,00%	100,00%
Toplam	203	214	63	480	
	42,30%	44,60%	13,10%	100,00%	
$\chi^2 = 31,165$		sd=4			p=0,001

Gençlerin akademik açıdan uyum durumlarıyla ilgili anket soruları yanında, bu soruların oluşturduğu kategorilerin çaprazlanmasına yönelik anlamlılık testlerinden biri; bölümde alınan derslerin ilgi çekme durumu ile dersi alınan öğretim elemanlarının gencin düşüncesine saygı göstermesi arasında anlamlı bir fark olduğuna yönelik hipotezin testidir. Elde edilen sonuçlara göre ($p < 0,05$) bölümde alınan derslerin ilgi çekme durumu ile dersi alınan öğretim elemanlarının düşüncelere saygı göstermesi arasında anlamlı bir fark vardır. Bölümde aldığı derslerin ilgisini çektiğini belirten gençlerin yarısından

fazlasının (%53,1) dersini aldığı öğretim elemanlarının düşüncelerine saygı gösterdiğini düşünmesi ve öğretim elemanlarının düşüncesine saygı göstermediğini düşünen gençler içerisinde bölüm derslerinin ilgisini çektiğini söyleyenlerin oranının sadece %8 olması bu iddiayı kanıtlar niteliktedir. Araştırmaya katılan gençlerin ifade ettiğine göre, tablodaki en yüksek oran bölüm derslerinin ilgisini çektiğini ve aynı zamanda öğretim elemanlarının görüşlerine saygılı olduğunu ifade eden kitleye aittir. Bu oranın hemen arkasından ise her iki soruya da kısmen cevabını veren ve bir anlamda “ne öyle-ne böyle” anlayışını benimseyen gençler gelmektedir. Tablodaki en küçük kitleyi ise bölüm derslerinin ilgisini çekmediğini ve aynı zamanda öğretim elemanlarının görüşlerine saygı duymadığını belirten genç kitlesi oluşturmaktadır.

3.6.2.2.2. Alınan Derslere İlgili ile Derslere Yönelik Hissedilenlerin Memnuniyete Etkisi İlişkisi

Tablo 30. Bölümde Alınan Derslere İlgili ile Derslere Yönelik Hissedilenlerin Memnuniyete Etkisi

	Bölümünüzde aldığınız derslere yönelik hissettikleriniz üniversite yaşamına olan memnuniyetinizi nasıl etkiliyor?				Toplam
		Memnuniyetimi artırıyor	Memnuniyetim i azaltıyor	Herhangi bir değişiklik olmuyor	
Bölümünüzde aldığınız dersler ilginizi çekiyor mu?	Evet	124	28	72	224
		55,40%	12,50%	32,10%	100,00%
	Kısmen	39	79	88	206
		18,90%	38,30%	42,70%	100,00%
	Hayır	2	36	12	50
		4,00%	72,00%	24,00%	100,00%
Toplam		165	143	172	480
		34,40%	29,80%	35,80%	100,00%
$\chi^2=119,376$		sd=4			p=0,001

Gençlerin bölümlerinde aldıkları derslerin ilgilerini çekmelerinin üniversite yaşamına memnuniyet ile arasında anlamlı bir farkın olduğuna yönelik belirlenen hipotezin test edilmesi sonucu bu iki değişken arasında anlamlı bir farkın ($p<0,05$) olduğu belirlenmiştir. Tahmin edileceği üzere bölümde alınan derslere yönelik ilgi duyan gençler üniversite yaşamına yönelik memnuniyetinin arttığını ifade ederken, bölümde aldığı derslere yönelik ilgi duymayan gençler ise bu durumun genel olarak üniversite yaşamına

yönelik memnuniyetlerini azalttığını (%72) veya bir değişiklik ifade etmediğini (%24) belirtmiştir.

3.6.2.3. Ekonomik Uyuma Yönelik Çapraz İlişki Tabloları

Araştırmanın bu kısmında gençlerin Yalova Üniversite’ne yönelik uyum süreci akademik boyutuyla incelenmiştir. Araştırma kapsamında hazırlanan ve 40 sorudan oluşan anketin ekonomik uyuma yönelik sorularına gençlerin verdiği cevaplar araştırma kapsamında hazırlanan hipotezler doğrultusunda çapraz tablolar oluşturularak değerlendirilmiş ve belli bulgular elde edilmiştir.

3.6.2.3.1. Ekonomik Güçlülüğün Yalova’ya Uyum Sağlamaya Etkisi ile Ders Materyallerini Edinmede Sorun Yaşama İlişkisi

Tablo 31. Ekonomik Güçlülüğün Yalova’ya Uyum Sağlamaya Etkisi ile Öğrenim Görülen Bölümde Ders Materyallerini Edinmede Sorun Yaşama Arasındaki İlişki

	Ekonomik açıdan güçlü olmanın öğrenim gördüğünüz bu şehre uyum sağlamada etkili olduğunu düşünüyor musunuz?			Toplam
		Evet	Hayır	
Öğrenim gördüğünüz bölümle ilgili ders araç-gereçlerini edinme konusunda ekonomik açıdan sorun yaşıyor musunuz?	Evet	88	6	94
		93,60%	6,40%	100,00%
	Kısmen	156	32	188
		83,00%	17,00%	100,00%
Hayır	159	39	198	
	80,30%	19,70%	100,00%	
Toplam		403	77	480
		84,00%	16,00%	100,00%
$\chi^2 = 8,609$	sd=2			p=0,014

Araştırmaya katılan gençlere sorulan “Ekonomik açıdan güçlü olmanın öğrenim gördüğünüz bu şehre uyum sağlamada etkili olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu ile “Öğrenim gördüğünüz bölümle ilgili ders araç-gereçlerini edinme konusunda ekonomik açıdan sorun yaşıyor musunuz?” sorusunun çapraz tablo oluşturulması ve ki-kare anlamlılık testi uygulanması sonucu elde edilen verilere göre (p=0,014) “Ders araç-gereçlerini edinme konusunda ekonomik açıdan sorun yaşama durumu ile ekonomik açıdan güçlü olmanın şehre uyum sağlamaya etkisi arasında anlamlı bir fark vardır” hipotezi doğrulanmıştır. Ekonomik açıdan güçlü olmanın Yalova’ya uyum sağlamada etkili olmadığını belirtip ders araç gereçlerini edinmede sorun yaşadığını ifade edenlerin

oranının (%6,4) küçüklüğü aradaki anlamlı ilişkiyi göstermesi açısından önemlidir. Tabloya göre en büyük oran (%94) ekonomik gücün şehre uyum sağlamada etkili olduğunu düşünen ve aynı zamanda ders araç-gereçlerini edinme konusunda ekonomik açıdan sorun yaşayan kitleye aittir.

3.6.2.3.2. Ekonomik Güçlülüğün Yalova’ya Uyuma Etkisi ile Gelirin Yeterlilik İlişkisi

Tablo 32. Ekonomik Güçlülüğün Yalova’ya Uyum Sağlamaya Etkisi ile Gelirin Yaşam Gereksinimlerini Karşılama Durumu Arasındaki İlişki

	Ekonomik açıdan güçlü olmanın öğrenim gördüğünüz bu şehre uyum sağlamada etkili olduğunu düşünüyor musunuz?			Toplam
		Evet	Hayır	
Geliriniz yaşam gereksinimlerinizi karşılamada yeterli midir?	Evet	103	31	134
		76,90%	23,10%	100,00%
	Kısmen	180	36	216
		83,30%	16,70%	100,00%
Hayır	120	10	130	
	92,30%	7,70%	100,00%	
Toplam		403	77	480
		84,00%	16,00%	100,00%
$\chi^2 = 11,796$	sd=2			p=0,003

Araştırma hipotezlerinden biri “Ekonomik açıdan güçlü olmanın Yalova’ya uyum sağlama konusundaki etkisi ile öğrenci gelirin Yalova’da yaşam gereksinimlerini karşılamada yeterli olup olmadığı arasında anlamlı bir fark vardır” şeklindedir. İlgili tabloda elde edilen veriler sonucu (p=0,003) bu hipotezin doğrulandığı görülmektedir. Ekonomik gücün şehre uyum sağlamada etkisi olmadığına inanan ve aynı zamanda gelirin yaşam gereksinimlerini karşılamada yetersiz olduğunu ifade eden kitlenin küçüklüğü (%7,7) bu iki kategori arasında anlamlı bir fark olması ile ilgili bir durumdur. İlgili tabloda en büyük kitleyi %92,3’lük oranla ekonomik gücün şehre uyum sağlamada etkili olduğunu düşünen ve aynı zamanda gelirin yaşam gereksinimlerini karşılamada kısmen yeterli olduğunu ifade eden gençler oluşturmaktadır.

3.7. Uyum Sorunu Yaşayan Gençlere Yönelik Sosyal Hizmet Desteği

Uyum kavramının toplumsal yaşama veya mevcut şartlara koşulsuz bir bağlılık anlamına gelmediği, aksine bireyin kendi benliğini, değerlerini, hassasiyetlerini koruyarak yaşadığı

toplum içerisinde verimli ilişkiler kurma süreci olarak tanımlanabileceği araştırmanın kavramsal çerçevesinde belirtilmişti. Bu bağlamda Kongar'ın (1972: 62-63) yaptığı “Mevcut duruma uyum değişmeyi önler” ve “Sosyal çalışmanın amacının birey ve toplum arasında bir uyum sağlamak olduğu söylenir. Bunun gerek bireysel gerekse toplumsal değişme gerektirdiği ise açıktır” tespitleri önemlidir. Kongar'a göre uyum sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesine yönelik uygulamalar iki araçla gerçekleştirilir. Birinci araç birey ve grupların uyum sorunlarını çözmeye yönelik özel surette hazırlanmış yöntem ve tekniklerdir. İkinci araç ise ortak bir çaba olarak tanımlanabilir ve bu çaba sosyal ve ekonomik koşulların iyileştirilmesidir.

Sosyal çalışmacı, bireylerle veya gruplarla çalışırken çalıştığı hedef kitlenin ihtiyaçlarını gündeme getirme, sorunlarını tespit etme, sorunlarını açıkça ifade edilebilmesine yönelik çözüm önerileri geliştirmeye birlikte bu önerileri uygulamaya geçirme ve hedef kitlenin sorunlarını etkili bir şekilde çözebilmeye yönelik olarak ilgili birey veya grupların sorunlarla baş etme kapasitelerini artırıcı çalışmalar yapar (Zastrow, 2013: 100).

Zastrow'un ifade ettiği durum sosyal çalışma mesleğinin mikro boyutta birey sorunlarının çözümüne, mezo boyutta ise toplum içindeki grupların yaşadığı sorunların çözümüne yönelik çabasına işaret eder ve toplum içinde bir kategoriye oluşturan gençlik olgusu da bu çaba sürecinden bağımsız düşünülemez. Sosyal çalışma mesleğinin sorun çözme sürecinde iki şekilde hareket ettiği söylenebilir. Bunlardan ilki, yaşanan veya yaşanması muhtemel sorunlara yönelik olarak bireylere sorunlarla baş etme kapasitelerini artırıcı ve sorunlarını çözebilmeye yönelik becerilerini artırıcı destek verme durumudur. Bu bağlamda Duyan'ın (2010), sosyal çalışmanın temel amaçlarından birinin bireyin kendi sorunlarını çözebilecek yetkinliğe sahip olmasını sağlamak olduğu ve bireylerin sosyal işlevselliğini geliştirerek birey-çevre uyumunun sağlanabileceğini belirtmesi önemlidir. Sorun çözme sürecindeki ikinci nokta ise bireylerin veya grupların beceri ve kapasitelerini artırmaktan ziyade makro boyutta değişimler ve gelişimler oluşturarak ilgili kitlenin (gençlik, yaşlılık, engellilik) sorunlarını çözmeye yönelik bir çabadır. Sosyal çalışmacı toplum içerisinde yaşayan bireylerin veya bu bireylerin oluşturduğu grupların yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilediğini tespit ettiği sorunların çözümüne yönelik girişimlerinde kendini politik bir süreç içerisinde bulur. Bu yönüyle makro düzeydeki değişim çabalarının politik bir sürece işaret ettiği görülmektedir. Sosyal çalışmacı bu

süreçte ya bazı yasaların, yönetmeliklerin, genelgelerin kendi mesleki değerleri doğrultusunda değişmesi için çaba sarf eder, ya da mevzuatta yer alan ancak uygulamada geçerliliği olmayan kimi mevzuat hükümlerinin uygulamada da geçerli olması için hak savunuculuğu rolünün gereği olarak mesleki uygulamalarını gerçekleştirmeye çalışır.

Uyum sorunu yaşayan gençlere yönelik sosyal hizmet desteğinin başka bir boyutu ise, gençlerin işlevselliğini artırmaya yöneliktir. Demirbilek'in de (2009: 16) ifade ettiği gibi sosyal hizmetin amacı; çocukların, gençlerin, yaşlıların veya toplum içerisinde yer alan diğer herhangi bir kategorinin sosyal hayata katılımını ve işlevselliğini artırmaktır. Uyum boyutuyla değerlendirildiğinde sosyal işlevsellik ve uyum ikilisinin girift bir ilişki içerisinde olduğu söylenebilir. Gençlerin yaşamlarını sürdürdükleri yerleşim birimine veya öğrenim gördükleri üniversiteye yönelik uyum sürecinde yaşadıkları sorunların azaltılması toplum içerisindeki sosyal işlevselliklerini artıracaktır. Bunun yanında sosyal işlevselliği artan gençlerin topluma ve toplum içi kurumlara yönelik uyumunda yaşadığı sorunlar azalacaktır.

Araştırmanın literatür kısmında da bahsedildiği üzere Türkiye'de üniversite gençliğinin uyum sorunlarını çözmeye ve gençlik refahını sağlamaya yönelik çeşitli kurumlar mevcuttur. Bu kurumlar gençlerin ekonomik, psiko-sosyal, kültürel, fizyolojik açıdan yaşadığı sorunlar konusunda çözüm üretme kaygısı taşır ve gençlerin günlük hayatta yaşayabileceği sosyal risklere yönelik önleyici tedbirler alır. Örneğin, kamuya ait üniversite yurtları gençlerin barınma ile ilgili sorunlarını çözmeye önemli bir rol oynarken, kimi üniversitelerin ücretsiz şekilde sağladığı servis imkanları gençlerin ulaşım masraflarını azaltmada önemli bir rol taşıyabilmektedir.

Sosyal hizmet disiplini, gençlerin ve genç gruplarının uyumunu kolaylaştırmaya yönelik uygulamalarında kurumsal bir yapı içerisinde hareket etmek durumundadır. Bu kurumsal yapılar tabii oldukları mevzuata göre faaliyet gösterirler ve bu durum diğer tüm meslek elemanları gibi sosyal çalışmacılar için de bağlayıcıdır. Bu açıdan bakıldığında tabii olunan mevzuatın sosyal hizmet uygulamalarının sınırını belirlediği söylenebilir.

Uyum sorunlarının önlenmesi ve yaşanan uyum sorunlarının çözümü konusunda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar, sunduğu hizmetlerin dayanağı olan mevzuat açısından incelendiğinde ilgili mevzuatların (sksdb ile ilgili yönetmelik, gençlik merkezleri ile ilgili

yönetmelik, KYK’da bulunan sosyal hizmet birimi ile ilgili yönetmelik) gayet açık, yalın ve kapsayıcı olduğu görülmektedir. Mevzuattaki bu kapsayıcılığa rağmen mevzuatı uygulamada yaşanan problemler ve engeller, gençlerin ilgili hizmet sunumlarından faydalanmasının önüne geçmektedir. Bu bağlamda, üniversite gençliğinin uyumunun kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalarda mevzuatın işlevselliğinin artırılması sağlanmalı ve sosyal hizmet dahil çeşitli mesleki disiplinlerin işbirliği ile sosyal hizmet uygulamalarının yürütülmesi gerçekleştirilmelidir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Üniversite gençliğinin yaşadığı uyum sorunlarını belirlemeye ve yaşadığı uyum sorunlarının öğrenim gördükleri üniversite ve yaşadıkları şehre yönelik düşüncelerinde etkisini değerlendirmeye yönelik bu araştırma kapsamında elde edilen bulgular araştırmanın sonuç ve öneriler bölümünde detaylıca değerlendirilip açıklanmıştır.

Üniversite gençliğinin yaşadığı sorunlara ve uyum süreçlerine ilişkin değerlendirmeler, araştırma öncesi hazırlanan, 40 sorudan oluşan ve 480 gence uygulanan anketten elde edilen verilere dayanmaktadır.

Araştırma kapsamındaki katılımcı gençlerin 260'ı kadın 220'si ise erkektir. Katılımcılar büyük oranda (%58,8) 19-21 yaş aralığındadır ve gençler öğrenim yılına göre sınıflandırıldığında oranların birbirine denk olduğu görülmektedir. Bunun yanında katılımcı gençlerin fakültelere göre dağılımları da araştırma yöntemine (örneklem seçimi açısından) uygun olarak dağıtılmış ve veriler bu doğrultuda anket tekniği kullanılarak toplanmıştır.

Katılımcı gençlerin geldikleri şehirler ait oldukları bölgelere göre sınıflandırıldığında, araştırma öncesi tahmin niteliğinde olan Marmara Bölgesi'nin ağırlıkta olacağı düşüncesinin somut verilerle desteklendiği görülmektedir. Bunun anlamı Yalova Üniversite'sinin çoğunlukla (%54) aynı bölge şehirlerinde yaşayan gençler tarafından tercih edildiğidir.

Yalova Üniversitesinde öğrenim gören gençlerin en yüksek oranda (%33,5) KYK yurdunda ikamet ettikleri tespit edilmiştir. Yalova dışında ikamet ettiğini söyleyenlerin oranı ise sadece %3,5'tir. Bu durum gençlerin öğrenim görme amaçlı çevre illerden (İstanbul, Bursa, Kocaeli) gelseler bile, öğrenim sürecinde günöbirlik olarak gidip gelmedikleri ve Yalova'da ikamet ettikleri anlamına gelmektedir.

Gençlerin aylık ortalama gelirlerine ilişkin veriler incelendiğinde gençlerin yarısına yakınının (%40) aylık 500 liraya kadar olan bir gelirle hayatını sürdürdükleri görölmüştür. 2017 yılı itibariyle temel yaşam gereksinimlerinin ücret karşılığı düşünöldüğünde bu miktarın Yalova şehrinde gençlerin büyük kısmını mali açıdan zorlayacağı ortadadır.

Gençlerin psiko-sosyal boyutuyla yükseköğrenim sürecinde hissettiklerine ilişkin olarak elde edilen sonuçlar şunlardır: Gençlerin büyük çoğunluğu için (%87,1) yükseköğrenim süreci yaşamlarını değiştiren bir durumdur, gençlerin büyük çoğunluğu yükseköğrenim sürecinde kendisini daha özgür hissetmektedir. Psiko-sosyal boyutta oransal olarak en yüksek vurgu (%92,7) gençlerin kendisini yaşamlarının önceki dönemlerine göre daha fazla sorumluluk sahibi hissetmelerine yöneliktir. Bu durum, gençlerin yükseköğrenim öncesi dönemde aile içinde ve sosyal çevrelerinde önemli sorumluluklarının olmaması ancak yükseköğrenim süreciyle birlikte yeni kurumsal ve sosyal ilişkilerin içinde bulunmalarının beraberinde yeni sorumluluklar getirmesiyle açıklanabilir. Üniversite öğrencisi genç, bölümde aldığı derslerde başarı elde etmek, barındığı KYK yurdu-özel yurt benzeri yerler ile ilgili yazılı ve yazılı olmayan kurallara riayet etmek gibi yaşamlarının önceki dönemlerinde olmayan farklı sorumluluklar üstlenir.

Üniversite gençliğinin öğrenim sürecinde oransal olarak diğer duygular kadar yoğun yaşamadığı duygular ise kendini yalnız, mutsuz ve kırılgan hissetme duygularıdır. Bu duyguları yaşadığını ifade eden katılımcı gençlerin oranı sırasıyla %49,6-%31,3-%36,5'tir. Bu tür duyguların oranının kendini sorumluluk sahibi hissetme duygusu ile karşılaştırıldığında önemli oranda düşük çıkmasının sebebinin gelişen teknoloji ile birlikte gençlerin özlem duydukları kişilere ulaşım konusunda (sesli veya görüntülü) zorluk yaşamamaları olduğu düşünülmektedir. Ancak gelişen teknoloji üniversite öğrencisi gencin sorumluluklarının psikolojik karşılığını hafifletme konusunda etkili olamamaktadır. Örneğin gelişen teknolojinin üniversite öğrencisi gençlerin vize-final sınavlarında iyi puanlar alarak ilgili derslerden geçme sorumluluğuna dair bir katkısı yoktur. Yine gencin barındığı kurumla ilgili veya arkadaşlarıyla birlikte yaşadığı evdeki sorumluluklarına ilişkin durumlar teknoloji sayesinde ortadan kaldırılabilir veya etkisi azaltılabilir durumlar değildir. Kendini yalnız hissetme durumunun öğrenim yılıyla çaprazlanarak oluşturulan ki-kare tablosunda bu iki ifade arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu durum yükseköğrenim sürecinin ilk yılında olan gençlerin kendini yalnız hissetme oranının üst dönemlerdeki gençlere göre fazla olmasıyla ilgili bir durumdur. Aynı anlamlı farkın kendini kırılgan hissetmede görülmemesi, kendini kırılgan hissetmenin gençlerin zihninde öğrenim yılından bağımsız olarak var olduğunu veya var olmadığını göstermektedir. Gençlerin psiko-sosyal uyum süreçlerine ilişkin bir diğer ki-

kare testi sonucuna göre, gençlerin lisans öncesi dönemde yaşadığı şehirden ayrılma durumu ile lisans öğrenim sürecinin psikolojik durumları üzerinde önemli bir etkisi olduğunu düşünmesi arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Bu demektir ki olağan bir şekilde, yaşamının önceki döneminde ailesinden ve sosyal çevresinden hiç ayrılmamış gençlerin yükseköğrenimle birlikte ilk kez deneyimledikleri sürecin psikolojik olarak kendilerini önemli derecede etkilemesi düşüncesi diğer gruba göre daha fazla oranda kendine yer bulmaktadır.

Yaşanılan bölgeye uyum sağlama ve bölge insanıyla sağlıklı iletişim kurmada kolaylaştırıcı bir unsur olarak değerlendirilebilecek durumlardan birisi ilgili bölgede kendini güvende hissetme durumudur. Çünkü bireyin kendini güvende hissetmediği bir yerde oluşturduğu ilişkilerin kendini güven içerisinde hissettiği bölgede oluşturduğu ilişkiler kadar sağlam temeller üzerine kurulu olması güçtür. Bu bağlamda araştırma sonuçlarına göre gençlerin %24,8'i geldiği yerleşim biriminde kendisini Yalova'da hissettiğinden daha güvende hissettiğini belirtmiştir ve oluşturulan çapraz tabloya ki-kare testi uygulanması sonucu kendini güvende hissetme ile insanlarla iletişim kurmada güçlük yaşama arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Kendisini geldiği yerleşim biriminde daha güvende hisseden gençler için bu durumun Yalova şehrine yönelik uyum sürecinde bir handikap oluşturduğu düşünülmektedir.

Kendini güvende hissetme ile cinsiyet arasında anlamlı bir farkın olduğuna ilişkin istatistiki sonuç göstermektedir ki kadınlar erkeklere göre geldiği yerleşim biriminde kendini daha fazla güvende hissetmektedir. Bu durumun gerekçeleri arasında kadınların bireysel psiko-sosyal durumlarının yanında içinde buldukları toplumsal yapının etkisinin olabileceği düşünülmektedir.

Öğrenim yılı ile Yalova'daki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlama ifadesi arasında anlamlı bir farkın olmaması, gençlerin öğrenim yılından bağımsız olarak şehirdeki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlayabildiklerini veya sağlayamadıklarını düşündüğünü göstermektedir.

Gençlerin akademik uyum süreçlerine ilişkin anket sorulardan elde edilen cevaplara göre, gençler öğrenim gördükleri bölümün derslerini kavrama konusunda sorun yaşamamaktadırlar. Dersi alınan öğretim elemanlarının kendi düşüncelerine saygı

göstermediğini ifade eden gençlerin oranının %13,1 olduğu ve bu oranın göreceli olarak yüksek olmadığı söylenebilir. Bölümde alınan derslerin ilgisini çekmediğini söyleyen gençlerin oranı %10,4 olarak belirlenmiştir. Gençlerin %64'ü bölüm derslerine yönelik hissettiklerinin üniversite yaşamına yönelik memnuniyetini olumlu veya olumsuz anlamda etkilediğini belirtmiştir. ÖSYM (2016) verilerine göre üniversite giriş sistemine başvuru yapan adayların %25'i daha önce herhangi bir programa yerleşmiş adaylardan oluşmaktadır. Bu bilgi ışığında, bölüm derslerinin ilgisini çekmediğini söyleyen gençlerin %25'lik kitle içerisinde ağırlıkta olduğu düşünülmektedir. Akademik uyum süreçlerine ilişkin çapraz tablolar incelendiğinde, bölümde alınan derslerin ilgi çekme durumu ile dersi alınan öğretim elemanlarının gencin fikirlerine saygı göstermesi arasında anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kendi fikirlerine saygı gösterildiğini düşünen gençlerin öğrenim gördükleri bölüme olan ilgilerinin artması ve bölüme yönelik uyumlarının kolaylaşması olağan bir süreçtir. Aksi durumda, gencin bölüme ve bölüm derslerine karşı ilgisizliği genel bir memnuniyetsizliğe dönüşeceği gibi gencin içinde bulunduğu çevredeki sosyal ilişkilerini de etkileyebilir. Zaten bu yönde oluşturulan bir diğer çapraz tablodaki ki-kare testi sonucuna göre gençlerin bölüm derslerinin ilgisini çekme durumu ile bu ilgilinin üniversite yaşamına memnuniyeti etkileme durumu arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Yalova Üniversitesi'nin gençlere sunmuş olduğu eğitsel-sosyal faaliyet alanlarının gençlerin gözünde büyük oranda yetersiz olduğu (%88,5) kanısı hakimdir. Bu durumun üniversitenin fiziksel olarak gelişim sürecini henüz tamamlamadığı ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında gençlerin Yalova'ya ilişkin kültürel uyum süreci hakkında veriler toplanmıştır. Gençlerin %70'inin Yalova'nın sosyo-kültürel özelliklerini geldiği yerleşim birimine oranla önemli ölçüde farklı bulması dikkat çekicidir. Gençler yine aynı oranda, Yalova'da yaygın kültürel değerlerden farklı bir kültür oluşturmadıklarını ifade etmişlerdir. Buna göre gençler, kültürel olarak farklı gördükleri Yalova şehri içerisinde kendi kültürlerini yaşamada ısrar etmek yerine şehrin genel kültürel dokusuna uyum sağlamayı tercih ettikleri görülmektedir. Bu doğrultuda kendileri ile aynı kültürel değerler içerisinde yetişmiş arkadaşlara ihtiyaç duyma oranının yine %70'ler civarında olması

aslında gençlerin kültürel uyum sürecinde bir yalnızlık içerisinde olduklarını göstermektedir.

Gençlerin gelecek planlarında Yalova şehrinin olup olmadığı yönündeki “Mezuniyet sonrası Yalova’da kalmayı düşünür müsünüz?” sorusuna verilen %76’lık hayır cevabı Yalova’nın gençler gözünde benimsenemediğini göstermektedir. Marmara Bölgesi’nden gelen gençlerden %80’inin bu soruya hayır cevabı vermesi, Yalova’nın gelişmişlik açısından kendisinden daha ilerde olan şehirlerden gelenlerin gözünde bir çekicilik oluşturmadığını göstermektedir. Bunun yanında, öğrenim yılı ile mezuniyet sonrası yaşamını Yalova’da sürdürmeyi düşünme arasında anlamlı bir farkın olmaması, Yalova şehrinin şehre yeni gelen öğrencilerin gözünde bir gelecek tasavvuru oluşturmadığı gibi yıllarca Yalova’da yaşamış gençlerin gözünde de bir gelecek tasavvuru oluşturmadığını göstermektedir.

Gençlerin Yalova’daki ekonomik uyum süreçlerine ilişkin gençlerin %42’sinin herhangi bir kurum, kuruluş veya kişiden burs desteği aldığını ifade ettiği görülmüştür. Burs desteği aldığını ifade eden gençleri %50 bile olmaması gençlerin yaşadıklarını ifade ettiği ekonomik güçlüklerin sebebi olarak görülmektedir. Bu durum gençlerin %40’ının aylık 0-500 lira gelir aralığında olduğu ve %30’a yakınının gelirinin giderini karşılamadığı bilgisiyle birlikte düşünüldüğünde gençlerin yaşadığı ekonomik güçlüğü derecesi daha iyi anlaşılmaktadır. Ekonomik uyum süreci ile ilgili ki-kare anlamlılık testi sonucuna göre, gençlerin gelirinin yaşam gereksinimlerini karşılama durumu ile ekonomik gücün şehre uyum sağlamaya etkisi arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Bu durum aslında ekonomik refah seviyesinin yaşanılan bölgeye uyum sağlama konusunda etkisini ortaya koymaktadır.

Araştırma ile ilgili ki-kare anlamlılık testi sonuçlarına göre cinsiyet ile lisans önce dönemde herhangi bir sebeple yaşadığı yerden ayrılma arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Bu durumun Türkiye’nin toplumsal yapısıyla ilgili olduğu ve ailelerin kız çocuklarının evden uzun süreli ayrılması konusunda daha çekingen davranmalarının sonucu olduğu düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında hazırlanan ankette yer alan son iki soruda, gençlere Yalova’da yaşamlarını sürdürürken ve Yalova Üniversitesi’ndeki öğrenim süreçlerinde kendilerini

en fazla zorlayan üç sorunun neler olduğu sorulmuş ve bu sorunları kendi ifadeleriyle yazıya dökmeleri istenmiştir. Araştırmaya katılan 480 gencin 44'ü ilgili iki soruya da hiçbir şey yazmamıştır. Bu gençlerin Yalova ve Yalova Üniversitesi'ne ilişkin herhangi bir sorun yaşamadıkları için böyle davrandığı söylenebileceği gibi sorun yaşamalarına rağmen soruları önemsiz görmeleri, anketten sıkılmaları gibi farklı sebeplerle ilgili kısmı doldurmadıkları da söylenebilir.

Araştırma kapsamında hazırlanan ankette yer alan son iki soruya (Yalova şehrine ve Yalova Üniversitesi'ne yönelik yaşanan sorunların belirtilmesi isteniyor) yönelik verilen cevaplar ise kategorize edilmiş ve değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmaya katılan gençler Yalova'daki yaşamlarında kendilerini en çok zorlayan sorunların başında yaşam pahalılığını görmektedir. Neredeyse araştırmaya katılan tüm gençler yaşam pahalılığına ilişkin görüş bildirmiştir. Yaşam pahalılığı kategorisinin alt başlıklarında yer alan unsurlar; kiraların çok yüksek olması, özel yurt-apart fiyatlarının yüksek olması, dolmuş fiyatlarının öğrenci bütçesi göz önünde bulundurulmadan belirlenmesi, yemek-içmeye dönük faaliyetlerin pahalı olması şeklinde sıralanmaktadır.

Gençlerin Yalova'da sorun olarak gördükleri ikinci durum ise şehrin sosyo-kültürel imkânlarının sınırlı olmasıdır. Gençlerin birçoğu Yalova'da vakit geçirmeye, hobi edinmeye, sosyalleşmeye yönelik faaliyetlerin azlığından yakınmıştır. Bu bağlamda gençler Yalova hakkında sıklıkla “küçük bir yer olması” tabirini şehre yönelik yaşadıkları sorun sorusu altında kullanmışlardır.

Katılımcı gençlerin Yalova'da yaşadığını belirttiği sorunlardan psiko-sosyal temelli olarak değerlendirilebilecek sorunlar da mevcuttur. Örneğin birçok genç kendisini Yalova'da yalnız hissettiğini, aile özlemi çektiğini, ailesine “uzaklık” durumunun bir sorun teşkil ettiğini, Yalova'nın kültürüne uyum sağlayamadığını ifade etmiştir.

Suriye'deki iç savaş olayı gibi Türkiye dışında gerçekleşen olayların sonucu olarak gerçekleşen büyük göç dalgaları, diğer birçok şehri olduğu gibi Yalova'yı da etkilemiştir. Şehir nüfusu içerisinde önemli oranda farklı etnik kökenden insanları barındıran Yalova'da bu durumun kimi gruplar için sorun teşkil ettiği görülmektedir. Bu gruplardan biri araştırma kapsamında yer alan gençlerdir. Gençler verdiği cevaplarda bu sorunu

“Araplar”, “Suriyeliler”, “farklı ülkelerden insanların çokluğu” gibi tanımlamalarla ifade etmiştir.

Yalova’ya yönelik yaşanan bir diğer sorunun ise şehrin toplumsal kimliği ile ilgili olduğu görülmektedir. Gençler anketin ilgili kısmında; Yalova’da öğrenciye değer verilmediği, ev kiralama konusunda öğrenci kimliğinin ayrımcılığa uğradığını, yaptıkları alış-verişlerde kendilerine karşı hoş bir üslup kullanılmadığı gibi noktalara yer vermişlerdir.

Gençlerin Yalova Üniversitesi ile ilgili yaşadıklarını ifade ettikleri sorunların başında ulaşım sorunu gelmektedir. Ulaşım sorununun kategorisinin alt başlıklarını; ulaşım fiyatlarının yüksekliği, dolmuşlardaki konfor eksikliği ve yer bulma sorunu, dolmuşların çok yavaş gitmesi ve özellikle “merkez kampüs-Termal KYK yurdu” hattında çalışan dolmuş sıklığının yetersiz olması oluşturmaktadır.

Yalova Üniversitesi Merkez Kampüsü 2016 yılında kampüs inşaatı devam ederken bazı fakülteler düzeyinde faaliyete açılmış ve araştırmanın yapıldığı Mart 2017 itibariyle kampüs içerisindeki düzenlemeler, çalışmalar devam etmektedir. Gençlerin üniversiteye yönelik yaşadıklarını ifade ettikleri ikinci en büyük sorun bu durumla ilgilidir. Gençler kampüs düzenine ilişkin düşüncelerini “kampüs havası yok”, “kampüs inşaat halinde”, “kampüs çamurlu, yollar bozuk”, “ağaç ve çimen eksikliği”, “üniversite yemekhanesi dışında yemek yenilebilecek yer yok”, “yemekhane çok uzak” gibi ifadeler kullanarak aktarmışlardır. Bu gibi yapısal sorunların yanında, merkez kampüs içerisinde yer almayan fakültelerde öğrenim gören gençlerden bir kısmı (İslami İlimler Fakültesi, Sanat ve Tasarım fakültesi) merkez kampüse uzak olmalarının kendileri için sorun oluşturduğunu ifade etmişlerdir.

Gençlerin Yalova Üniversitesi ile ilgili belirttiği diğer sorunlar arasında öğrenim süreçlerinin idari ve akademik boyutuna ilişkin yaşadıkları sorunlar yer almaktadır. Bu kategoride yer alan sorunlar; dersi alınan öğretim elemanlarının yetersizliği, yaşanan sorunların çözümünde muhatap bulunamaması ve sorunların çözüm sürecinin uzun sürmesi, ders program saatlerinin uygun olmaması, öğretim elemanlarının kimi zaman anlayışsız, ilgisiz ve karşı tarafın fikirlerini önemsemeyen bir davranış içerisinde olması gibi başlıklar halinde özetlenebilir. Bu konuya ilişkin olarak San (1969: 35-36), üniversite öğrencilerinin, toplumu tüm kurumlarını kapsayabilecek şekilde hiçbir sınırlandırma

olmaksızın eleştirebilmesi gerektiğini ve radikal demokrasinin, mikro anlamda üniversite içinde, makro anlamda ise tüm toplum kurumlarında geçerli olmasını sağlamaya yönelik çaba göstermeleri gerektiğini ifade eder.

Yalova Üniversite'ne ilişkin yaşandığı belirtilen bir diğer sorun kategorisi ise üniversitenin öğrencilerine sunduğu sosyo-kültürel- ekonomik imkânların yetersizliğine dairdir. Gençler bu durumu “üniversitede etkinlikler çok az”, “üniversitenin sunduğu imkânlardan haberdar olamıyoruz”, “üniversitenin sosyal alanları çok az”, “öğrenci kulüpleri etkin çalışmıyor” gibi ifadeler kullanarak belirtmişlerdir. Bu bağlamda Bayhan'ın (1997: 239) yaptığı “Bilgi çağında, küresel ile yerelin bağlantısını kurabilen, kendi yerel kültürünü küresel kültüre entegre edebilme çabası içinde olan, kendine özgü ahlakını ve normlarını oluşturabilen bir gençlik kültürü oluşturulmalıdır” önerisinin önemi ortadadır.

Gerçekleştirilen bu araştırma sonucu ulaşılan verilerin bilimsel yöntemler aracılığı ile bilgiye dönüşmesi önemlidir. Artık üniversite gençliğinin uyumlarına ve yaşadıkları sorunlara dair daha net bir tablo ortaya konulduğu düşünülmektedir. Bu noktada araştırma sonuçlarına ilişkili sorunlara ve gençliğin uyum süreçlerinde yaşadığı güçlüklerle yönelik kolaylaştırıcı uygulamaların neler olabileceğine dair önerilerin ortaya konmasının önemli olduğunu düşünülmektedir.

- Sorunların ortaya çıkmadan önlenmesi zaman, para, işgücü vb. kaybının ortaya çıkmaması açısından en uygun stratejidir. Bu bağlamda ilgili mevzuatlar gençlik sorunlarına yönelik olarak koruyucu ve önleyici tedbirler içermesi boyutuyla yeniden düzenlenmelidir.
- Araştırma sonuçların göre gençlerin yaşadığını ifade ettiği ekonomik zorluklar konusunda gençleri destekleyici burs imkânlarının artırılması mutlak anlamda gereklidir.
- Gençlerin yaşadıkları bölgeye sosyokültürel uyumunu kolaylaştırıcı etkinliklerin ilgili üniversiteler ve belediyeler tarafından düzenlenmesi, gençlerin şehirdeki kültürel yalnızlığını azaltacağı düşünülmektedir.

- Araştırma sonuçlara göre gençler, üniversiteye ait binalardan çok bina dışı peyzaj alanlarının çeşitliliğini ve renkliliğini önemsemektedir. Bu bağlamda kampüslerde oturma banklarının sayısının artırılması, çimenlerin ve ağaçlık alanların yoğunluğunun artırılması, kampüs içi yolların estetik bir biçimde düzenlenerek gençlerin yürümekten zevk alacakları alanlar haline dönüştürülmesi önemlidir.
- Üniversite gençliğinin kampüs içerisinde ortak alanların kullanımına verdiği önem düşünüldüğünde, gençlerin psikososyal-kültürel kaynaşmalarını sağlayacak bu alanların çeşitliliğinin artırılmasının önemi uyum boyutuyla öne çıkmaktadır.
- Gençlerin akademik uyum boyutuyla yaşadığı problemlere yönelik olarak, akademik ve idari yönetim süreçlerine aktif katılımının sağlanmasının ve ilgili fakültelerde öğrenim gören gençlerin talepleri doğrultusunda yeni karar alma mekanizmalarının oluşturulmasının gençlerin memnuniyetlerini artırma bağlamında etkili olacağı düşünülmektedir.
- Gençlerin üniversite alanı dışında yaşadığı ancak bir boyutuyla üniversiteyi de ilgilendiren durumlarla ilgili (kampüs hattında çalışan dolmuşlarla ilgili yaşanan sorunlar gibi) üniversite-belediye iş birliğinin artırılması ve bu iş birliğine gençlerin konuyla ilgili talep ve önerilerinin de dahil edilmesi gerekmektedir.
- Özellikle öğrenim birinci öğrenim yılı içerisinde olan gençlere yönelik şehrin ve üniversitenin imkânlarının anlatılması, üniversitenin akademik ve idari prosedürlerine ilişkin bilgiler verilmesi gibi bir içerikle düzenlenen oryantasyon eğitiminin verilmesinin gençlerin şehre ve üniversiteye uyumlarını kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

AKAN, Vildan; (1993), “Üniversite Gençliğinin Genel Uyum ve İç Gücü”, Dünyada ve Türkiye’de Güncel Sosyolojik Gelişmeler, 1. Ulusal Sosyoloji Kongresi Bildiri Özetleri, İzmir.

AKAN, Vildan; (1994), “Üniversite Gençliğinin Genel Uyum ve İşgücü”, Dünyada ve Türkiye’de Güncel Sosyolojik Gelişmeler, Sosyoloji Derneği Yayınları, Ankara, s.873-879.

AKBALIK, F.Gül; (1997), “Bilgilendirme ve Grupla Psikolojik Danışmanın Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyumları Üzerine Etkisi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt:30, Sayı:1, s.159-180.

AKIN, Mahmut Hakkı; (2011), Toplumsallaşma Sözlüğü, Çizgi Kitabevi Yayınları, Konya.

AKTAŞ, Yaşare; (1997), “Üniversite Öğrencilerinin Uyum Düzeylerinin İncelenmesi: Uzunlamasına Bir Çalışma”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, No:13, s.107-110.

ALTINKÖPRÜ, Tuncel; (2008), Genç Kız Psikolojisi ve Cinselliği. Hayat Yayıncılık. İstanbul.

BARAN, Aylin Görgün; (2013), “Genç ve Gençlik: Sosyolojik Bakış”, Gençlik Araştırmaları Dergisi, Yıl:1, Sayı:1

BAYHAN, Vehbi; (1997), Üniversite Gençliğinde Anomi ve Yabancılaşma, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

BERGER, Peter L., B. Berger, Hansfried Kellner; (1985), Modernleşme ve Bilinç, Çeviren: Cevdet Cerit, Pınar Yayınları, İstanbul.

BİLGİN, Suzan; (1986), “Üniversite Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeyleri ve Bazı Değişkenlerin Uyum Düzeylerine Etkisi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

BİRSEN, Gökçe; (1973), Şehirleşme Sürecinin Gençlik Üzerindeki Etkileri, Doçentlik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

BİRSEN, Gökçe; (1984), Orta Öğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları, MEB Yayınları, İstanbul.

BURCU, Esra; (1998), “Gençlik Teorilerinin Sınıflandırılmasına İlişkin Bir Çalışma”, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, (1) 2, s.105-136.

BURCU, Esra; (1998), Gençlik Teorilerinin Sınıflandırılmasına İlişkin Bir Çalışma, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, Cilt:1, s.105-132.

CERTEL, Eylem; (2010), Gençlik Ve Sosyal Gelişim: Gençlik Örgütlerine Katılan Gençlerle Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

CEYHAN, Esra; (2002), Çocuk Gelişimi Ve Psikolojisi, Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, s.66-67.

CLOUTIER, R. ; (1982), “ Theories de l’adolescence”, Psychologie de l’Adolescence Geaten Morin Editeur, Quebec, Çeviren: Bekir Onur, Ergenlik Psikolojisinde Kuramlar, s.875-904.

Council of Europe; (2009), The History Of Youth Work İn Europe and İts Relevance For Youth Policy Today (Council of Europe). Strasbourg.

ÇAKMAKLI, Kemal; (1991), Aileler İçin Sosyal Hizmet. Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları. İstanbul.

DEMİR, Nilüfer Özcan, A.G. Baran, D. Ulusoy; (2005), Ergenlerin Arkadaş-Akran Grupları ile İlişkileri ve Sapmış Davranışlar: Ankara Örnekleme, Bilig, Sayı: 32, s.83-108.

DEMİRBILEK, Sevda; (2009), Sosyal Politika Bağlamında Sosyal Hizmet, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları, İzmir.

DENİZ, Ali Çağlar ; (2013), Üniversite Gençliğinin Metropol Kente Uyum Sağlamada Stratejileri: İstanbul Örneği, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

DENİZ, Ali Çağlar; (2014), “Üniversite Gençliğinin Uyum Sağlama Süreçleri: Bir Bibliyografya Denemesi” Cilt: 4 Sayı:1, s.99-121.

DOĞAN, İsmail; (1994), Bir Alt Kültür olarak Yüksel Caddesi Gençliği, Kültür Bakanlığı Yayınları, s.107-129.

DOĞU, Gözde Algün; (2013), Yakın Dönem Gençlik Ve Spor Politikalarının Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

DURU, Erdinç; (2008), “Üniversiteye Uyum Sürecinde Yalnızlığı Yordamada Sosyal Destek Ve Sosyal Bağlılığın Doğrudan Ve Dolaylı Rollerini”, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, Cilt:3, Sayı:29, s.13-24.

DUYAN, Veli; (2010), Sosyal Hizmet: Temelleri, Yaklaşımları, Müdahale Yöntemleri, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Yayınları, Ankara.

ERGÜN, Mustafa; (1994), Eğitim sosyolojisi, Ankara.

FIRAT, A. Serap; (2008), “Yoksulluk, Kentlerde Suç Artışı ve Kent Merkezlerinde Özel Güvenlik Hizmetleri Verilmesi”, Gazi İİBF Dergisi, Cilt: 10, Sayı: 3, s.201-228.

FIRAT, A. Serap; (2014), “Doğayı ve İnsanı Yoksullaştırıcı Kentleşme Pratikleri”, Tesam Akademi Dergisi, Cilt:1, Sayı:2, s.31-64.

FİCHTER, Joseph; (1990), Sosyoloji nedir? Çeviren: Nilgün Celebi, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya.

GENÇÖZ, Faruk; (1998), Uyum Psikolojisi. Kriz Dergisi. 6(2), s.1-7.

GÜLDİKEN Nevzat ve H. Özekicioğlu; (2004), “Anadolu Üniversitelerinde Ailelerinden Uzakta Öğrenim Gören Öğrencilerin Barınmaya İlişkin Sorunları”, Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt:5, Sayı:1, s.163-180.

GÜNGÖR, Ayşegül; (1996), “Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Destek, Negatif Yaşam Olayları, Öfkenin İfade Edilme Biçimi ile Kendini Suçlamanın Fiziksel Sağlık ve Sosyal Uyumla Olan İlişkisinin İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

GÜRSES, Fulya., H. Gürses; (1979), Dünya’da ve Türkiye’de Gençlik, Der Yayınları, İstanbul.

GÜRSES, İbrahim ve M.A. Kılavuz; (2011), Erikson’un Psiko-Sosyal Gelişim Dönemleri Teorisi Açısından Kuşaklararası Din Eğitimi ve İletişiminin Önemi, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt:20, Sayı:2, s.153-166.

HABERMAS, Jürgen; (1992), Rasyonel Bir Topluma Doğru: Öğrenci Protestosu, Bilim ve Siyaset, Çeviren: Ahmet Çiğdem, Cilt No:3, Vadi Yayınları, Ankara.

HATİPOĞLU, Atakan, E. Acar, R. Vural, B. Binay; (2012), “Öğrenci Profili Araştırması:2011”, Adnan Menderes Üniversitesi Gençlik Sorunları Araştırma Ve Uygulama Merkezi, Aydın.

HOLLINGSHEAD, A.B.; (1949), Elmtown’s Youth. John Wiley and Sons Inc., New York

IŞIK, Şevket; (2005), “Türkiye’de Kentleşme ve Kentleşme Modelleri”, Ege Coğrafya Dergisi, Sayı: 14, s.57-71.

İNAM, Ahmet; (1989), Türkiye’de Üniversiteyi Gören Var mı?, Türkiye Günlüğü, Sayı: 6, Kamer Matbaacılık, Ankara.

JAMROZIK Adam, Luisa NOCELLA, “The Sociology of Social Problems”, Cambridge University Press, 1998, s.132

KABASAKAL, Öner; (1989), Dünden Bugüne Üniversite ve İdari Yapı Değişiklikleri, Türkiye Günlüğü Dergisi, Sayı:6, Ankara.

KAPTANOĞLU, Ayşegül Yıldırım; (2013), Sağlık Alanında Hipotezden Teze: Veri Toplama ve Çözümleme Serüveni, Beşir Kitabevi, İstanbul.

KARASU, Adem; (2015), “Sosyal Bütünleşme Bağlamında Kutlu Doğum Faaliyetleri”, Cilt:2, Sayı:2, s.101-126.

KAYPAK, Şafak; (2012), Kent Sosyolojisi, Basılı Ders Notları, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.

KELEŞ, Ruşen; (2002), Kentleşme Politikası, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara.

KESGİN, Bedrettin;(2015), “Gençlikten Aileye: Gençlik Politikalarında ve Uygulamalarında Değişim”, Gençlik Araştırmaları Dergisi, Cilt:3, Sayı:1, s.39-64.

KIRCAN, Tugay; (2015), Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Kamplarına Katılan Bireylerin Sosyal Uyumlarının Bazı Değişkenlere Göre Ayarlanması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

KISAKÜREK, Mehmet; (1976), Üniversitelerimizde Yenileşme, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara.

KONGAR, Emre; (1972), Sosyal Çalışma’ya Giriş, Sosyal Bilimler Derneği Yayınları, Ankara.

KORKMAZ, Abdullah; (2005), "Sosyal Hareketlilik: Eğitim ve Mesleğin Sosyal Hareketliliğe Etkisi", Sosyoloji Konferansları, s. 79-92.

KOVACHEVA, Siyka; (2000), Keys to Youth Participation Eastern Europe, Council of Europe Press, Strasbourg.

KULAKSIZOĞLU, Adnan; (1998), Ergenlik Psikolojisi, Remzi Yayınevi, İstanbul.

LİNDBERG, E. Nihal; (2011), Piaget ve Ergenlikte Bilişsel Gelişim, Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:19, No:1, s.1-10.

LULL, James; (2000), Popüler Müzik ve İletişim, Çev: Turgut İbلاغ, İstanbul.

LÜKÜSLÜ, Demet; (2009), “Türkiye’de gençlik miti”, 1980 Sonrası Türkiye Gençliği, İletişim Yayınları, İstanbul.

MARSHALL, Gordon; (1999), Sosyoloji Sözlüğü, Çev: Osman Akınbay ve Derya Kömürcü, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.

MISIRLIOĞLU, Hüsniye Ceyda; (2014), Yükseköğretim Yurtlarında Barınan Öğrencilerin Yurt Olanakları Memnuniyetine İlişkin Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

OKTAY, Pınar., F. Ergin; (1991), “Adolesan Döneminde Fiziksel Büyüme ve Gelişme”, Editörler: ESKİN, M., Ç. Dereboy., H. Harlak., F. Dereboy, Türkiye’de Gençlik, Türk Çocuk ve Psikiyatrisi Derneği Yayınları, s.3-22.

ÖZDEL, Lale., M. Bostancı., O. Özdel., N. Oğuzhanoglu; (2002), “Üniversite Öğrencilerinde Depresif Belirtiler Ve Sosyo-demografik Özelliklerle İlişkisi”, Anadolu Psikiyatri Dergisi, 3, s.155-161.

PARSONS, Talcott; (1952), The Social System, Glencoe, The Free Press.

PHIPPS, Shelley., and Lori Curtis; (2001), "The Social Exclusion of Children in North America." Dalhousie University, Halifax.

PIAGET, Jean; (2013), The Construction of Reality In The Child, Routledge.

POYRAZ, Tuğçe., A. Zorlu, B. Şahin, G. Arıkan; (2003), Üniversite Gençliğinin Güncel Sorunlara Bakışı: H.Ü. Sosyoloji Bölümü Öğrencileri Örneği, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Sayı:1, s.1-32.

RİCE, P.F.; (1990), The Adolescent, Allyn and Bacon Inc, Toronto.

ROGERS, Dorothy; (1985), "Ergenlikte Kültür ve Yabancılaşma", Ergenlik Psikolojisi, Derleyen: Bekir Onur, Ankara.

SAN, Coşkun; (1969), “Son Yıllarda Alman Üniversitelerinde Öğrenci Hareketleri”, Dünyada ve Türkiye’de 1968 Yılı Öğrenci Hareketleri, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara.

SANAY, Eyüp; (1985), “Genel Sosyoloji Dersleri”, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara.

SAPANCALI, Faruk; (2005), "Avrupa Birliği’nde Sosyal Dışlanma Sorunu Ve Mücadele Yöntemleri." Çalışma ve Toplum 3 s. 51-70.

SİNANOĞLU, Oktay ve R. Turan; (1997), “Bilim İdeoloji ve Gençlik”, Kasem Ltd. Şti. İstanbul.

SPENLE, A. M.; (1980), Ergenlik Psikolojisi: Ergen ve Dünyası Çev: Bekir Onur, Maya Matbaacılık, Ankara.

SÜTLAŞ, Mustafa; (2007), “Gençlerin Sağlık Hakkı, Sağlıklı Yaşama Hakkı Ve Sağlık Hizmetlerinden Yararlandıkları Sıradaki Hakları”, Üniversite Gençliği ve Sosyal Haklar Raporu, s.81-111.

ŞAHİN, Cem; (2007), Sanayi Toplumundan Sanayi Sonrası Topluma Farklılaşan Gençlik Hallerinin Sosyolojik Görünümü, Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, Sayı: 2, s.155-157.

ŞAHİN, Cengiz; (2001), “Yurt Dışı Göçün Bireyin Psikolojik Sağlığı Üzerindeki Etkisine İlişkin Kuramsal Bir İnceleme”, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:21, Sayı:2, s.57-67.

ŞEMİN, Refia Uğurel; (1984), Gençlik Psikolojisi. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Acar Matbaacılık Tesisleri, İstanbul.

ŞENGÖNÜL, Turhan; (2007), Toplumumuzda Eğitimin Dikey Sosyal Hareketliliğe Etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TEKELİ, İlhan; (1996), “Türkiye’de Çoğulculuk Arayışları ve Kent Yönetimi Üzerine”, Editör: Ferzan Bayramoğlu Yıldırım, Kentte Birlikte Yaşamak Üstüne, Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Yayınları, İstanbul.

TEZCAN, Mahmut; (1982), “Sosyolojik Açından Boş Zamanların Değerlendirilmesi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No:116, Ankara.

TEZCAN, Mahmut; (1985), Eğitim Sosyolojisi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara.

TEZCAN, Mahmut; (1997), “Gençlik Sosyolojisi ve Antropolojisi Araştırmaları”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No: 178, Ankara.

TOMANBAY, İlhan; (1999), Sosyal Çalışma Sözlüğü: Toplumbilim, Ruhbilim, Eğitim, Yöntembilim, Nüfusbilim, Hukuk ve Ekonomi Boyutlarıyla. Selvi Yayınevi, Ankara.

TUFAN, Beril., T. Tuncay; (1991), “Göç Sürecinde Ergenler”, Editörler: ESKİN, M., Ç. Dereboy., H. Harlak., F. Dereboy, Türkiye’de Gençlik, Türk Çocuk ve Psikiyatrisi Derneği Yayınları, s.3-22.

TUNCAY, Suavi; (2000), “Türkiye’de Gençlik Sorunlarının Psikolojik Boyutu”, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:1, Sayı:1, s.231-257.

TUTKUN, Ömer Faruk; (2006), Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesindeki Türkiyeli Öğrencilerin Uyum Sorunları. Kırgız-Türk Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 15, s.255-267.

TÜİK; (2015), “İstatistiklerle Gençlik”, Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Yayın No:4374, Ankara.

TÜRKDOĞAN, Orhan; (1988), Değişme Kültür ve Sosyal Çözülme, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul.

ULUSOY, Demet; (1994), Sosyalizasyon, Bizim Büro Basımevi, Ankara.

UNDP; (2008), Human Development Report: Youth in Turkey. Ankara: UNDP

ÜNAL, İbrahim; (2007), Gençle İletişim, Nesil Yayınları, İstanbul.

WINDMİLLER, M; (1995), “Ahlak Gelişimi Ve Ahlaki Davranış”, J.F. Adams (Ed) Ergenliği Anlamak, Çev: Demet Öngen, B. Onur (Ed.), İmge Yayınevi, s.49-80.

YAMAN, Ömer Miraç; (2010), Türkiye Gençlik Çalışmaları Bibliyografyası 1923-2010, Gençlik ve Spor Müdürlüğü Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara.

YAMAN, Ömer Miraç; (2013), Apaçi Gençlik, Yeşilay Cemiyeti Yayınları, İstanbul.

YAVUZER, Haluk., F. Meşeci.,İ. Demir., Ç. Sertelin; (2005), “Günümüz Üniversite Gençliğinin Sorunları”, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:1, s.79-91.

YENTÜRK, Nurhan; (2008), "Gençlerin Yaşamlarını Çevreleyen Alanlarda Gençlik Politikaları Önerileri." Derleyenler: YENTÜRK N., Y. Kurtaran., G. Nemutlu, Türkiye'de Gençlik Çalışması ve Politikaları, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, s.47-79.

YILMAZ, Nail; (2010), "Farklılaştırıcı ve Ayrıştırıcı Bir Mekanizma Olarak Kentleşme", Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, Sayı:48, s.249-267.

YÖRÜK, Kurtaran., G. Nemutlu., N. Yentürk ; (2008), "Gençlik Hakkında, Gençlik İçin, Gençlerle" Derleyenler: YENTÜRK N., Y. Kurtaran., G. Nemutlu, Türkiye'de Gençlik Çalışması ve Politikaları, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, s.3-20.

YÖRÜKOĞLU, Atalay; (1980), Çocuk Ruh Sağlığı (3. Baskı). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara.

YÖRÜKOĞLU, Atalay; (1999), "Öğrenciler, Öğretim Üyeleri, Anne ve Babalar Yönünden Gençliğin Eğitimi", Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

YURTTAGÜLER, Laden; (2007), "Sosyal Dışlanma Ve Gençlik." Türkiye'de Gençlik Çalışması ve Politikaları, Derleyenler: Nurhan Yentürk, Yörük Kurtaran, Gülesin Nemutlu s.379-400.

ZASTROW, Charles; (2013), Sosyal hizmete Giriş, Çev: Emine Bahşi ve Çağlar Karaca, Durdu Baran Çiftçi (Ed.), Nika Yayınevi, Ankara.

İNTERNET KAYNAKLARI

http://www.yok.gov.tr/web/guest/icerik/journal_content/56_INSTANCE_rEHF8BIsfYRx/10279/18025 , erişim tarihi: 13.03.2017

<http://yurtkur.gsb.gov.tr/Sayfalar/2418/2387/EgitselFaaliyetler> , erişim tarihi: 14.03.2017

https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekogretimIstatistikleri/2016/2016_T6.pdf erişim tarihi 21.03.2017

https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekogretimIstatistikleri/2016/2016_T1.pdf erişim tarihi 21.03.2017

EKLER

2016-2017 GÜZ YARIYILI İTİBARI İLE AKTİF ÖĞRENCİ SAYISI

ENSTİTÜ/ FAKÜLTE/ YÜKSEKOKUL	TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI
ARMUTLU MESLEK YÜKSEKOKULU	716
ÇINARCIK MESLEK YÜKSEKOKULU	1324
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	276
HUKUK FAKÜLTESİ	1008
İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ	338
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ	1827
SANAT TASARIM FAKÜLTESİ	100
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ	1454
TERMAL MESLEK YÜKSEKOKULU	417
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ	3204
YALOVA MESLEK YÜKSEKOKULU	4311
TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	14975

Değerli gençler,

Bu anket çalışması, yaşadığı yerleşim biriminden farklı bir yerleşim biriminde öğrenim gören gençlerin, üniversite ve şehir yaşamına uyumlarının değerlendirilmesini amaçlayan yüksek lisans tezi kapsamında ve Yalova Üniversitesi'nde uygulanmak üzere hazırlanmıştır. Araştırmanın amacı, yükseköğrenim görmek amacıyla yaşadıkları şehirden başka bir şehre giden gençlerin üniversite ve şehir yaşamına uyumlarını etkileyen etmenlerin belirlenmesi ve değerlendirilmesidir. Bu kapsamda, yapılan araştırmaya katkı sağlayan kişilerin bilgileri üçüncü kişi ve kurumlarla kesinlikle paylaşılmayacaktır. Araştırmadan elde edilen veriler yüksek lisans tez çalışması kapsamında değerlendirilecektir.

Araştırmaya yapacağınız katkılar için teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Bedrettin KESGİN
Arş. Gör. İbrahim YÜCEL
yucelibrahim61@gmail.com

Yalova Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü

1. Yaşınız: () 16-18 () 19-21 () 22-24 () 25+
2. Cinsiyetiniz:
() Kadın () Erkek
3. Lisans öğreniminizin kaçınıcı yılındasınız? () 1. () 2. () 3. () 4.+
4. Yükseköğrenim görmekte olduğunuz fakülte: () Hukuk Fakültesi
() İslami İlimler Fakültesi
() Mühendislik Fakültesi
() Sanat ve Tasarım Fakültesi
() İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
5. En uzun süre yaşadığınız yerleşim birimi neresidir?
() İl merkezi
() İlçe
() Köy
6. Öğrenim görmek amacıyla hangi şehirden geliyorsunuz?
() (şehrin adını belirtiniz)
() Ailemle birlikte Yalova'da ikamet ediyorum (bu seçeneği işaretleyenler için anketimiz sona ermiştir)

7. Daha önce, öğrenim görmek amacıyla veya herhangi bir sebeple yaşadığınız şehirden başka bir şehirde bulunduğunuz oldu mu /olduysa ne kadar süreli oldu?
() Hayır olmadı () 0-180 gün () 181gün-365 gün () 366 gün-730 gün
() 730 gün üstü
8. Öğrenim görmekte olduğunuz bu şehirde nerede ikamet ediyorsunuz?
() Öğrenci evinde arkadaşlarımla
() KYK yurdunda
() Özel yurt, apart- pansiyonda
() Akrabamın yanında
() Yalova dışında ikamet ediyorum
() Diğer
9. Ortalama aylık geliriniz ne kadardır?
() 0-500 TL () 501-750 TL () 751-1000 TL () 1000 TL üstü
10. Sosyal çevrenizden (aile, arkadaş, akraba vb.) ayrılarak başka bir şehirde öğrenim görmenin yaşamınızı değiştiren bir durum olduğunu düşünüyor musunuz?
() Evet () Hayır
11. Lisans öğrenim sürecinde kendinizi daha özgür hissettiğinizi düşünüyor musunuz?
() Evet () Hayır
12. Lisans öğrenim sürecinde kendinizi daha sorumluluk sahibi hissettiğinizi düşünüyor musunuz?
() Evet () Hayır
13. Lisans öğrenim sürecinde kendinizi daha yalnız hissettiğinizi düşünüyor musunuz?
() Evet () Hayır
14. Lisans öğrenim sürecinde kendinizi daha mutsuz hissettiğinizi düşünüyor musunuz?
() Evet () Hayır
15. Lisans öğrenim sürecinde kendinizi zorluklara karşı daha kırılğan hissettiğinizi düşünüyor musunuz?
() Evet () Hayır
16. Lisans öğrenim sürecinin psikolojik durumum üzerinde önemli bir etkisi yoktur.
() Evet () Hayır

17. Geldiğiniz yerleşim yerine kıyasla yükseköğrenim gördüğünüz bu Şehirde kendinizi daha güvende hissediyor musunuz?
- () Evet, kendimi Yalova'da daha güvende hissediyorum
() Herhangi bir fark olduğunu düşünmüyorum
() Hayır, kendimi geldiğim yerleşim yerinde daha güvende hissediyorum
18. ğrenim gördüğünüz bölümün derslerini kavramakta zorluk çekiyor musunuz?
- () Evet () Kısım en () Hayır
19. Dersini aldığınız ğretim elemanları düşüncelerinize sayđı gösteriyor mu?
- () Evet () Kısım en () Hayır
20. Bölümünüzde aldığımız dersler ilginizi çekiyor mu?
- () Evet () Kısım en () Hayır
21. Bölümde aldığımız derslere yönelik hissettikleriniz niversite yaşamına olan memnuniyetinizi nasıl etkiliyor?
- () Memnuniyetimi artırıyor
() Memnuniyetim azaltıyor
() Herhangi bir değişiklik olmuyor
22. Kullanılan ğretim tekniklerinin ve ders program içeriklerinin okuduğunuz bölüme olan ilginize etki ettiğini düşünüyor musunuz?
- () Evet () Hayır
23. ğrenim görmekte olduğunuz üniversitedeki kütüphane, bilgisayar odaları, sosyal faaliyet merkezleri gibi eğitsel ve sosyal alanların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
- () Evet () Hayır
24. Üniversitenizin size sağladığı imkânlardan (sosyal, kültürel, ekonomik, spora yönelik vb.) yeteri kadar haberdar olduğunu düşünüyor musunuz?
- () Evet () Hayır
25. Yaşamınızı geçirdiğiniz yerleşim yerinin sosyo-kültürel özellikleri ile öğrenim görmekte olduğunuz Şehrin sosyo-kültürel özellikleri arasında önemli bir fark var mıdır?
- () Evet () Hayır

26. Öğrenim görmek amacıyla geldiğiniz bu şehirdeki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlayabildiğinizi düşünüyor musunuz?
- () Evet () Kısmen () Hayır
27. Öğrenim görmek amacıyla geldiğiniz bu şehirdeki insanlarla iletişim kurmakta güçlük yaşıyor musunuz?
- () Evet () Kısmen () Hayır
28. Öğrenim görmek amacıyla geldiğiniz bu şehirde, sizinle aynı kültürel değerlere sahip arkadaşlarınızın varlığına ihtiyaç duyuyor musunuz?
- () Evet () Hayır
29. Öğrenim gördüğünüz bu şehirde çevrenizdeki insanlarla ilişkilerinizi nasıl nitelendirirsiniz?
- () Çok iyi
() İyi
() Kötü
() Çok kötü
30. Öğrenim gördüğünüz bu şehirde toplumun yaygın kurallarından (değerlerinden) daha farklı bir kültür oluşturduğunuzu düşünüyor musunuz?
- () Evet () Hayır
31. Mezuniyet sonrası yaşamınızı Yalova’da sürdürmeyi düşünür müsünüz?
- () Evet () Hayır
32. Geliriniz yükseköğrenim gördüğünüz bu şehirdeki yaşam gereksinimlerinizi karşılamada yeterli midir?
- () Evet () Kısmen () Hayır
33. Yükseköğrenim gördüğünüz bu şehrin yaşam pahalılığı geldiğiniz yerleşim yerine kıyasla nasıldır?
- () Geldiğim yerleşim yerinde yaşam pahalılığı daha fazladır
() Geldiğim yerleşim yerinde yaşam pahalılığı daha azdır
() Belirgin bir farklılık yoktur
34. Öğrenim gördüğünüz bölümle ilgili gereksinim duyduğunuz ders araç-gereçlerini edinme konusunda ekonomik açıdan sorun yaşıyor musunuz?
- () Evet () Kısmen () Hayır

35. Ekonomik açıdan güçlü olmanın, öğrenim görme amacıyla bulunduğunuz bu şehre uyum sağlamada etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet Hayır

36. Öğrenim görmek amacıyla geldiğiniz bu şehirde yaşamın (ulaşım, kira, yeme-içme vb.) pahalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet Kısmen Hayır

37. Herhangi bir kurum, kuruluş veya kişiden burs alıyor musunuz?

Evet Hayır

38. Size göre, devletin ve üniversitenizin sağladığı burs olanakları, asgari geçim şartlarını sağlamada yeterli midir?

Evet yeterlidir
 Kısmen yeterlidir
 Hayır yeterli değildir

39. Yalova'daki yaşamınızda sizi en fazla zorlayan 3 sorun nedir?

1.)
2.)
3.)

40. Yalova Üniversitesi'ndeki yaşamınızda sizi en fazla zorlayan 3 sorun nedir?

1.)
2.)
3.)

T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 76051854-100-E.1700007997
Konu : Anket Uygulama İzni

20/03/2017

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 16.03.2017 tarihli ve 63919175-302.08.01-E.1700007807 sayılı yazısı.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Tezli Yüksek Lisans Programına kayıtlı 157203016 numaralı öğrencisi İbrahim YÜCEL "Yaşadığı Yerleşim Biriminden Farklı Bir Yerleşim Biriminde Öğrenim Gören Gençlerin Üniversite ve Şehir Yaşamına Uyumlarının Değerlendirilmesi " konulu anket çalışmasını Üniversitemiz Fakültelerinde yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Rafet BOZDOĞAN
Rektör Yardımcısı

Ek: Anket Örneği (5 Sayfa)

DAĞITIM LİSTESİ

Gereği:
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Bilgi:
Hukuk Fakültesi
Yalova İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi
Mühendislik Fakültesi
Sanat Ve Tasarım Fakültesi
İslami İlimler Fakültesi

Belge Doğrulamak İçin: <http://ubs.yalova.edu.tr/ERMS/Record/ConfirmationPage/Index> adresinden UAPADFE kodu girerek belgeyi doğrulayabilirsiniz.

Adres : Bahçelievler Mahallesi Çınarcık Yolu Caddesi
Mühendislik Fakültesi Binası 77100 YALOVA

Bilgi İçin İrtibat : Didem SARITAŞ - Memur
Telefon : (0 226) 8155764 (Santral)
Belgegeçer No : (0 226) 8155774
İnternet Adresi :

e-posta : didem.saritas@yalova.edu.tr

20.03.2017 tarihli ve 1700007997 numaralı belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince Rafet BOZDOĞAN tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

1/1

ÖZGEÇMİŞ

İbrahim Yücel, 2014 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü'nden mezun oldu. 2015 yılından beri araştırma görevlisi olarak çalışan İbrahim Yücel, 2016 yılında kabul edildiği Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda yüksek lisans yapmaktadır.

